

Aaron Serres Amposta

**Més enllà del despoblament: Anàlisi de l'impacte migratori
a les Terres de l'Ebre**

TREBALL DE FI DE GRAU

**Àrea temàtica:
Economia dels mercats**

Grau d'Administració i Direcció d'Empreses

**FACULTAT D'ECONOMIA i EMPRESA
Universitat Rovira i Virgili**

Tortosa
Curs 2025-26

Taula de continguts

0. Títol, resum i paraules clau.....	8
1. Introducció.....	10
2. La migració.....	12
2.1 Concepte i tipologia.....	12
2.2 Motius de la migració.....	13
2.3 Impacte econòmic.....	15
2.4 Impacte demogràfic.....	17
3. Context territorial a les Terres de l'Ebre.....	20
3.1 Geografia i característiques territorials.....	20
3.2 Evolució demogràfica.....	23
3.3 Problemàtiques futures.....	25
4. Metodologia.....	26
5. Anàlisi empírica.....	27
6. Conclusions.....	57
7. Bibliografia.....	59
8. Annexos.....	61
8.1 Annex 1.....	61
8.2 Annex 2.....	71
8.3 Annex 3.....	75
8.4 Annex 4.....	76
8.5 Annex 5.....	80

Figures

Figura 1. Funcionament migració. Font: Creació pròpia amb Gemini.....	12
Figura 2. Motius de la immigració. Font: Creació pròpia amb Gemini.....	15
Figura 3. Comparativa territoris catalans 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	21
Figura 4. Comparativa comarques ebrenques 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	21
Figura 5. Pes de les comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	22
Figura 6. Habitants territori ebrenç 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	24
Figura 7. Evolució població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	28
Figura 8. Evolució població autòctona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	29
Figura 9. Evolució població estrangera. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	30
Figura 10. Evolució població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	31
Figura 11. Evolució població autòctona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	32
Figura 12. Evolució població estrangera. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	33
Figura 13. Defuncions per any comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	35
Figura 14. Naixements per any Baix Ebre i Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	36
Figura 15. Naixements per any Ribera d'Ebre i Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	36
Figura 16. Naixements per any TTEE. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	37
Figura 17. Pes dels nascuts TTEE. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	38
Figura 18. Saldo vegetatiu comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	39
Figura 19. Defuncions per any altres zones catalanes. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	40
Figura 20. Naixements per any Camp de Tarragona i Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	41
Figura 21. Naixements per any Comarques Gironines i Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	41
Figura 22. Pes dels nascuts Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	42
Figura 23. Saldo vegetatiu altres zones catalanes. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	43
Figura 24. Saldo migratori Baix Ebre. Font: Idescat	45
Figura 25. Saldo migratori Montsià. Font: Idescat	45

Figura 26. Saldo migratori Ribera d'Ebre. Font: Idescat.....	46
Figura 27. Saldo migratori Terra Alta. Font: Idescat.....	46
Figura 28. Saldo migratori Terres de l'Ebre. Font: Idescat.....	47
Figura 29. Piràmide poblacional TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat....	49
Figura 30. Piràmide poblacional autòctona TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	49
Figura 31. Piràmide poblacional estrangera TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	50
Figura 32. Saldo migratori Camp de Tarragona. Font: Idescat.....	51
Figura 33. Saldo migratori Metropolità. Font: Idescat.....	51
Figura 34. Saldo migratori Comarques Gironines. Font: Idescat.....	52
Figura 35. Saldo migratori Catalunya. Font: Idescat.....	52
Figura 36. Piràmide poblacional Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	53
Figura 37. Piràmide poblacional autòctona Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	54
Figura 38. Piràmide poblacional estrangera Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	54
Figura 39. Evolució gràfica població autòctona Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	61
Figura 40. Evolució gràfica població autòctona Monstià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	61
Figura 41. Evolució gràfica població autòctona Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	62
Figura 42. Evolució gràfica població autòctona Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	62
Figura 43. Evolució gràfica població autòctona Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	62
Figura 44. Evolució gràfica població autòctona Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	63
Figura 45. Evolució gràfica població autòctona Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	63
Figura 46. Evolució gràfica població autòctona Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	63
Figura 47. Evolució gràfica població autòctona Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	64

Figura 48. Evolució gràfica població estrangera Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	64
Figura 49. Evolució gràfica població estrangera Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	65
Figura 50. Evolució gràfica població estrangera Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	65
Figura 51. Evolució gràfica població estrangera Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	65
Figura 52. Evolució gràfica població estrangera Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	66
Figura 53. Evolució gràfica població estrangera Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	66
Figura 54. Evolució gràfica població estrangera Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	66
Figura 55. Evolució gràfica població estrangera Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	67
Figura 56. Evolució gràfica població estrangera Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	67
Figura 57. Evolució gràfica població total Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	67
Figura 58. Evolució gràfica població total Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	68
Figura 59. Evolució gràfica població total Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	68
Figura 60. Evolució gràfica població total Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	68
Figura 61. Evolució gràfica població total Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	69
Figura 62. Evolució gràfica població total Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	69
Figura 63. Evolució gràfica població total Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	69
Figura 64. Evolució gràfica població total Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	70
Figura 65. Evolució gràfica població total Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	70

Figura 66. Evolució dels naixements per nacionalitat Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	71
Figura 67. Evolució dels naixements per nacionalitat Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	71
Figura 68. Evolució dels naixements per nacionalitat Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	72
Figura 69. Evolució dels naixements per nacionalitat Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	72
Figura 70. Evolució dels naixements per nacionalitat Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	72
Figura 71. Evolució dels naixements per nacionalitat Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	73
Figura 72. Evolució dels naixements per nacionalitat Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	73
Figura 73. Evolució dels naixements per nacionalitat Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	74
Figura 74. Evolució dels naixements per nacionalitat Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	74
Figura 75. Proporció dels naixements segons la seva població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	75
Figura 76. Piràmide poblacional Baix Ebre 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	76
Figura 77. Piràmide poblacional Montsià 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	76
Figura 78. Piràmide poblacional Ribera d'Ebre 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	77
Figura 79. Piràmide poblacional Terra Alta 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	77
Figura 80. Piràmide poblacional Camp de Tarragona 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	78
Figura 81. Piràmide poblacional Metropolità 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	78
Figura 82. Piràmide poblacional Comarques Gironines 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	79
Figura 83. Càlcul índex envelliment i sobreenvelliment TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat.....	80
Figura 84. Càlcul índex envelliment i sobreenvelliment Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat	80

0. Títol, resum i paraules clau

Català:

“Més enllà del despoblament: Anàlisi de l'impacte migratori a les Terres de l'Ebre”

En aquest Treball de Fi de Grau s'analitza l'impacte demogràfic de la immigració a les Terres de l'Ebre, concretament entre el 2004 i el 2024. Partint d'un context històric marcat per l'envelliment i el despoblament, l'estudi pretén determinar fins a quin punt els fluxos migratoris han transformat l'estructura de la població i el territori ebrenc.

Per dur a terme aquesta recerca, s'han utilitzat dades oficials de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat) adoptant dues perspectives: una de temporal (avaluant dues dècades ininterrompudes) i una de territorial (comparant les dinàmiques de les comarques ebrencs entre si i contrastant-les amb la resta de Catalunya). Aquesta metodologia permet detectar la influència real d'aquest col·lectiu i preveure cap a quin horitzó demogràfic s'encaminen les Terres de l'Ebre. Els resultats evidencien que la immigració ha esdevingut un pilar fonamental per frenar la caiguda poblacional i retenir l'estructura d'edats, tot i ser insuficient per revertir completament el saldo vegetatiu negatiu de la regió.

Paraules clau: Immigració, Despoblament, Terres de l'Ebre.

Castellà:

“Más allá de la despoblación: Análisis del impacto migratorio en las Terres de l'Ebre”

En este Trabajo de Fin de Grado se analiza el impacto demográfico de la inmigración en las Terres de l'Ebre, concretamente entre 2004 y 2024. Partiendo de un contexto histórico marcado por el envejecimiento y la despoblación, el estudio pretende determinar hasta qué punto los flujos migratorios han transformado la estructura de la población y el territorio ebrenc.

Para llevar a cabo esta investigación, se han utilizado datos oficiales del Instituto de Estadística de Cataluña (Idescat) adoptando dos perspectivas: una temporal (evaluando dos décadas ininterrompidas) y una territorial (comparando las dinámicas de las comarcas ebrencs entre sí y contrastándolas con el resto de Cataluña). Esta metodología permite

detectar la influencia real de este colectivo y prever hacia qué horizonte demográfico se encaminan las Terres de l'Ebre. Los resultados evidencian que la inmigración se ha convertido en un pilar fundamental para frenar la caída poblacional y rejuvenecer la estructura de edades, a pesar de ser insuficiente para revertir completamente el saldo vegetativo negativo de la región.

Palabras clave: Inmigración, Despoblación, Terres de l'Ebre.

Anglès:

“Beyond Depopulation: Analysis of the Migratory Impact in Terres de l'Ebre”

This Final Degree Project analyzes the demographic impact of immigration in the Terres de l'Ebre region, specifically between 2004 and 2024. Starting from a historical context marked by aging and depopulation, the study aims to determine the extent to which migratory flows have transformed the population structure and the region.

To carry out this research, official data from the Statistical Institute of Catalonia (Idescat) has been used, adopting two perspectives: a temporal one (evaluating two uninterrupted decades) and a territorial one (comparing the dynamics of the Terres de l'Ebre counties among themselves and contrasting them with the rest of Catalonia). This methodology makes it possible to detect the real influence of this demographic group and to forecast the demographic horizon towards which the Terres de l'Ebre region is heading. The results show that immigration has become a fundamental pillar to halt population decline and rejuvenate the age structure, despite being insufficient to completely reverse the negative natural population growth of the region.

Keywords: Immigration, Depopulation, Terres de l'Ebre.

1. Introducció

La migració, els fluxos de població i els canvis demogràfics són conceptes que escoltem sovint, però no sempre som conscients de com afecten realment el nostre entorn més pròxim. Les Terres de l'Ebre, com altres territoris perifèrics i eminentment rurals, han experimentat en les darreres dècades transformacions significatives vinculades a l'envelliment de la població, la pèrdua de joventut i l'arribada de població d'origen estranger. Davant d'aquesta realitat, sorgeix la necessitat d'analitzar amb rigor quin és l'estat actual del territori i quins factors estan impulsant els seus canvis demogràfics i econòmics.

La meua principal motivació per a la realització d'aquest treball neix de la meua experiència personal com a habitant d'un poble petit de les Terres de l'Ebre. Viure de primera mà en un entorn marcat per una acusada tendència al despoblament i un elevat índex d'envelliment m'ha impulsat a voler comprendre amb profunditat aquesta situació: com han evolucionat els fluxos migratoris al llarg dels anys, quin paper juguen en el desenvolupament del territori i fins a quin punt la migració pot esdevenir un element clau per revertir tendències com la despoblació o la manca de relleu generacional. Igualment, resulta rellevant estudiar per què es produeixen aquests moviments migratoris, quines característiques tenen i com afecten la configuració social de les comarques ebrenques.

La importància del tema radica en la seva aplicació directa a la planificació territorial i a les polítiques públiques. Conèixer les dinàmiques migratòries permet adaptar les infraestructures, els serveis públics i les estratègies de desenvolupament econòmic per a les necessitats reals de la població. A més, la migració constitueix un factor que pot influir en el mercat laboral, la demanda de serveis, la natalitat, el teixit empresarial i fins i tot en la sostenibilitat futura del territori.

Malgrat que el pla d'estudis del grau no inclou assignatures amb una vinculació directa o estricta amb l'enfocament específic d'aquesta recerca, s'hi pot establir una certa connexió teòrica amb l'assignatura d'Economia Mundial, en la qual s'aborda com els fluxos migratoris poden contribuir a la millora del benestar.

Aquest Treball de Fi de Grau té com a finalitat analitzar l'efecte migratori a les Terres de l'Ebre des d'una perspectiva demogràfica. Per assolir aquesta finalitat, es plantegen els següents objectius específics, integrats en el conjunt de la recerca:

En primer lloc, es pretén examinar l'evolució dels fluxos migratoris al territori en les darreres dues dècades i identificar-ne les tendències principals. En segon lloc, es busca analitzar els canvis demogràfics associats a aquests moviments, amb especial atenció a la mitigació de l'envelliment, al relleu generacional i a la transformació de l'estructura per edats. En tercer lloc, l'estudi es proposa avaluar les implicacions d'aquesta immigració, analitzant com l'arribada de població en franges d'edat jove i activa transforma l'estructura d'edats i contribueix a la sostenibilitat demogràfica del territori. Finalment, el treball aspira a consolidar-se com una eina d'anàlisi comparativa que permeti contrastar la realitat de les Terres de l'Ebre amb l'evolució d'altres àrees del territori català.

Amb el propòsit de donar resposta a aquests objectius, es formula un conjunt d'hipòtesis que guiaran l'anàlisi empírica i orientaran la interpretació dels resultats. L'estudi parteix de la premissa fonamental que els moviments migratoris no només exerceixen un impacte demogràfic directe, sinó que també generen un conjunt d'implicacions socioeconòmiques i estructurals que esdevenen determinants per a la viabilitat i el futur del territori.

Així, es planteja en primer lloc la hipòtesi que l'arribada de població immigrada ha contribuït a frenar el descens demogràfic que històricament ha caracteritzat les Terres de l'Ebre. En segon lloc, s'espera que la immigració hagi contribuït parcialment a l'augment de la natalitat del territori, alleujant en certa mesura el fort envelliment demogràfic. Finalment, en tercer lloc, es planteja que l'arribada de població immigrada altera la piràmide d'edats, augmentant el pes de les cohorts en edat fèrtil i reduint l'índex d'envelliment.

Per tal de donar resposta als objectius plantejats i contrastar les hipòtesis, el treball s'organitza en diversos capítols: en primer lloc, es presenta un marc teòric que revisa els conceptes clau relacionats amb la migració, els seus determinants i els seus efectes econòmics i demogràfics. Posteriorment, s'ofereix una descripció del context territorial i socioeconòmic de les Terres de l'Ebre, que permet situar al lector i entendre les particularitats del territori. A continuació, es detalla la metodologia emprada, les fonts de dades i les variables analitzades. El nucli central del treball és l'anàlisi empírica, on es contrasten les hipòtesis formulades a través de dades reals i es presenten els resultats principals. Finalment, el treball es tanca amb un apartat de conclusions, on es resumeixen els resultats obtinguts, es validen o refuten les hipòtesis i es proposen línies de millora i recomanacions per al territori.

2. La migració

Aquest apartat aborda el fenomen migratori des d'una perspectiva teòrica. En primer lloc, es defineix el concepte de migració i se'n classifiquen les diferents tipologies: moviments interns o internacionals, i de caràcter temporal o permanent. Seguidament, s'analitzen les causes d'aquests desplaçaments, que poden derivar de factors adversos, com conflictes o manca d'oportunitats, o bé de motivacions favorables vinculades a la millora laboral i vital. Finalment, s'avalua l'impacte socioeconòmic d'aquests fluxos i la seva capacitat per transformar l'estructura demogràfica de les societats actuals.

2.1 Concepte i tipologia

Per entendre tots els factors que envolten la migració resulta indispensable definir-ne prèviament el concepte. L'Organització Internacional per la Migració (IOM) ho defineix com *“El moviment de persones del seu lloc de residència habitual a un nou lloc de residència, ja sigui a través d'una frontera internacional o dins d'un país”*¹.

Figura 1. Funcionament migració. Font: Creació pròpia amb Gemini

D'altra banda, és important establir una classificació de la migració. Des d'una perspectiva demogràfica, els moviments migratoris es divideixen principalment en dues categories: internacionals i interns. La migració internacional implica el creuament de fronteres estatals amb la intenció d'establir la residència en un país estranger durant un període significatiu. Per contra, la migració interna es limita als desplaçaments dins del mateix territori nacional. Dins d'aquesta darrera categoria s'inclou el fenomen de la urbanització, definit com el flux de persones que abandonen les zones rurals per instal·lar-se en àrees urbanes del mateix país. Addicionalment, en funció de la seva durada, la migració també pot classificar-se com a permanent o temporal.

¹ <https://www.iom.int/es/fundamentos-de-la-migracion>

2.2 Motius de la migració

Per entendre els motius pels quals les persones emigren del seu país, no resulta suficient identificar una sola raó. La realitat és que la migració és un procés complex on intervenen molts factors diferents. D'acord amb estudis recents, s'observa que la decisió de migrar no és un fet aïllat, sinó la suma de moltes circumstàncies que han anat canviant i intensificant-se en els últims anys (Gutiérrez et al., 2020). Tot i que el desplaçament per buscar una vida millor és una constant històrica de la humanitat, actualment els motius principals es poden classificar en cinc grans grups: econòmics, polítics, socials, demogràfics i ecològics (Armijos-Orellana et al., 2022).

Sense cap dubte, l'economia és el motor principal que impulsa els moviments de població. Aquest fenomen s'ha d'analitzar des de dos punts de vista: la situació al país d'origen i la del país de destinació.

Al país d'origen, problemes com la falta de feina (atur), els sous baixos o la pobresa actuen com a factors d'expulsió. En aquesta mateixa línia, l'absència d'un mercat que demani i valori el talent empeny moltes persones qualificades a marxar a la recerca d'oportunitats professionals. La impossibilitat de progressar o de mantenir el nucli familiar, malgrat l'esforç, esdevé un detonant per a l'emigració. D'altra banda, els països de destinació actuen com a pols d'atracció. Solen ser llocs més desenvolupats, amb indústries fortes, on hi ha expectatives de generar majors ingressos i assolir una vida material més còmoda. La gran diferència de riquesa entre països fa que aquest flux de persones es mantingui actiu, ja que l'objectiu final sol ser la millora de la qualitat de vida i la possibilitat d'enviar diners a la família d'origen.

Mentre que la migració per motius econòmics sol ser una decisió planificada, la migració per raons polítiques sovint és de caràcter forçat. En aquests casos, el desplaçament no és voluntari, sinó una necessitat per sobreviure o per evitar viure amb por.

Això inclou situacions evidents com les guerres o els conflictes armats, que destrueixen la seguretat de les poblacions. No obstant això, també hi ha altres motius polítics menys evidents, com la inestabilitat governamental, la corrupció o la manca de llibertats. Quan un Estat no pot protegir els seus ciutadans, o quan hi ha persecució per qüestions ideològiques, religioses o ètniques, l'emigració esdevé l'única sortida. En aquests supòsits, l'objectiu és trobar un país que ofereixi estabilitat, pau i un marc legal que respecti els drets fonamentals.

Els motius socials són de gran importància i sovint estan lligats als econòmics. Aquests factors fan referència principalment a la recerca de benestar a través dels serveis bàsics. Nombroses famílies opten per l'emigració per garantir als descendents l'accés a una educació de qualitat o a un sistema sanitari eficient, recursos que sovint són precaris al seu país d'origen.

Dins d'aquest àmbit, hi destaca un factor clau: les xarxes de suport. La decisió d'emigrar es veu facilitada per l'existència de familiars, amics o coneguts ja establerts a l'estranger, dinàmica que sovint s'emmarca en la "reunificació familiar". La presència de contactes a la destinació resulta fonamental: redueix la incertesa davant d'allò desconegut, disminueix les despeses inicials i accelera la inserció laboral i residencial. Per aquest motiu, un cop s'inicia un flux migratori en una comunitat, aquest tendeix a retroalimentar-se, atès que els migrants ja establerts faciliten l'arribada dels nous. Conseqüentment, aquestes xarxes de suport afavoreixen la concentració d'una mateixa població estrangera en un municipi específic (Oyarzun, 2008).

El volum demogràfic d'un territori també influeix en la migració. En molts països en vies de desenvolupament, la població experimenta un creixement accelerat i presenta una estructura per edats eminentment jove. Sovint, el mercat laboral d'aquests països no pot absorbir aquest volum de treballadors, fet que provoca la saturació de les àrees urbanes. Aquesta pressió demogràfica empeny la població jove a buscar oportunitats a l'exterior.

Aquesta realitat es complementa amb la situació dels països desenvolupats, que presenten índexs d'envelliment elevats i baixes taxes de natalitat. Aquests Estats requereixen mà d'obra, mentre que els països amb poblacions més joves disposen d'un excedent de població activa. Això genera un flux migratori estructural des de les zones amb excedent de joventut cap a les àrees amb dèficit de força de treball, necessari per sostenir el sistema econòmic.

Finalment, en els últims temps ha adquirit una gran rellevància el factor ambiental. El canvi climàtic està convertint l'entorn natural en una causa directa de desplaçament. Aquest fenomen es pot manifestar de dues maneres.

D'una banda, pot produir-se de forma sobtada a causa de desastres naturals com huracans, inundacions o terratrèmols, que destrueixen els assentaments humans. D'altra banda, pot tractar-se d'un procés gradual, com la sequera o la degradació de les terres de conreu. Quan les condicions naturals ja no permeten la subsistència (per exemple, en regions altament dependents de l'agricultura), les poblacions es veuen forçades a desplaçar-se cap a zones

més segures o productives. Aquest fenomen és el que es defineix actualment com a migració climàtica.

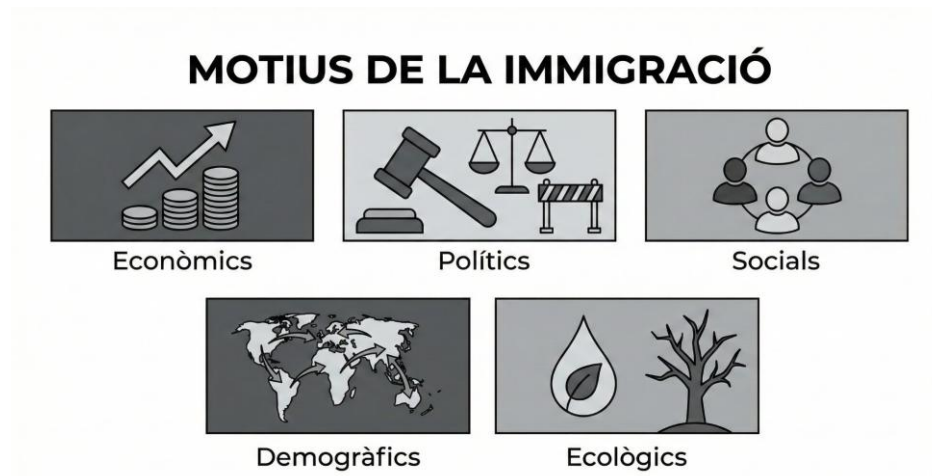

Figura 2. Motius de la immigració. Font: Creació pròpia amb Gemini

2.3 Impacte econòmic

Per analitzar correctament com la immigració transforma l'economia d'un país, resulta necessari dividir l'estudi en dues grans perspectives: la macroeconòmica, que observa el funcionament de l'economia en el seu conjunt, i la microeconòmica, que es focalitza en agents concrets, mercats específics i el comportament de les empreses (Oyarzun, 2008).

1. Anàlisi macroeconòmica

L'efecte més destacat a escala macroeconòmica, tal com assenyala Oyarzun (2008), és l'impuls que la immigració exerceix sobre el creixement de les rendes agregades, especialment sobre el Producte Interior Brut (PIB). La incorporació de població immigrant dinamitza l'economia en augmentar tant l'oferta com la demanda global. Tot i que aquest creixement es nota en la renda per càpita, la seva influència és molt més intensa en termes absoluts sobre el PIB total. Cal considerar que la magnitud d'aquest impacte està estretament lligada al moment del cicle econòmic del país receptor; en períodes d'expansió, la contribució dels immigrants al creixement econòmic és determinant, i arriba a explicar una part molt significativa de l'augment del PIB en èpoques de bonança.

Des del punt de vista de l'oferta, l'arribada de nous treballadors permet mobilitzar factors productius que es trobaven inactius. La disponibilitat de nova mà d'obra incentiva la inversió de capital i l'ús de recursos naturals que abans no eren rendibles, generant nova activitat

empresarial. A més, la presència d'immigrants sovint permet que els treballadors nadius deixin tasques menys qualificades o no desitjades i puguin optar a feines de més qualificació, fet que millora la productivitat global i la taxa d'activitat de la població autòctona. Paral·lelament, des de l'òptica de la demanda, els immigrants actuen com a consumidors actius que gasten la seva renda en béns i serveis, i també com a inversors quan adquireixen habitatge o obren negocis propis. Aquest augment de la despesa genera un efecte multiplicador que acaba beneficiant també les rendes dels treballadors i empresaris nadius.

L'impacte sobre els salaris i l'ocupació és un tema de debat complex. Tot i que la teoria clàssica suggereix que un augment de l'oferta laboral podria reduir els salaris, l'evidència empírica demostra que aquest efecte sol ser limitat perquè els immigrants sovint no competeixen directament amb els nadius, sinó que ocupen llocs laborals diferents. Pel que fa a l'ocupació general, el resultat depèn de la capacitat d'absorció de l'economia: si la demanda de treball és forta, l'ocupació creix sense afectar els sous; si la demanda és feble, els salaris poden tendir a moderar-se. Un efecte positiu addicional és la contenció de la inflació, ja que la moderació salarial i la flexibilitat laboral que aporten els immigrants ajuden a mantenir els preus estables. No obstant això, i en consonància amb les prediccions del model de Heckscher-Ohlin (Apunts assignatura Economia Mundial, assignatura obligatòria del 3r curs d'ADE), el qual postula que una economia s'adapta a l'abundància d'un nou factor productiu expandint els sectors que l'utilitzen de manera intensiva, la productivitat mitjana de l'economia pot estancar-se si la immigració es concentra massivament en sectors de baix valor afegit com la construcció o l'hostaleria.

En l'àmbit fiscal, el balanç sol ser positiu per a l'Estat a curt i mitjà termini. Els ingressos públics generats a través d'impostos i cotitzacions a la Seguretat Social tendeixen a superar la despesa pública en serveis socials i prestacions que requereix aquest col·lectiu. Això ajuda a millorar el superàvit públic i contribueix a la sostenibilitat del sistema de pensions gràcies a l'entrada de nous cotitzants joves. En contraposició, la balança de pagaments pot experimentar un cert deteriorament a causa de l'augment de les importacions i la sortida de divises en forma de remeses que els immigrants envien als seus països d'origen.

2. Anàlisi microeconòmica

En descendir al detall sectorial, l'efecte sobre els salaris dels treballadors nadius depèn directament del grau de competència (Oyarzun, 2008). En sectors on els immigrants realitzen feines que la població local ja no vol assumir, com en determinades àrees de l'agricultura o el servei domèstic, no existeix competència i, per tant, els salaris dels nadius no es veuen

afectats. En canvi, en sectors on hi ha més coincidència laboral, com la construcció o l'hostaleria, un excés de mà d'obra pot pressionar els salaris a la baixa o frenar-ne el creixement, especialment si la demanda de treball en aquests sectors no augmenta al mateix ritme que l'oferta.

La disponibilitat abundant de mà d'obra disposada a treballar per salaris moderats permet a les empreses reduir els seus costos de producció. Tot i que això pot semblar positiu a curt termini, comporta un risc estructural important per a l'economia: pot frenar la modernització del teixit empresarial. En tenir accés a treballadors econòmics, el teixit empresarial pot perdre l'incentiu per invertir en tecnologia, maquinària o innovació, optant per contractar més personal en lloc de millorar l'eficiència. Això provoca que la productivitat en els sectors amb molta immigració tendeixi a créixer de manera molt lenta.

Finalment, la immigració també actua com a motor de noves activitats econòmiques a escala microeconòmica. La presència de nous col·lectius genera necessitats específiques que es tradueixen en oportunitats de negoci, com ara la demanda d'aliments d'altres cultures, serveis de telecomunicacions internacionals o gestió d'enviaments de diners. Aquestes noves demandes incentiven la creació de comerços i empreses especialitzades, dinamitzant el teixit comercial local i generant nova ocupació.

2.4 Impacte demogràfic

Per comprendre la magnitud del fenomen migratori, és necessari analitzar-lo com un dels tres components fonamentals del canvi demogràfic, juntament amb la natalitat i la mortalitat. La immigració actua amb una doble naturalesa: pot ser conseqüència de les dinàmiques poblacionals, però simultàniament és un motor de canvi que interactua bidireccionalment amb les altres variables, especialment amb la natalitat. En el cas d'Espanya, l'anàlisi del seu impacte es pot desglossar en tres grans eixos: la contribució al creixement total de la població, la influència sobre la fecunditat i l'efecte sobre l'envelliment poblacional (Vila-Belda, J. A., 2004).

1. Contribució al creixement poblacional

En els països desenvolupats, l'efecte demogràfic de la immigració tendeix a ser reduït en termes absoluts però molt rellevant en termes relatius. A la Unió Europea, la immigració s'ha consolidat com el principal motor de creixement poblacional, sent responsable de més de tres quartes parts del creixement l'any 2003. En el cas espanyol, aquesta tendència és encara més accentuada. Si en el decenni 1991-2001 la immigració va explicar el 60% del creixement de la població, en anys posteriors aquesta contribució es va elevar fins a l'entorn del 90%.

Aquest fenomen ha provocat un canvi dràstic en les projeccions demogràfiques d'Espanya. En només tres anys, entre el 2000 i el 2003, la població va passar de 40,5 a 42,7 milions d'habitants (Vila-Belda, J. A., 2004), un increment que s'atribueix majoritàriament a l'arribada de nous immigrants i a l'aflorament de residents a través de processos de regularització. Així, Espanya s'ha convertit en el país que més contribueix a l'augment del nombre d'immigrants en el conjunt de la Unió Europea en termes absoluts.

2. Impacte sobre la natalitat i l'estructura per edats

La immigració contribueix al creixement de la població no només per l'addició directa de persones (els que arriben), sinó també per la seva aportació indirecta a la natalitat. Aquesta contribució deriva del perfil demogràfic dels nouvinguts: solen ser joves adults en edat reproductiva i, freqüentment, procedeixen de societats amb índexs de fecunditat més elevats que la societat receptora.

A Espanya, aquesta incidència és notable però encara modesta en volum total. L'any 2001, l'Índex Sintètic de Fecunditat de les dones estrangeres era d'1,92 fills per dona, en contrast amb l'1,21 de les espanyoles. Això es va traduir en el fet que un 10,4% dels nascuts el 2002 fossin de mare estrangera. De fet, aquests naixements van ser responsables de la pràctica totalitat de l'augment de la natalitat registrat a Espanya durant aquell període (Vila-Belda, J. A., 2004).

A més de la fecunditat més alta, el perfil jove dels immigrants rejuveneix l'estructura demogràfica. No obstant això, aquest efecte rejuvenidor és limitat, ja que la diferència d'edat mitjana amb els autòctons no sol superar els set anys. També cal destacar que les pautes reproductives dels immigrants tendeixen a convergir amb les de la població receptora amb el temps, la qual cosa redueix la seva capacitat per contrarestar indefinidament la baixa fecunditat autòctona.

3. Efecte sobre l'envelliment poblacional

Existeix un debat recurrent sobre si la immigració té la capacitat de frenar l'envelliment de la població, entès com l'augment de la proporció de persones majors de 65 anys. Els experts coincideixen que, tot i que la immigració pot alentir aquest procés, no és capaç d'aturar-lo ni de revertir-lo per si sola. Per tal de mantenir constant la relació de dependència (la proporció entre població en edat de treballar i jubilats), serien necessaris volums d'entrada d'immigrants tan massius que resulten inviables en qualsevol escenari realista (Vila-Belda, J. A., 2004).

Les projeccions demogràfiques assenyalen que l'envelliment és un procés pràcticament irreversible. Així doncs, la immigració actua com un pal·liatiu que millora transitòriament la ràtio de dependència i suavitza la càrrega fiscal de les pensions, però no resol el problema estructural de l'envelliment de la piràmide poblacional, el qual seguirà el seu curs llevat que es produeixin canvis dràstics en la natalitat.

Un cop analitzades les dinàmiques econòmiques i demogràfiques generals que la immigració ha provocat a escala estatal, és imprescindible contextualitzar aquestes tendències en l'àmbit territorial específic d'aquest estudi. Les pautes de creixement, rejuveniment i natalitat descrites no es distribueixen de manera homogènia arreu del territori, sinó que depenen de la capacitat d'atracció i les característiques estructurals de cada zona. Per aquest motiu, a continuació s'analitzarà com aquests fenòmens globals s'han materialitzat en una realitat local concreta, examinant el context socioeconòmic de les Terres de l'Ebre.

3. Context territorial a les Terres de l'Ebre

La demografia de les Terres de l'Ebre ha experimentat una transformació radical i sense precedents en les últimes tres dècades. Si bé històricament aquestes quatre comarques (Baix Ebre, Montsià, Terra Alta i Ribera d'Ebre) es caracteritzaven per dinàmiques cròniques de despoblament, envelliment i una fuga de talent jove cap a les àrees metropolitanes de Barcelona o Tarragona, el canvi de segle va marcar un punt d'inflexió decisiu.

Fins a finals de la dècada de 1990, la presència estrangera era gairebé anecdòtica o se circumscribia a un fenomen molt concret: el turisme residencial. Aquest estava protagonitzat majoritàriament per jubilats del nord d'Europa, britànics, alemanys i francesos, que buscaven el clima suau del litoral o la tranquil·litat de les finques rurals, sense generar un impacte significatiu en el mercat laboral o en l'estructura productiva.

No obstant això, a partir de l'any 2000, la situació va experimentar un canvi de tendència absolut impulsat per l'expansió econòmica i la necessitat de mà d'obra. Les Terres de l'Ebre van passar de ser un territori emissor a un de receptor, acollint fluxos continuats de nous residents procedents principalment del nord d'Àfrica, l'Europa de l'Est i l'Amèrica Llatina (Rúbies et al., 2003).

3.1 Geografia i característiques territorials

Abans d'analitzar el fenomen migratori, resulta necessari comprendre la configuració d'aquest espai i quines característiques el defineixen. El coneixement dels seus avantatges i inconvenients permet entendre amb major precisió els factors que influeixen en l'arribada o sortida de població. Aquesta contextualització esdevé essencial per interpretar adequadament les dinàmiques migratòries.

Les Terres de l'Ebre es configuren com un espai singular i estratègic al sud de Catalunya, abastant una extensió total aproximada de 3.308 km². Aquesta superfície representa el 10,3% del territori català, una xifra rellevant que contrasta, tanmateix, amb el seu pes demogràfic. Aquesta disparitat es manifesta clarament en la densitat de població; mentre que la mitjana de Catalunya se situa entorn dels 250 habitants per km², les Terres de l'Ebre presenten una densitat molt inferior, propera als 57 habitants per km² (Idescat, 2024). Aquesta dada

evidència un territori amb una pressió demogràfica baixa, caracteritzat per l'existència de grans espais oberts i una certa dispersió dels nuclis habitats.

A continuació s'exposa una taula comparativa de les Terres de l'Ebre amb la resta de províncies de Catalunya (cal puntualitzar que a les dades corresponents a la província de Tarragona se n'han restat els habitants i la superfície pertanyents a les Terres de l'Ebre):

Territori	Habitants	Superfície (km²)	Densitat (hab/km²)
Catalunya	8.012.231	32.108	249,5
Barcelona	5.877.672	7.726	760,7
Girona	821.108	5.905	139,1
Tarragona	674.307	3.000	224,7
Lleida	451.707	12.168	37,1
Terres de l'Ebre	187.437	3.308	56,7

Figura 3. Comparativa territoris catalans 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

La distribució de la població no és homogènia, sinó que respon a una dicotomia clara entre un caràcter marcadament rural a les zones interiors i una major concentració urbana a la plana i el litoral. Aquesta estructura s'organitza al voltant de municipis capital com Tortosa i Amposta, que actuen com a pols d'atracció de serveis i activitat econòmica, essent els nuclis més poblats del territori. A l'extrem oposat, es troben municipis amb un volum demogràfic molt reduït, especialment a la comarca de la Terra Alta, com és el cas de Prat de Comte o Caseres, que exemplifiquen el fenomen del despoblament rural i l'envelliment poblacional que pateixen determinades àrees de l'interior (Rúbies et al., 2003).

A continuació es presenta una taula comparativa de les comarques de les Terres de l'Ebre:

Territori	Habitants	Superfície (km²)	Densitat (hab/km²)
Baix Ebre	82.399	1.003	82,2
Montsià	71.460	735	97,2
Ribera d'Ebre	22.132	827	26,8
Terra Alta	11.446	743	15,4

Figura 4. Comparativa comarques ebrenques 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Figura 5. Pes de les comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

D'altra banda, és possible avaluar amb més profunditat les debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats d'aquest territori mitjançant una anàlisi DAFO. L'aplicació d'aquesta matriu permet identificar els principals reptes que afronta la regió, així com els factors clau que poden impulsar-ne el desenvolupament. D'aquesta manera, s'assoleix una millor comprensió de la situació actual per tal de plantejar estratègies de futur més adequades.

1. Debilitats:

- Envel·liment de la població autòctona.
- Economia molt concentrada en sectors vulnerables (estacionalitat agrícola i baixa diversificació industrial).
- Fuita de talent jove.
- Nivells salarials baixos.
- Infraestructures de transport públic insuficients.

2. Fortaleeses:

- Entorn natural excepcional.
- Identitat territorial forta i capital social elevat.
- Preus de l'habitatge més accessibles respecte a les àrees metropolitanes.

3. Oportunitats:

- Aportació econòmica i demogràfica derivada de la migració.
- Potencial de desenvolupament del turisme sostenible i de natura.
- Capacitat d'atracció de treballadors qualificats mitjançant el teletreball.

4. Amenaces:

- Competència territorial directa amb les zones urbanes o metropolitanes.
- Dependència continuada de mà d'obra estrangera.
- Pressió sobre els serveis públics derivada d'un creixement demogràfic territorialment desigual.

3.2 Evolució demogràfica

A finals del segle XX, la presència estrangera a les Terres de l'Ebre era molt limitada. L'any 1991, només hi residien 1.091 estrangers. No obstant això, a partir de 1996 es va produir una acceleració sense precedents: la població estrangera es va triplicar en només tres anys (1999-2001), arribant a les 9.313 persones a finals de 2001 (Rúbies et al., 2003).

En aquell moment, aquesta xifra representava el 5,7% de la població total del territori. Aquest creixement va venir acompanyat d'un canvi radical en l'origen dels nous residents. Si abans predominaven els jubilats de la Unió Europea a la costa, el 2001 el perfil es va reorientar cap a la immigració laboral procedent de països en vies de desenvolupament, atreta principalment pel sector agrícola (recollida de cítrics, oliva i fruita dolça).

La distribució per nacionalitats l'any 2001 mostrava una gran diversitat: l'Europa de l'Est constituïa el grup majoritari amb un 27,17% (destacant la comunitat romanesa). El Marroc representava el 23,01%. L'Amèrica Llatina, amb un 20,93%, mostrava un creixement molt ràpid i, finalment, el pes relatiu de la Unió Europea havia davallat fins al 16,28% del total.

La comparativa de les dades del 2001 amb els registres més recents de l'Idescat (a 1 de gener de 2024) evidencia un canvi d'escala substancial. La població estrangera a les Terres de l'Ebre ha passat de les 9.313 persones del 2001 a 36.851 persones el 2024. Això significa que aquest col·lectiu ha experimentat un creixement proper al 300% en l'esmentat període de 23 anys.

Actualment, la població d'origen estranger representa aproximadament el 19,66% del total dels residents de les Terres de l'Ebre, una proporció molt allunyada del modest 5,7% registrat el 2001. Aquest increment percentual confirma que la immigració ja no constitueix un fenomen passatger, sinó un pilar fonamental per al manteniment demogràfic del territori.

L'anàlisi territorial comparada il·lustra clarament el pas de la concentració a la difusió, atès que l'any 2001 la immigració es focalitzava massivament en dues comarques, el Montsià i el Baix Ebre, mentre que la Terra Alta i la Ribera d'Ebre presentaven xifres menors. Tot i mantenir-se la capitalitat demogràfica litoral, les dades de 2024 evidencien que el fenomen s'ha estès intensament cap a l'interior.

El 2024, aquesta dualitat s'ha diluït. Si bé el Montsià (amb un 20,29% de residents estrangers) i el Baix Ebre (19,99%) continuen encapçalant l'estadística, l'interior ha deixat de ser aliè a aquesta dinàmica. La Ribera d'Ebre ha passat de ser una comarca amb poca immigració a registrar un 18,63% de població estrangera, i la Terra Alta, que el 2001 era la comarca amb menor incidència, actualment assoleix un 15,33%. Casos com el de Gandesa, amb un 24,4% de població estrangera el 2024, exemplifiquen com la immigració s'ha convertit en l'antídoto principal contra el despoblament a les zones rurals de l'interior (Idescat, 2024).

La tendència a la diversificació d'orígens, ja anticipada per l'estudi de 2001, és avui una realitat consolidada que es manifesta de manera diferent segons la procedència. La població marroquina exemplifica l'arrelament històric: si el 2001 ja era una de les nacionalitats predominant amb un 23% del total, el 2024 es consolida com a líder, sent el grup majoritari en àrees com el Baix Ebre i mantenint una forta implantació territorial.

A continuació es detalla una taula resum amb el volum de població d'origen estranger per a cada comarca de les Terres de l'Ebre:

Territori	Població	Població estrangera	% sobre Població
Baix Ebre	82.399	16.475	19,99
Montsià	71.460	14.498	20,29
Ribera d'Ebre	22.132	4.123	18,63
Terra Alta	11.446	1.755	15,33

Figura 6. Habitants territori ebrenç 2024. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Paral·lelament, els fluxos provinents de l'Europa de l'Est han completat el seu cicle d'assentament. L'explosió demogràfica inicial, especialment visible en la comunitat romanesa, s'ha transformat en una presència estable, convertint aquest col·lectiu en el segon més nombrós de la zona en l'actualitat. No obstant això, tal com evidencien els informes d'economia local i regional de la Universitat Rovira i Virgili (URV), l'evolució general de la població estrangera ha experimentat un estancament en els darrers anys, arribant fins i tot a registrar pèrdues de població.

Finalment, la immigració llatinoamericana manté la seva rellevància. El perfil detectat el 2001, caracteritzat per un augment de dones dedicades al sector domèstic i de les cures, ha tingut continuïtat. En l'actualitat, països com Colòmbia continuen generant fluxos migratoris significatius, consolidant-se com a col·lectius destacats dins el panorama demogràfic general.

3.3 Problemàtiques futures

El futur demogràfic de les Terres de l'Ebre planteja interrogants complexos que superen la simple acollida de nous nadius. El repte principal és la gestió de la dependència demogràfica. Amb una població autòctona que no garanteix el relleu generacional, el creixement natural és negatiu en la majoria de municipis, el territori ha passat a dependre estructuralment de l'arribada contínua de població exterior per tal de mantenir l'activitat econòmica i la viabilitat dels serveis públics.

D'altra banda, la maduració del fenomen migratori comporta nous desafiaments socials. Si l'any 2001 la preocupació se centrava en l'arribada sobtada, actualment el repte recau en la plena integració de la "segona generació" (els infants i joves nascuts o socialitzats al territori) en condicions d'igualtat d'oportunitats. Així mateix, caldrà abordar l'envelliment futur de la mateixa població immigrant, els treballadors que van arribar en edat jove fa dues dècades començaran a assolir l'edat de jubilació, circumstància que afegirà pressió addicional al sistema de benestar.

Finalment, l'economia de la zona, fortament marcada per l'estacionalitat agrícola i turística, requerirà una evolució estratègica per tal d'oferir estabilitat laboral. Aquesta transformació resulta imprescindible per evitar que aquesta població jove i activa, vital per al sosteniment del territori, acabi emigrant cap a àrees metropolitanes amb majors oportunitats.

4. Metodologia

Aquest treball adopta una metodologia de caràcter quantitatiu amb un enfocament descriptiu i analític, amb l'objectiu fonamental d'estudiar l'impacte dels fluxos migratoris sobre l'evolució demogràfica de les Terres de l'Ebre. L'anàlisi es fonamenta principalment en dades secundàries procedents de fonts estadístiques oficials, destacant-ne l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), fet que garanteix la màxima fiabilitat, rigor i comparabilitat dels resultats obtinguts.

L'elecció d'aquest marc metodològic respon a la necessitat científica d'identificar patrons i tendències a mitjà i llarg termini, així com de contrastar empíricament les hipòtesis plantejades a partir d'indicadors estrictament mesurables i objectius.

L'anàlisi combina dues dimensions principals de manera integrada. D'una banda, s'aplica una perspectiva temporal que estableix una comparativa de l'evolució històrica en diferents moments clau de la sèrie estadística, abastant el període comprès des de principis del segle XXI fins a l'actualitat. D'altra banda, s'hi incorpora una perspectiva territorial a escala comarcal que compara les Terres de l'Ebre amb la mitjana de Catalunya i amb els principals pols d'atracció econòmica (Camp de Tarragona, Àmbit Metropolità i Comarques Gironines). Aquesta selecció exclou les comarques d'interior per poder contrastar la realitat ebrenca únicament amb les zones que concentren el major gruix dels fluxos migratoris.

Així mateix, l'estudi examina un conjunt de variables clau, entre les quals s'analitzen dades demogràfiques de la població total i estrangera, el creixement natural, el saldo migratori i l'estructura per edats. En referència a la població estrangera, s'ha de fer un aclariment metodològic important: d'acord amb els criteris de l'Idescat, només es comptabilitzen com a població estrangera les persones que han migrat, excloent-ne els nomenats nascuts ja dins del territori.

Finalment, el tractament de la informació es duu a terme mitjançant tècniques estadístiques bàsiques, plenament adequades a la naturalesa i l'abast de la investigació. Concretament, s'aplica una anàlisi descriptiva, orientada a observar l'evolució temporal dels principals indicadors mitjançant la construcció de taules, i una anàlisi comparativa, dissenyada per avaluar les divergències i similituds tant entre les comarques ebrenques com en relació amb la dinàmica del conjunt català.

5. Anàlisi empírica

L'objectiu d'aquest apartat pràctic és comprovar si les hipòtesis que s'han plantejat anteriorment es compleixen a la realitat. Per fer-ho, es contrasten les dades reals que s'han anat recollint amb tota la teoria explicada prèviament. D'aquesta manera, es pot analitzar i confirmar si la informació extreta dona suport a les idees inicials del treball o si, per contra, demostra tot el contrari.

1. La immigració contribueix a frenar el descens demogràfic.

Aquesta primera hipòtesi busca esbrinar, de manera directa, si l'arribada de persones d'altres països ajuda realment a frenar la pèrdua d'habitants a les Terres de l'Ebre, o si l'impacte d'aquesta immigració no és prou gran per tenir-hi cap efecte important.

Per poder analitzar aquesta qüestió amb dades fiables, s'han elaborat tres taules a partir de la informació oficial de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Aquests documents mostren l'evolució del nombre d'habitants a les quatre comarques ebrenques durant un període ininterromput de vint anys, concretament des del 2004 fins al 2024. Estudiar aquestes dues dècades seguides resulta fonamental, ja que permet identificar la tendència real del territori més enllà de fluctuacions puntuals d'un any en concret. Amb l'objectiu de facilitar-ne la comparativa i la comprensió, la informació s'ha estructurat en tres blocs diferenciats: una taula que reflecteix l'evolució de la població total (agrupant tant les persones autòctones com les estrangeres), una centrada exclusivament en la variació demogràfica autòctona i, finalment, una taula que mostra només l'evolució del col·lectiu de nacionalitat estrangera.

Segregar les dades d'aquesta manera esdevé un pas metodològic clau per a la investigació, atès que permet observar amb claredat el comportament de cada grup per separat i dimensionar amb xifres exactes el pes real que té la immigració sobre el conjunt d'habitants del territori.

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Variació anual
2024	82.399	71.460	22.132	11.446	187.437	1,27%
2023	81.334	70.244	22.040	11.473	185.091	1,54%
2022	79.945	69.008	21.917	11.419	182.289	0,83%
2021	78.967	68.523	21.899	11.405	180.794	0,68%
2020	78.011	68.263	21.870	11.430	179.574	0,67%
2019	77.596	67.436	21.865	11.490	178.387	-0,01%
2018	77.868	67.083	21.964	11.483	178.398	-0,62%
2017	78.180	67.491	22.203	11.634	179.508	-0,74%
2016	78.977	67.646	22.471	11.761	180.855	-1,10%
2015	79.748	68.524	22.723	11.872	182.867	-1,31%
2014	80.637	69.613	22.925	12.119	185.294	-1,90%
2013	81.514	71.577	23.477	12.310	188.878	-1,54%
2012	83.125	72.121	23.867	12.713	191.826	0,10%
2011	82.634	72.261	23.889	12.847	191.631	0,03%
2010	82.222	72.333	24.082	12.931	191.568	0,37%
2009	81.724	72.189	24.004	12.943	190.860	0,94%
2008	81.304	71.058	23.844	12.885	189.091	3,63%
2007	78.590	67.834	23.319	12.719	182.462	2,82%
2006	76.368	65.333	23.046	12.715	177.462	1,53%
2005	74.962	64.181	22.925	12.724	174.792	3,55%
2004	71.708	61.989	22.632	12.464	168.793	
Variació del 2004-2024	14,91%	15,28%	-2,21%	-8,17%	11,05%	

Figura 7. Evolució població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

A partir de les dades obtingudes, s'observa que les Terres de l'Ebre han experimentat un creixement demogràfic global de l'11% durant les darreres dues dècades. Tanmateix, aquesta tendència positiva no s'ha distribuït de manera homogènia arreu del territori. Mentre que les comarques del Baix Ebre i el Montsià han registrat un augment poblacional aproximat del 15%, les zones d'interior presenten una realitat ben diferent.

La Ribera d'Ebre i la Terra Alta, caracteritzades per tenir una població molt més envellida i un teixit industrial menys desenvolupat, han patit una clara regressió demogràfica, amb uns creixements negatius del 2,21% i del 8,17%, respectivament. Davant d'aquestes xifres contrastades, sorgeix la necessitat d'esbrinar si l'increment global de la regió respon al dinamisme dels habitants autòctons o si, per contra, és conseqüència directa de l'arribada d'immigració.

D'altra banda, l'anàlisi temporal evidencia que l'actual volum d'habitants no representa el màxim històric del territori. De fet, l'any 2012 es va assolir un pic demogràfic que fregava les 192.000 persones. Aquesta fita va anar seguida d'una notable davallada en pocs anys, un fenomen clau per a la investigació. Els motius que expliquen aquesta pèrdua sobtada de població es podran respondre i comprendre amb major exactitud en el moment d'analitzar detalladament la taula corresponent a la població d'origen estranger.

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Variació anual
2024	65.924	56.962	18.009	9.691	150.586	0,14%
2023	65.778	56.721	18.089	9.780	150.368	0,00%
2022	65.553	56.693	18.270	9.852	150.368	0,22%
2021	65.222	56.592	18.287	9.941	150.042	0,34%
2020	64.683	56.512	18.357	9.982	149.534	-0,08%
2019	64.823	56.239	18.511	10.083	149.656	-0,53%
2018	65.181	56.287	18.793	10.193	150.454	-0,62%
2017	65.591	56.449	19.031	10.317	151.388	-0,36%
2016	65.681	56.598	19.225	10.429	151.933	-0,29%
2015	65.815	56.627	19.398	10.540	152.380	-0,16%
2014	65.813	56.596	19.542	10.676	152.627	0,19%
2013	65.382	56.552	19.618	10.785	152.337	-0,32%
2012	65.542	56.537	19.805	10.946	152.830	-0,33%
2011	65.706	56.661	19.912	11.050	153.329	-0,13%
2010	65.601	56.575	20.158	11.189	153.523	0,26%
2009	65.234	56.381	20.281	11.226	153.122	0,10%
2008	65.223	56.050	20.382	11.313	152.968	0,16%
2007	65.227	55.626	20.431	11.436	152.720	0,42%
2006	64.972	55.055	20.544	11.513	152.084	0,06%
2005	64.797	54.709	20.800	11.683	151.989	0,19%
2004	64.492	54.441	21.016	11.749	151.698	
Variació del 2004-2024	2,22%	4,63%	-14,31%	-17,52%	-0,73%	

Figura 8. Evolució població autòctona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Pel que fa a l'evolució de la població autòctona, les dades mostren una dinàmica molt més continguda. De fet, en el còmput global de les Terres de l'Ebre, aquest grup poblacional ha registrat un lleuger descens del 0,73% al llarg de les dues darreres dècades. Novament, el comportament varia significativament segons la comarca. El Montsià destaca com el territori amb un major creixement d'habitants autòctons, amb un augment del 4,63%, seguit de prop pel Baix Ebre, amb un increment del 2,22%.

En contrast, si s'analitza l'evolució en les zones d'interior, la variació adquireix un caràcter molt més dràstic. La Ribera d'Ebre presenta un decreixement del 14,31%, mentre que la Terra Alta assoleix una caiguda encara més pronunciada, del 17,52%. Aquestes xifres confirmen que aquestes dues comarques són, amb diferència, les àrees més castigades pel despoblament demogràfic.

D'altra banda, si s'observa l'evolució històrica d'aquest grup, s'evidencia que l'any 2011 es va assolir un pic màxim de 153.000 habitants autòctons. Tanmateix, a partir d'aquest punt no es detecta una davallada prou substancial en els anys posteriors que permeti justificar, per si sola, la forta caiguda que va patir la població total del territori en aquell mateix període. Aquesta constatació indica que l'explicació d'aquest fenomen no recau exclusivament en la demografia local, motiu pel qual resulta imprescindible recórrer a l'anàlisi de les dades de la població estrangera per poder comprendre l'arrel d'aquesta pèrdua sobtada d'habitants.

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Variació anual
2024	16.475	14.498	4.123	1.755	36.851	6,13%
2023	15.556	13.523	3.951	1.693	34.723	8,78%
2022	14.392	12.315	3.647	1.567	31.921	3,80%
2021	13.745	11.931	3.612	1.464	30.752	2,37%
2020	13.328	11.751	3.513	1.448	30.040	4,56%
2019	12.773	11.197	3.354	1.407	28.731	2,82%
2018	12.687	10.796	3.171	1.290	27.944	-0,63%
2017	12.589	11.042	3.172	1.317	28.120	-2,77%
2016	13.296	11.048	3.246	1.332	28.922	-5,13%
2015	13.933	11.897	3.325	1.332	30.487	-6,67%
2014	14.824	13.017	3.383	1.443	32.667	-10,60%
2013	16.132	15.025	3.859	1.525	36.541	-6,30%
2012	17.583	15.584	4.062	1.767	38.996	1,81%
2011	16.928	15.600	3.977	1.797	38.302	0,68%
2010	16.621	15.758	3.924	1.742	38.045	0,81%
2009	16.490	15.808	3.723	1.717	37.738	4,47%
2008	16.081	15.008	3.462	1.572	36.123	21,45%
2007	13.363	12.208	2.888	1.283	29.742	17,20%
2006	11.396	10.278	2.502	1.202	25.378	11,29%
2005	10.165	9.472	2.125	1.041	22.803	33,39%
2004	7.216	7.548	1.616	715	17.095	

Variació del 2004-2024	128,31%	92,08%	155,14%	145,45%	115,57%
-------------------------------	---------	--------	---------	---------	---------

Figura 9. Evolució població estrangera. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Finalment, l'anàlisi de la tercera taula, centrada en l'evolució de la població estrangera, revela una dinàmica completament diferent. Aquest col·lectiu ha experimentat un creixement extraordinari si es compara amb l'estancament i retrocés de la població autòctona. Resulta especialment rellevant observar com les comarques d'interior lideren aquest increment: la Ribera d'Ebre registra un augment espectacular del 155,14%, estretament seguida per la Terra Alta amb un 145,45%. Per la seva banda, les comarques litorals i de plana també mostren xifres molt destacades, amb un creixement del 128,31% al Baix Ebre i del 92% al Montsià (Veure en l'Annex 1 l'evolució gràfica de les poblacions).

Tot i la magnitud d'aquests percentatges, les dades evidencien una realitat contundent: la forta arribada de població estrangera a les comarques interiors no ha estat suficient per aturar el seu descens demogràfic d'aquests territoris.

D'altra banda, aquestes dades permeten comprendre definitivament la davallada abrupta de població total que va patir el conjunt del territori a partir del 2012. L'anàlisi històrica mostra com el col·lectiu estranger va assolir un màxim proper a les 39.000 persones, però en molt pocs anys aquesta xifra es va reduir dràsticament fins a situar-se per sota dels 30.000 habitants, una davallada motivada principalment per l'impacte de la crisi immobiliària. Aquest èxode sobtat de població d'origen internacional és, per tant, el factor fonamental que explica la caiguda generalitzada en el còmput total de les Terres de l'Ebre durant aquella etapa.

Amb la finalitat de comprovar si aquest mateix patró demogràfic es reproduïx en altres àrees de Catalunya, a continuació s'exposen les dades corresponents al Camp de Tarragona, l'àrea metropolitana de Barcelona, les Comarques Gironines i el conjunt del territori català.

	Camp de Tarragona	Metropolità	Comarques Gironines	Catalunya	Variació anual
2024	555.957	5.066.684	804.851	8.012.231	1,40%
2023	547.800	4.997.394	792.661	7.901.963	1,81%
2022	536.357	4.911.829	774.729	7.761.823	0,15%
2021	532.484	4.919.300	769.322	7.749.896	-0,39%
2020	529.395	4.963.975	766.681	7.780.479	1,37%
2019	521.286	4.895.876	756.193	7.675.217	0,99%
2018	515.095	4.849.691	747.464	7.600.065	0,59%
2017	511.335	4.823.361	741.452	7.555.830	0,44%
2016	511.631	4.793.592	739.249	7.522.596	0,19%
2015	512.300	4.776.107	738.682	7.508.106	-0,14%
2014	515.406	4.774.561	741.724	7.518.903	-0,46%
2013	520.200	4.788.422	746.777	7.553.650	-0,23%
2012	521.235	4.798.143	746.562	7.570.908	0,42%
2011	518.655	4.777.042	741.899	7.539.618	0,36%
2010	616.852	5.012.961	738.352	7.512.381	0,49%
2009	612.441	4.992.193	732.918	7.475.420	1,51%
2008	599.804	4.928.852	716.858	7.364.078	2,13%
2007	575.333	4.856.579	691.882	7.210.508	1,06%
2006	553.004	4.841.365	673.351	7.134.697	1,99%
2005	530.115	4.770.180	650.601	6.995.206	2,67%
2004	505.351	4.673.648	622.936	6.813.319	

Variació del 2004-2024	10,01%	8,41%	29,20%	17,60%
-------------------------------	--------	-------	--------	--------

Figura 10. Evolució població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Aquestes zones presenten un creixement demogràfic molt positiu en el seu conjunt. Dins d'aquesta dinàmica a l'alça, cal fer una menció especial a les Comarques Gironines, que registren un augment poblacional molt remarcable, assolint un increment del 29,2% durant el període estudiat. Aquesta xifra tan destacada evidencia una forta vitalitat demogràfica i una gran capacitat d'atracció d'habitants en aquesta zona de Catalunya. No obstant això, cal determinar quina part de la població resident n'és la responsable directa.

	Camp de Tarragona	Metropolità	Comarques Gironines	Catalunya	Variació anual
2024	454.432	4.167.733	630.321	6.568.039	0,43%
2023	450.281	4.157.307	624.057	6.539.982	0,21%
2022	446.406	4.158.113	618.667	6.526.151	0,10%
2021	442.603	4.165.695	614.432	6.519.592	0,00%
2020	439.435	4.180.878	608.910	6.519.860	0,06%
2019	437.532	4.184.431	606.272	6.515.790	-0,03%
2018	436.180	4.191.740	604.930	6.517.966	0,05%
2017	435.075	4.193.086	602.595	6.514.468	0,23%
2016	433.970	4.185.514	599.447	6.499.198	0,30%
2015	432.066	4.170.791	597.140	6.480.037	0,78%
2014	430.100	4.130.442	593.719	6.429.689	0,54%
2013	427.453	4.109.075	588.440	6.395.178	0,17%
2012	426.147	4.102.031	586.226	6.384.129	0,48%
2011	424.125	4.080.199	582.996	6.353.766	0,63%
2010	504.583	4.268.447	578.889	6.313.843	0,44%
2009	500.969	4.250.632	575.623	6.286.141	0,41%
2008	495.955	4.238.843	570.746	6.260.288	0,36%
2007	488.574	4.234.913	565.266	6.238.001	0,27%
2006	479.279	4.239.997	559.326	6.220.940	0,40%
2005	468.830	4.239.140	552.335	6.196.302	0,42%
2004	459.339	4.235.542	545.382	6.170.473	

Variació del 2004-2024	-1,07%	-1,60%	15,57%	6,44%
-------------------------------	--------	--------	--------	-------

Figura 11. Evolució població autòctona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

En una línia similar a l'estancament observat a les Terres de l'Ebre, les dades mostren que tant el Camp de Tarragona com l'Àrea Metropolitana gairebé no han experimentat variacions demogràfiques significatives en els darrers vint anys. En contrast amb aquesta dinàmica d'estabilitat, les Comarques Gironines presenten un creixement molt superior a la resta de zones estudiades, assolint un augment del 15,57%. Aquest fet evidencia una tendència poblacional clarament diferenciada respecte a les altres àrees del territori català.

	Camp de Tarragona	Metropolità	Comarques Gironines	Catalunya	Variació anual
2024	101.525	898.951	174.530	1.444.192	6,04%
2023	97.519	840.087	168.604	1.361.981	10,22%
2022	89.951	753.716	156.062	1.235.672	0,44%
2021	89.881	753.605	154.890	1.230.304	-2,40%
2020	89.960	783.097	157.771	1.260.619	8,73%
2019	83.754	711.445	149.921	1.159.427	7,15%
2018	78.915	657.951	142.534	1.082.099	3,91%
2017	76.260	630.275	138.857	1.041.362	1,76%
2016	77.661	608.078	139.802	1.023.398	-0,45%
2015	80.234	605.316	141.542	1.028.069	-5,61%
2014	85.306	644.119	148.005	1.089.214	-5,98%
2013	92.747	679.347	158.337	1.158.472	-2,39%
2012	95.088	696.112	160.336	1.186.779	0,08%
2011	94.530	696.843	158.903	1.185.852	-1,06%
2010	112.269	744.514	159.463	1.198.538	0,78%
2009	111.472	741.561	157.295	1.189.279	7,75%
2008	103.849	690.009	146.112	1.103.790	13,50%
2007	86.759	621.666	126.616	972.507	6,43%
2006	73.725	601.368	114.025	913.757	14,38%
2005	61.285	531.040	98.266	798.904	24,28%
2004	46.012	438.106	77.554	642.846	

Variació del 2004-2024	120,65%	105,19%	125,04%	124,66%
-------------------------------	---------	---------	---------	---------

Figura 12. Evolució població estrangera. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Seguint aquesta mateixa línia, la població d'origen estranger experimenta un creixement molt pronunciat en aquestes àrees, en consonància amb la tendència del conjunt de Catalunya (Veure en l'Annex 1 l'evolució gràfica). L'anàlisi de les dades evidencia que la pràctica totalitat dels territoris estudiats, amb l'única excepció de la comarca del Montsià, superen el 100% de creixement d'aquest grup demogràfic, arribant, per tant, a duplicar-ne el volum inicial.

En conclusió, l'anàlisi de les dades demogràfiques recopilades permet validar, amb matisos importants, la primera hipòtesi plantejada en aquest treball. Queda demostrat empíricament que l'arribada de població estrangera ha jugat un paper absolutament determinant en la configuració del mapa poblacional de les Terres de l'Ebre durant les darreres dues dècades. Si s'observa el territori en el seu conjunt, és innegable que la immigració actua com un element suavitzador fonamental davant la pèrdua d'habitants. Sense aquesta aportació demogràfica externa, el creixement global positiu de l'11% que ha experimentat la regió hauria estat matemàticament impossible, tenint en compte l'estancament i la lleugera tendència negativa que presenta la població autòctona a escala general. Ara bé, l'anàlisi estricta dels valors absoluts revela que en determinades comarques la situació és considerablement més crítica. Els indicadors percentuals poden resultar enganyosos quan la base poblacional és molt reduïda, ja que un impacte relatiu elevat sovint es tradueix en una xifra absoluta d'habitants insuficient per revertir el despoblament.

No obstant això, la confirmació d'aquesta premissa no es pot aplicar de manera uniforme a totes les comarques, fet que obliga a establir una diferència clara entre les dinàmiques del litoral i les de l'interior. D'una banda, a les zones amb més activitat com el Baix Ebre i el Montsià, la població nouvinguda s'ha sumat a un manteniment i lleuger repunt dels habitants locals, consolidant un creixement demogràfic evident. D'altra banda, la realitat és molt més complexa a les comarques de la Ribera d'Ebre i la Terra Alta. En aquests territoris, marcats històricament per un fort envelliment i una menor activitat industrial, l'increment percentual d'estrangers ha estat extraordinari i molt superior a la resta. Tanmateix, les dades certifiquen que aquest flux migratori intens ha resultat insuficient per compensar la dràstica caiguda de la població autòctona.

Així doncs, les dades recollides permeten concloure que la immigració és una condició necessària, però no suficient, per garantir la sostenibilitat demogràfica de tota la regió de manera homogènia. Mentre que a les planes i a prop de la costa actua com un veritable motor de creixement poblacional, a les àrees més rurals i vulnerables només aconsegueix frenar i suavitzar el ritme del descens, sense arribar a revertir-ne la tendència negativa. En definitiva, la hipòtesi es compleix a escala territorial global, convertint el col·lectiu estranger en un pilar vital per al manteniment demogràfic de les Terres de l'Ebre, però evidencia alhora les seves limitacions per redreçar completament el despoblament crònic de les zones d'interior.

2. La immigració augmenta la natalitat del territori i en manté el creixement natural.

L'objectiu d'aquesta segona hipòtesi és determinar si l'índex de natalitat aportat per la població d'origen estranger esdevé un factor necessari o suficient per garantir el manteniment demogràfic del territori. En aquest sentit, la investigació es planteja analitzar si el volum de naixements vinculat a aquest col·lectiu adquireix la capacitat de compensar l'elevada taxa de mortalitat, la qual es deriva del marcat i progressiu envelliment de la població resident.

Per analitzar aquesta qüestió amb rigor, s'han elaborat diverses taules a partir de les dades oficials de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Aquests documents recullen, en primer lloc, l'evolució de la mortalitat, seguidament, presenten la progressió dels naixements, desglossada segons l'origen autòcton o estranger dels progenitors i, finalment, exposen el saldo vegetatiu resultant. L'estudi abasta un període ininterromput de vint anys, comprès entre el 2004 i el 2024, una sèrie temporal suficientment àmplia per verificar o refutar de manera objectiva la validesa d'aquesta segona hipòtesi.

Addicionalment a l'anàlisi estricta de les comarques ebrenques, l'estudi incorpora una perspectiva comparativa amb altres àrees del territori català. Aquest enfocament metodològic permet contextualitzar millor les dades obtingudes i avaluar les dinàmiques demogràfiques des d'una visió molt més global.

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre	Variació anual
2024	921	780	273	175	2.149	5,91%
2023	851	717	291	170	2.029	-8,56%
2022	980	742	299	198	2.219	2,40%
2021	906	801	279	181	2.167	-0,87%
2020	935	771	310	170	2.186	9,85%
2019	865	696	266	163	1.990	-0,25%
2018	812	711	320	152	1.995	-1,77%
2017	896	684	269	182	2.031	7,01%
2016	782	685	255	176	1.898	-3,46%
2015	866	645	299	156	1.966	6,73%
2014	773	642	267	160	1.842	-0,16%
2013	723	667	291	164	1.845	-6,30%
2012	843	671	295	160	1.969	7,24%
2011	790	630	261	155	1.836	1,21%
2010	735	624	297	158	1.814	-3,05%
2009	780	660	272	159	1.871	3,09%
2008	754	644	262	155	1.815	0,00%
2007	755	629	257	174	1.815	3,18%
2006	736	610	258	155	1.759	-7,27%
2005	785	641	281	190	1.897	3,66%
2004	784	605	270	171	1.830	
Variació del 2004-2024	17,47%	28,93%	1,11%	2,34%	17,43%	
Sumatori	17.272	14.255	5.872	3.524	40.923	

Figura 13. Defuncions per any comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

L'anàlisi de les dades revela que a les dues comarques litorals, el Baix Ebre i el Montsià, el nombre de defuncions ha experimentat un augment considerable en el transcurs dels darrers vint anys. Aquesta tendència a l'alça s'ha accentuat de manera notable a partir de l'any 2020 a conseqüència de la irrupció de la pandèmia de la COVID-19. L'impacte d'aquesta crisi sanitària va ser especialment rellevant atesa l'estructura envellida de la piràmide poblacional de la zona, fet que va derivar en un increment significatiu de la mortalitat.

En contrast amb la dinàmica litoral, les comarques d'interior presenten una variació molt menys pronunciada, amb oscil·lacions que se situen al voltant d'un lleuger 2% en ambdós casos. Malgrat aquesta estabilitat a la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, el còmput global de les Terres de l'Ebre denota un creixement evident de la mortalitat, acumulant prop de 41.000 defuncions durant el període estudiat, una xifra que, en el context demogràfic general de la regió, es pot arribar a interpretar com a moderada.

Tanmateix, per poder dimensionar amb exactitud l'abast d'aquest volum de defuncions i determinar el seu impacte real sobre el creixement de la zona, resulta imprescindible posar aquestes dades en perspectiva i contrastar-les amb els registres de natalitat corresponents:

	Baix Ebre			Montsià		
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola	Estrangera	Total
2024	359	243	602	281	170	451
2023	335	229	564	279	161	440
2022	365	209	574	328	150	478
2021	353	211	564	319	150	469
2020	342	243	585	278	172	450
2019	436	230	666	361	164	525
2018	407	214	621	356	157	513
2017	470	205	675	382	155	537
2016	474	218	692	376	171	547
2015	476	187	663	413	169	582
2014	500	217	717	399	180	579
2013	489	243	732	384	185	569
2012	515	225	740	430	211	641
2011	507	285	792	461	221	682
2010	561	292	853	446	262	708
2009	580	307	887	483	280	763
2008	579	288	867	498	297	795
2007	544	255	799	492	279	771
2006	579	215	794	508	201	709
2005	530	176	706	531	161	692
2004	561	135	696	426	132	558

Variació del 2004-2024	-36,01%	80,00%	-13,51%	-34,04%	28,79%	-19,18%
Sumatori	9.962	4.827	14.789	8.431	4.028	12.459

Figura 14. Naixements per any Baix Ebre i Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

	Ribera d'Ebre			Terra Alta		
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola	Estrangera	Total
2024	69	43	112	39	17	56
2023	81	52	133	38	23	61
2022	84	48	132	52	14	66
2021	95	50	145	40	22	62
2020	85	40	125	46	24	70
2019	91	44	135	41	21	62
2018	79	49	128	60	20	80
2017	114	46	160	38	17	55
2016	135	42	177	64	23	87
2015	116	56	172	66	20	86
2014	114	57	171	55	20	75
2013	139	44	183	63	16	79
2012	126	58	184	61	14	75
2011	119	64	183	67	21	88
2010	127	67	194	70	17	87
2009	118	59	177	80	21	101
2008	128	61	189	66	22	88
2007	118	59	177	65	14	79
2006	107	33	140	84	20	104
2005	112	26	138	60	16	76
2004	62	13	75	73	9	82

Variació del 2004-2024	11,29%	230,77%	49,33%	-46,58%	88,89%	-31,71%
Sumatori	2.219	1.011	3.230	1.228	391	1.619

Figura 15. Naixements per any Ribera d'Ebre i Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

	Terres de l'Ebre		
	Espanyola	Estrangera	Total
2024	748	473	1.221
2023	733	465	1.198
2022	829	421	1.250
2021	807	433	1.240
2020	751	479	1.230
2019	929	459	1.388
2018	902	440	1.342
2017	1.004	423	1.427
2016	1.049	454	1.503
2015	1.071	432	1.503
2014	1.068	474	1.542
2013	1.075	488	1.563
2012	1.132	508	1.640
2011	1.154	591	1.745
2010	1.204	638	1.842
2009	1.261	667	1.928
2008	1.271	668	1.939
2007	1.219	607	1.826
2006	1.278	469	1.747
2005	1.233	379	1.612
2004	1.122	289	1.411
Variació del 2004-2024	-33,33%	63,67%	-13,47%
Sumatori	21.840	10.257	32.097

Figura 16. Naixements per any TTEE. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

En primer lloc, s'observa una minva generalitzada dels naixements de progenitors autòctons a totes les comarques ebreques i, conseqüentment, en el conjunt del territori. Cal puntualitzar, però, el cas específic de la Ribera d'Ebre, on les dades mostren un augment percentual atípic. Aquesta anomalia estadística s'explica pel fet que l'any 2004 (l'any base de la comparativa) va registrar una natalitat excepcionalment baixa en aquesta comarca, constituint una xifra poc representativa de la dinàmica demogràfica real d'aquell període (Es pot veure l'evolució gràfica en l'Annex 2).

Pel que fa als naixements en el si de la població estrangera, les dades reflecteixen un creixement molt pronunciat. Aquest increment se situa al voltant del 80% en la majoria de les comarques, amb l'excepció del Montsià, on l'augment s'aproxima al 30%. En aquest punt, cal tenir present la mateixa distorsió estadística esmentada anteriorment per a la Ribera d'Ebre. A escala global, el conjunt de les Terres de l'Ebre experimenta un increment aproximat del 64% en la natalitat de la població d'origen estranger al llarg de l'etapa estudiada.

D'altra banda, l'anàlisi dels naixements totals revela una reducció global de la natalitat al territori, amb una caiguda aproximada del 13,5% en el còmput general de les Terres de l'Ebre. Finalment, si s'avalua el sumatori acumulat al llarg d'aquestes dues dècades, s'evidencia que

el volum total de naixements queda molt lluny de les xifres de mortalitat. Aquesta manca de relleu generacional, on les naixences no aconsegueixen aproximar-se al nombre de defuncions, certifica l'existència d'un saldo vegetatiu clarament negatiu per a la regió, fet que estudiarem a continuació.

Així mateix, per completar l'estudi de la natalitat, resulta fonamental establir el pes relatiu dels nounats al territori segons la nacionalitat dels seus progenitors. Determinar la proporció exacta de naixements de pares autòctons enfront dels d'origen estranger permet dimensionar l'aportació real d'aquest darrer col·lectiu al relleu generacional de la zona.

	% Espanyola sobre el Total	% Estrangera sobre el Total
2024	61,26%	38,74%
2023	61,19%	38,81%
2022	66,32%	33,68%
2021	65,08%	34,92%
2020	61,06%	38,94%
2019	66,93%	33,07%
2018	67,21%	32,79%
2017	70,36%	29,64%
2016	69,79%	30,21%
2015	71,26%	28,74%
2014	69,26%	30,74%
2013	68,78%	31,22%
2012	69,02%	30,98%
2011	66,13%	33,87%
2010	65,36%	34,64%
2009	65,40%	34,60%
2008	65,55%	34,45%
2007	66,76%	33,24%
2006	73,15%	26,85%
2005	76,49%	23,51%
2004	79,52%	20,48%

Figura 17. Pes dels nascuts TTEE. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Cal precisar que aquests pesos relatius s'han calculat a partir de les dades agregades del conjunt de les Terres de l'Ebre. L'anàlisi de l'evolució històrica mostra una tendència molt clara: mentre que la natalitat de la població autòctona experimenta una davallada progressiva, la xifra de naixements de progenitors estrangers segueix una trajectòria ascendent. A principis del període estudiat, la proporció se situava al voltant d'un 80% de naixements autòctons envers un 20% d'origen estranger.

Tanmateix, amb el pas dels anys, aquesta diferència s'ha anat escurçant significativament fins a assolir, a la fi de la sèrie temporal, una relació aproximada del 60% i el 40%, respectivament. Aquesta evolució evidencia un canvi de paradigma demogràfic al territori i suggereix que, de mantenir-se aquesta progressió en el futur, el nombre de nònats de pares estrangers podria arribar a superar el de la població nacional.

Per tal d'explicar correctament l'impacte de la natalitat, resulta imprescindible analitzar el pes relatiu dels naixements en funció del volum total de cada grup poblacional. En establir aquesta ràtio, calculada a partir del quocient entre el nombre de naixements d'un col·lectiu i la seva pròpia població, s'evidencia una diferència molt acusada (Veure en l'Annex 3). Concretament, la proporció de naixements autòctons respecte al conjunt d'aquesta mateixa població representa menys de la meitat de la ràtio equivalent observada en el col·lectiu estranger. Aquesta dada subratlla la superioritat de l'aportació reproductiva de la població immigrada en termes relatius.

	Baix Ebre	Montsià	Ribera d'Ebre	Terra Alta	Terres de l'Ebre
2024	-319	-329	-161	-119	-928
2023	-287	-277	-158	-109	-831
2022	-406	-264	-167	-132	-969
2021	-342	-332	-134	-119	-927
2020	-350	-321	-185	-100	-956
2019	-199	-171	-131	-101	-602
2018	-191	-198	-192	-72	-653
2017	-221	-147	-109	-127	-604
2016	-90	-138	-78	-89	-395
2015	-203	-63	-127	-70	-463
2014	-56	-63	-96	-85	-300
2013	9	-98	-108	-85	-282
2012	-103	-30	-111	-85	-329
2011	2	52	-78	-67	-91
2010	118	84	-103	-71	28
2009	107	103	-95	-58	57
2008	113	151	-73	-67	124
2007	44	142	-80	-95	11
2006	58	99	-118	-51	-12
2005	-79	51	-143	-114	-285
2004	-88	-47	-195	-89	-419
Sumatori	-2.483	-1.796	-2.642	-1.905	-8.826

Figura 18. Saldo vegetatiu comarques ebrenques. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

L'anàlisi de les dades revela que el saldo vegetatiu únicament va resultar positiu a les comarques del litoral durant un parèntesi molt concret, el període comprès entre els anys 2006 i 2011. Fora d'aquest interval específic, les xifres exposades a la taula evidencien de manera contundent que el volum de naixements resulta del tot insuficient per compensar

l'elevada taxa de mortalitat que registra el conjunt del territori ebrenç. Aquesta dinàmica consolidada, per tant, una tendència de creixement natural negatiu a la regió.

En contrast amb els resultats de les Terres de l'Ebre, a continuació s'exposa les dades corresponents a altres àrees del territori català. Així s'avalua si les tendències descrites responen a una dinàmica demogràfica exclusivament local o si, per contra, presenten similituds amb l'evolució de la resta de Catalunya.

	Camp de Tarragona	Metropolità	Comarques Gironines	Catalunya	Variació anual
2024	4.522	41.738	6.628	67.524	-0,20%
2023	4.558	41.976	6.639	67.662	-4,31%
2022	4.711	43.751	6.882	70.706	1,97%
2021	4.446	43.058	6.734	69.342	-13,09%
2020	4.821	50.994	7.043	79.784	23,61%
2019	4.201	39.962	6.347	64.547	-3,03%
2018	4.341	41.608	6.465	66.562	0,60%
2017	4.168	41.407	6.276	66.165	4,54%
2016	4.223	39.732	5.992	63.289	-2,43%
2015	4.269	40.323	6.280	64.866	5,78%
2014	3.874	38.396	5.913	61.319	0,84%
2013	3.953	38.055	5.695	60.807	-3,45%
2012	3.988	39.417	6.027	62.977	5,69%
2011	3.894	37.015	5.593	59.586	0,88%
2010	4.498	38.664	5.638	59.069	-0,96%
2009	4.501	39.156	5.619	59.644	0,27%
2008	4.497	38.954	5.606	59.485	0,22%
2007	4.378	39.112	5.482	59.352	3,66%
2006	4.257	37.669	5.326	57.256	-6,34%
2005	4.505	40.088	5.575	61.129	7,06%
2004	4.158	37.450	5.275	57.096	
Variació del 2004-2024	8,75%	11,45%	25,65%	18,26%	
Sumatori	90.763	848.525	127.035	1.338.167	

Figura 19. Defuncions per any altres zones catalanes. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Les dades d'aquests àmbits territorials permet constatar una dinàmica anàloga a la descrita prèviament per a les comarques ebrenques, caracteritzada per un augment sostingut i progressiu de la mortalitat al llarg de tota la sèrie temporal. De la mateixa manera, les dades d'aquestes zones reflecteixen un repunt específic i molt marcat durant l'any 2020, una alteració demogràfica que és conseqüència directa de l'impacte de la pandèmia de la COVID-19.

	Camp de Tarragona			Metropolità		
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola	Estrangera	Total
2024	2.544	1.251	3.795	21.961	11.687	33.648
2023	2.571	1.319	3.890	22.427	11.499	33.926
2022	2.648	1.302	3.950	24.279	11.205	35.484
2021	2.721	1.357	4.078	25.294	11.034	36.328
2020	2.753	1.381	4.134	25.126	11.596	36.722
2019	2.895	1.442	4.337	26.956	11.980	38.936
2018	3.110	1.398	4.508	29.062	11.357	40.419
2017	3.336	1.416	4.752	31.224	11.281	42.505
2016	3.506	1.365	4.871	33.115	10.832	43.947
2015	3.779	1.350	5.129	34.001	10.559	44.560
2014	3.747	1.437	5.184	34.320	10.874	45.194
2013	3.738	1.404	5.142	33.662	11.487	45.149
2012	3.925	1.692	5.617	36.153	12.542	48.695
2011	4.007	1.739	5.746	37.523	13.259	50.782
2010	5.095	2.356	7.451	40.333	14.753	55.086
2009	5.153	2.370	7.523	40.890	14.756	55.646
2008	5.449	2.570	8.019	43.220	15.103	58.323
2007	5.293	2.103	7.396	42.699	13.117	55.816
2006	5.166	1.659	6.825	43.701	11.485	55.186
2005	5.133	1.438	6.571	43.593	10.520	54.113
2004	4.839	1.152	5.991	43.473	9.350	52.823

Variació del 2004-2024	-47,43%	8,59%	-36,65%	-49,48%	24,99%	-36,30%
Sumatori	81.408	33.501	114.909	713.012	250.276	963.288

Figura 20. Naixements per any Camp de Tarragona i Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

	Comarques Gironines			Catalunya		
	Espanyola	Estrangera	Total	Espanyola	Estrangera	Total
2024	3.359	2.285	5.644	34.723	19.079	53.802
2023	3.488	2.248	5.736	35.376	18.841	54.217
2022	3.614	2.210	5.824	37.959	18.423	56.382
2021	3.738	2.240	5.978	39.427	18.207	57.634
2020	3.854	2.408	6.262	39.253	19.211	58.464
2019	3.768	2.557	6.325	41.731	19.817	61.548
2018	4.185	2.452	6.637	44.750	18.816	63.566
2017	4.533	2.375	6.908	48.192	18.611	66.803
2016	4.513	2.528	7.041	50.681	18.293	68.974
2015	4.922	2.488	7.410	52.521	17.929	70.450
2014	4.753	2.516	7.269	53.132	18.457	71.589
2013	4.809	2.583	7.392	52.384	19.207	71.591
2012	5.040	2.892	7.932	56.041	21.397	77.438
2011	5.275	3.023	8.298	58.250	22.611	80.861
2010	5.418	3.319	8.737	59.624	24.391	84.015
2009	5.571	3.204	8.775	60.524	24.325	84.849
2008	5.885	3.288	9.173	63.949	25.075	89.024
2007	5.477	2.736	8.213	62.262	21.454	83.716
2006	5.752	2.506	8.258	63.509	18.568	82.077
2005	5.386	2.090	7.476	62.955	16.592	79.547
2004	5.312	1.987	7.299	62.120	14.567	76.687

Variació del 2004-2024	-36,77%	15,00%	-22,67%	-44,10%	30,97%	-29,84%
Sumatori	98.652	53.935	152.587	1.079.363	413.871	1.493.234

Figura 21. Naixements per any Comarques Gironines i Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

En consonància amb la tendència observada a les Terres de l'Ebre, la totalitat de les zones comparades ha experimentat una davallada progressiva en el nombre de naixements de progenitors autòctons. En contrapartida, aquests mateixos territoris registren un augment substancial de les naixences on, com a mínim, un dels pares és d'origen estranger. Tanmateix, l'anàlisi de les dades evidencia que, tot i el marcat increment de la natalitat aportada per aquest col·lectiu demogràfic, el còmput global de naixements a la regió continua mostrant una clara tendència decreixent (Es pot veure l'evolució gràfica en l'Annex 2).

	% Espanyola sobre el Total	% Estrangera sobre el Total
2024	64,54%	35,46%
2023	65,25%	34,75%
2022	67,32%	32,68%
2021	68,41%	31,59%
2020	67,14%	32,86%
2019	67,80%	32,20%
2018	70,40%	29,60%
2017	72,14%	27,86%
2016	73,48%	26,52%
2015	74,55%	25,45%
2014	74,22%	25,78%
2013	73,17%	26,83%
2012	72,37%	27,63%
2011	72,04%	27,96%
2010	70,97%	29,03%
2009	71,33%	28,67%
2008	71,83%	28,17%
2007	74,37%	25,63%
2006	77,38%	22,62%
2005	79,14%	20,86%
2004	81,00%	19,00%

Figura 22. Pes dels nascuts Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

La proporció de naixements al conjunt de Catalunya segons l'origen dels progenitors revela una dinàmica pràcticament idèntica a l'observada a les Terres de l'Ebre. A principis de segle, la relació percentual se situava en un 81% de naixements autòctons envers un 19% d'estrangers. No obstant això, seguint la tendència detectada prèviament, la natalitat de pares autòctons ha experimentat un descens continuat al llarg del temps, mentre que l'aportada per la població d'origen estranger ha anat a l'alça. Com a resultat d'aquesta evolució, dues dècades després, la proporció s'ha ajustat fins a assolir una relació aproximada del 65% i el 35%, respectivament.

Cal remarcar que aquesta convergència percentual, tot i ser evident, no resulta tan acusada com la registrada a les Terres de l'Ebre. En qualsevol cas, aquestes dades consoliden una tendència demogràfica molt clara que apunta cap a una reducció progressiva del pes relatiu de la població autòctona en les futures generacions.

	Camp de Tarragona	Metropolità	Comarques Gironines	Catalunya
2024	-727	-8.090	-984	-13.722
2023	-668	-8.050	-903	-13.445
2022	-761	-8.267	-1.058	-14.324
2021	-368	-6.730	-756	-11.708
2020	-687	-14.272	-781	-21.320
2019	136	-1.026	-22	-2.999
2018	167	-1.189	172	-2.996
2017	584	1.098	632	638
2016	648	4.215	1.049	5.685
2015	860	4.237	1.130	5.584
2014	1.310	6.798	1.356	10.270
2013	1.189	7.094	1.697	10.784
2012	1.629	9.278	1.905	14.461
2011	1.852	13.767	2.705	21.275
2010	2.953	16.422	3.099	24.946
2009	3.022	16.490	3.156	25.205
2008	3.522	19.369	3.567	29.539
2007	3.018	16.704	2.731	24.364
2006	2.568	17.517	2.932	24.821
2005	2.066	14.025	1.901	18.418
2004	1.833	15.373	2.024	19.591
Sumatori	24.146	114.763	25.552	155.067

Figura 23. Saldo vegetatiu altres zones catalanes. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Aquestes dades evidència una clara divergència respecte al comportament demogràfic observat a les Terres de l'Ebre. En les zones de contrast, el saldo vegetatiu presenta valors positius durant bona part de la sèrie, fet que es tradueix en un creixement natural de la població, fins i tot, el còmput acumulat al llarg de les dues dècades resulta favorable.

Tot i això, s'observa una progressiva tendència a la baixa d'aquest indicador a mesura que avancen els anys, fins al punt d'assolir xifres negatives en els darrers exercicis estudiats. Davant d'aquest escenari, futures línies d'investigació hauran de determinar si aquesta inversió recent cap a un saldo natural negatiu respon a una conjuntura puntual o si, per contra, consolida una nova tendència demogràfica estructural.

En conclusió, l'anàlisi exhaustiva de les dades permet validar, amb determinats matisos, la segona hipòtesi plantejada. S'observa que la natalitat de la població autòctona experimenta

una davallada pronunciada i sostinguda en el temps. Paral·lelament, tot i que els naixements en el si de la població estrangera mostren una tendència clarament ascendent, aquest increment resulta insuficient per compensar l'alta mortalitat i revertir el decreixement vegetatiu que pateixen les Terres de l'Ebre.

Si bé l'estudi comparatiu constata que altres zones del territori català no presenten, de moment, un dèficit natural tan acusat, la realitat de les comarques ebrenques és substancialment més crítica. En aquesta regió, el saldo vegetatiu negatiu ha estat una constant des de l'inici del període estudiat, fet que evidencia que no es tracta d'una conjuntura temporal, sinó d'un problema de caràcter profundament estructural.

Per consegüent, es dedueix que l'aportació demogràfica dels nounats d'origen estranger esdevé una condició necessària per atenuar la crisi demogràfica actual, però en cap cas una condició suficient per resoldre-la. Cal tenir present que el col·lectiu estranger encara representa un percentatge minoritari sobre el total de la població resident, malgrat concentrar ja prop del 40% dels naixements.

En definitiva, per redreçar aquesta situació, resulta imprescindible una recuperació de l'índex de natalitat de la població autòctona. Només l'acció conjunta d'ambdues dinàmiques de creixement permetria assolir un saldo vegetatiu positiu i demogràficament sostenible a llarg termini.

3. La migració altera la piràmide d'edats, augmentant el pes de les cohorts en edat fèrtil i reduint l'índex d'envelliment.

L'objectiu d'aquesta tercera hipòtesi és determinar si l'arribada de població d'origen estranger altera realment l'estructura de la piràmide de població al territori ebrenc. Com s'ha constatat en anàlisis prèvies, aquesta regió presenta una demografia altament envellida, caracteritzada per una piràmide poblacional invertida o de tendència regressiva. Per consegüent, el propòsit principal d'aquest apartat se centra a estudiar l'estructura per edats dels fluxos migratoris per tal d'avaluar l'impacte d'aquests nous residents sobre la morfologia demogràfica local.

Seguint la metodologia aplicada en les hipòtesis anteriors, l'anàlisi d'aquesta qüestió es fonamenta en l'elaboració de diverses taules a partir de les dades oficials de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). Aquesta informació permet observar l'evolució del saldo migratori, és a dir, la diferència entre les immigracions i les emigracions i desglossat per franges d'edat. L'estudi s'aplica tant a les quatre comarques ebrenques com a altres àrees de

Catalunya per tal de disposar d'una anàlisi comparativa més àmplia i contextualitzada. A efectes d'aquest estudi, s'ha mantingut la segmentació per grups d'edat establerta per l'Idescat: de 0 a 14 anys, de 15 a 29 anys, de 30 a 34 anys, de 35 a 44 anys, de 45 a 59 anys i de 60 anys o més. Finalment, cal puntualitzar que la sèrie temporal analitzada en aquesta secció comprèn el període entre els anys 2004 i 2023, atès que, en el moment de la redacció d'aquest treball, encara no es disposa de les dades oficials publicades i consolidades corresponents a l'any 2024.

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	201	469	162	253	177	59	1.321
2022	270	448	167	413	294	221	1.813
2021	292	260	140	238	207	157	1.294
2020	232	326	138	225	394	251	1.566
2019	141	332	99	137	192	151	1.052
2018	43	203	-14	17	-46	99	302
2017	10	57	4	-121	-35	-77	-162
2016	-64	-63	-103	-198	-107	-123	-658
2015	-22	-37	-6	-3	-10	6	-72
2014	-56	-153	-184	-236	-112	-46	-787
2013	-98	-64	-66	-120	-36	26	-358
2012	-80	-213	-211	-221	-172	-35	-932
2011	14	69	-50	-94	9	90	38
2010	176	95	-39	-40	29	31	252
2009	120	-231	-260	-340	-162	-25	-898
2008	287	42	-73	-92	43	20	227
2007	404	1.278	427	527	360	116	3.112
2006	435	808	241	445	333	139	2.401
2005	407	1.046	318	395	340	170	2.676
2004	400	1.003	421	486	377	187	2.874
Total	3.112	5.675	1.111	1.671	2.075	1.417	

Població de 0 a 34 anys	9.898	65,72%
Població de 35 i més	5.163	34,28%

Figura 24. Saldo migratori Baix Ebre. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	237	367	173	229	225	222	1.453
2022	288	408	149	232	261	143	1.481
2021	179	264	75	72	69	76	735
2020	153	174	17	69	157	163	733
2019	184	318	106	184	165	174	1.131
2018	130	198	81	94	170	42	715
2017	50	23	-21	-58	-50	57	1
2016	47	71	7	32	109	72	338
2015	-13	-68	-35	-122	-26	24	-240
2014	-101	-93	-178	-219	-179	-75	-845
2013	-140	-289	-176	-292	-155	17	-1.035
2012	-14	-79	-102	-149	-18	44	-318
2011	-53	-20	-53	-12	-51	54	-135
2010	-20	-60	-39	-103	-53	86	-189
2009	66	23	-52	-43	19	101	114
2008	143	440	68	120	89	145	1.005
2007	489	1.343	340	515	307	183	3.177
2006	419	874	219	376	289	177	2.354
2005	280	694	194	221	197	141	1.727
2004	256	857	215	325	247	122	2.022
Total	2.580	5.445	988	1.471	1.772	1.968	

Població de 0 a 34 anys	9.013	63,36%
Població de 35 i més	5.211	36,64%

Figura 25. Saldo migratori Montsià. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	33	34	36	56	47	32	238
2022	57	63	19	38	72	27	276
2021	-5	44	2	20	56	37	154
2020	59	31	8	16	42	39	195
2019	54	28	13	22	47	43	207
2018	6	38	14	19	55	4	136
2017	4	19	-22	-18	19	-9	-7
2016	-35	-11	-31	-6	-2	-13	-98
2015	14	-24	-17	3	-59	-91	-174
2014	-5	-26	0	-21	-14	-15	-81
2013	-1	-45	-33	-21	-53	-31	-184
2012	4	-65	-51	-42	-16	22	-148
2011	14	33	-2	40	7	11	103
2010	-8	-8	-48	-42	-23	-28	-157
2009	61	43	4	16	31	-4	151
2008	75	98	34	58	50	8	323
2007	157	208	21	105	92	38	621
2006	136	95	43	74	99	53	500
2005	44	65	18	35	49	5	216
2004	67	92	42	61	62	5	329
Total	731	712	50	413	561	133	

Població de 0 a 34 anys	1.493	57,42%
Població de 35 i més	1.107	42,58%

Figura 26. Saldo migratori Ribera d'Ebre. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	9	37	1	11	23	6	87
2022	58	32	18	35	37	1	181
2021	16	50	18	3	16	24	127
2020	31	40	5	11	44	15	146
2019	-2	12	5	10	6	-6	25
2018	17	26	8	4	13	-12	56
2017	5	6	-9	-6	4	-7	-7
2016	13	17	5	-6	10	-20	19
2015	27	6	-31	-30	-10	-10	-48
2014	1	-34	-29	-59	-37	-21	-179
2013	-7	-43	-43	-60	-43	-20	-216
2012	-8	-22	-8	-15	-4	-12	-69
2011	-8	-9	10	-8	-7	-16	-38
2010	8	7	-10	-5	3	0	3
2009	18	19	3	-9	1	18	50
2008	47	44	-2	32	16	-6	131
2007	34	121	14	24	44	8	245
2006	31	18	2	8	14	14	87
2005	-4	69	-15	17	17	7	91
2004	40	109	26	43	38	11	267
Total	326	505	-32	0	185	-26	

Població de 0 a 34 anys	799	83,40%
Població de 35 i més	159	16,60%

Figura 27. Saldo migratori Terra Alta. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	480	907	372	549	472	319	3.099
2022	673	951	353	718	664	392	3.751
2021	482	618	235	333	348	294	2.310
2020	475	571	168	321	637	468	2.640
2019	377	690	223	353	410	362	2.415
2018	196	465	89	134	192	133	1.209
2017	69	105	-48	-203	-62	-36	-175
2016	-39	14	-122	-178	10	-84	-399
2015	6	-123	-89	-152	-105	-71	-534
2014	-161	-306	-391	-535	-342	-157	-1.892
2013	-246	-441	-318	-493	-287	-8	-1.793
2012	-98	-379	-372	-427	-210	19	-1.467
2011	-33	73	-95	-74	-42	139	-32
2010	156	34	-136	-190	-44	89	-91
2009	265	-146	-305	-376	-111	90	-583
2008	552	624	27	118	198	167	1.686
2007	1.084	2.950	802	1.171	803	345	7.155
2006	1.021	1.795	505	903	735	383	5.342
2005	727	1.874	515	668	603	323	4.710
2004	763	2.061	704	915	724	325	5.492
Total	6.749	12.337	2.117	3.555	4.593	3.492	

Població de 0 a 34 anys	21.203	64,56%
Població de 35 i més	11.640	35,44%

Figura 28. Saldo migratori Terres de l'Ebre. Font: Idescat

L'anàlisi detallada de les dades corresponents al conjunt de les quatre comarques de les Terres de l'Ebre permet constatar que el volum de població estrangera nouvinguda compresa en la franja d'edat d'entre els 0 i els 34 anys és significativament superior al de la resta de cohorts demogràfiques. Aquesta dinàmica resulta altament favorable i estratègica per a la regió, atès que la integració d'aquest flux migratori, de caràcter eminentment jove i en edat tant formativa com plenament activa, actua com un mecanisme compensatori fonamental. D'aquesta manera, l'arribada d'aquestes primeres franges d'edat contribueix de manera directa a esmorteir l'acusat envelliment poblacional autòcton, ajudant a eixamplar la base de la piràmide demogràfica local i aportant, a mitjà i llarg termini, un potencial relleu generacional i reproductiu que esdevé vital per a la sostenibilitat del territori.

És d'important rellevància comentar el pes d'aquesta part en el total de les migracions. La concentració de població nouvinguda en la franja compresa entre els 0 i els 34 anys esdevé un factor determinant per a la viabilitat futura del territori, atès que impacta directament sobre els estrats més afeblits de l'estructura poblacional ebrenca. D'una banda, l'arribada d'infants i adolescents garanteix un relleu generacional a llarg termini i fomenta l'arrelament de les famílies al territori a través del sistema educatiu i la integració social.

La incorporació d'adults joves, especialment fins als 34 anys, coincideix de ple amb l'etapa de màxima fertilitat i d'entrada al mercat laboral. L'assentament d'aquest grup d'edat actua com un doble motor demogràfic i socioeconòmic: no només incrementa el potencial reproductiu de

la regió, ajudant a pal·liar el dèficit de natalitat autòctona, sinó que també nodreix la base de la població activa. Aquesta injecció fonamental de capital humà permet corregir el desequilibri entre la població en edat de treballar i el col·lectiu jubilat, compensant el volum creixent de persones en edat de jubilació i corregint progressivament l'estrenyiment de la base en la piràmide poblacional.

Les dades evidencien que la proporció de nous nats pertanyents a les cohorts més joves representa, aproximadament, un 60% del total de les arribades en el conjunt del territori ebrenc. Dins d'aquest patró general, resulta pertinent subratllar la singularitat que presenta la Terra Alta. En aquesta zona, que es distingeix per ser la comarca més marcadament rural de les quatre, el pes relatiu d'aquest segment demogràfic esdevé encara més decisiu, arribant a concentrar fins a un 83% del volum migratori. Aquest fet posa de manifest l'elevada incidència que té l'assentament de població jove en les àrees del territori amb una major vulnerabilitat demogràfica i un envelliment més significatiu.

D'altra banda, l'observació acurada de la sèrie històrica requereix posar èmfasi en l'existència d'una fase de retrocés demogràfic significatiu. Concretament, les taules reflecteixen episodis continuats amb saldos migratoris de signe clarament negatiu, els quals es concentren de manera específica durant el període comprès, aproximadament, entre els anys 2009 i 2015. Tal com s'ha examinat detalladament en apartats anteriors d'aquesta investigació, aquesta franja cronològica coincideix amb una etapa on es va registrar una forta pèrdua d'habitants al conjunt de les Terres de l'Ebre. Aquest èxode poblacional no només va interrompre la dinàmica de creixement impulsada per les arribades prèvies, sinó que es va traduir en una sortida neta d'individus que va impactar de manera directa en l'estructura demogràfica, consolidant una etapa de contracció molt marcada dins de la sèrie estadística del territori.

Amb l'objectiu d'entendre millor l'estructura del territori ebrenc, s'han construït tres piràmides d'edats comparatives: la primera reflecteix la totalitat dels habitants, la segona mostra únicament les dades referents a la població autòctona i la tercera recull exclusivament les dades de la població estrangera.

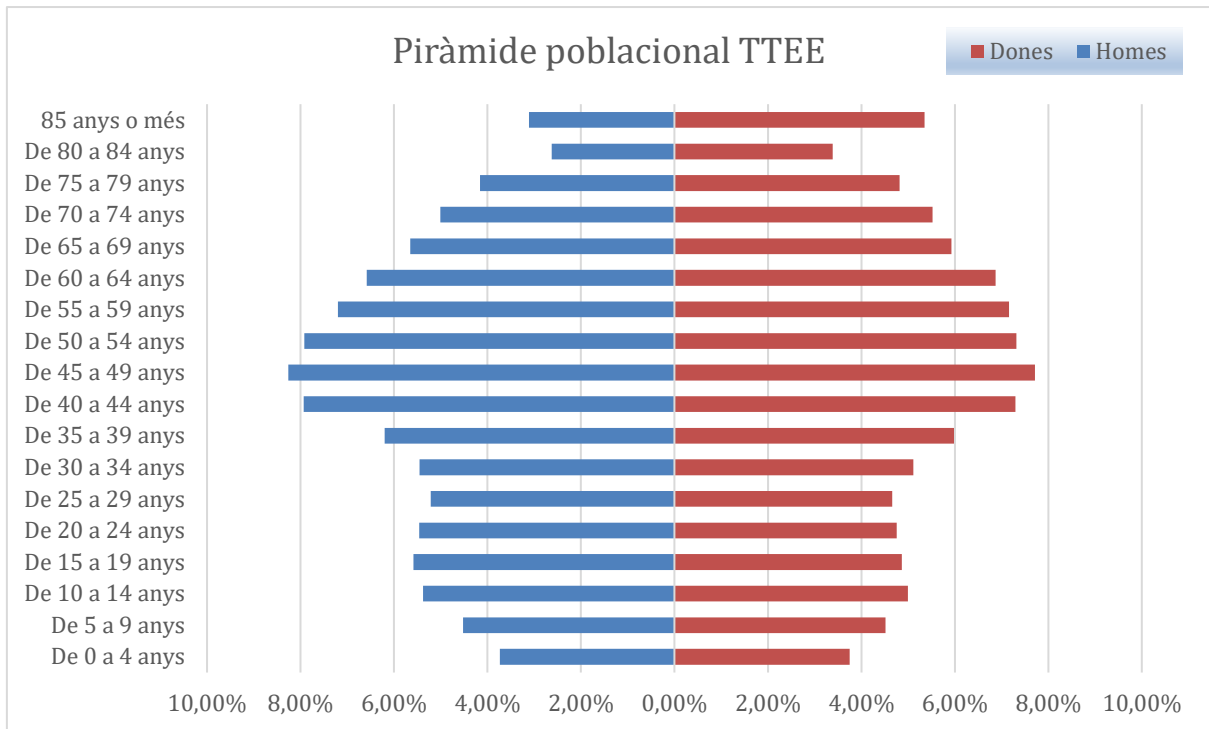

Figura 29. Piràmide poblacional TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

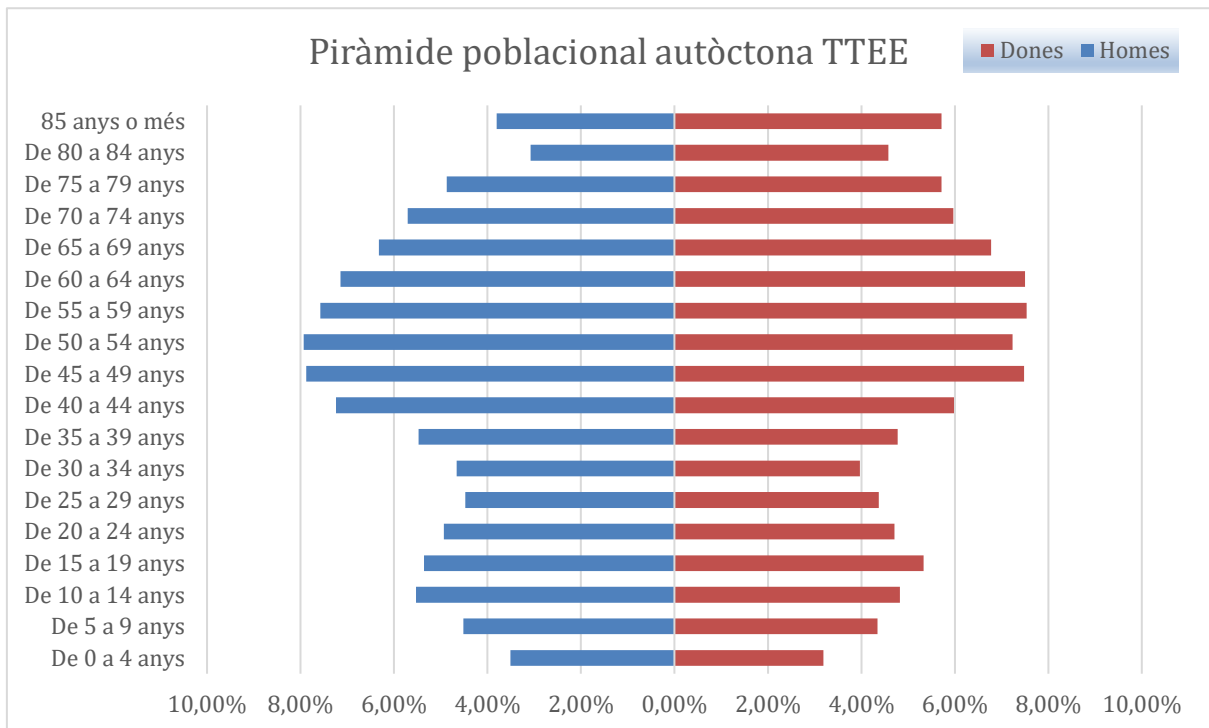

Figura 30. Piràmide poblacional autòctona TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

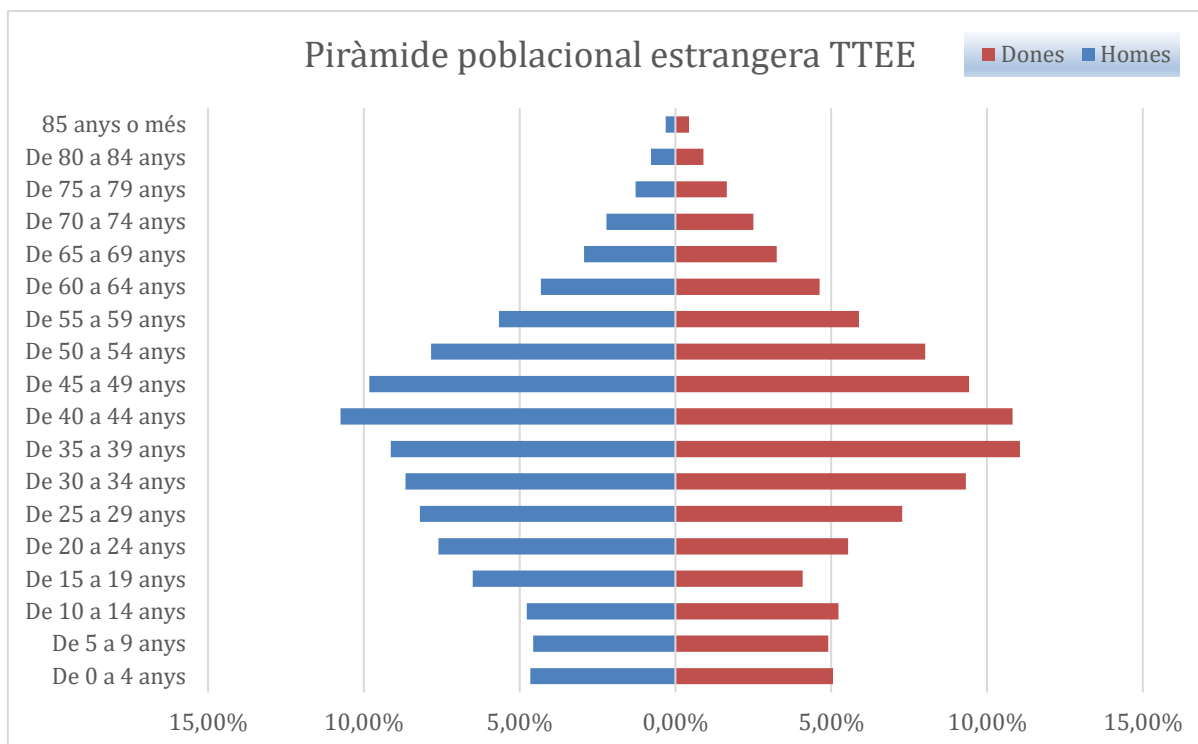

Figura 31. Piràmide poblacional estrangera TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

En aquestes piràmides poblacionals s'evidencia el paper fonamental de la immigració en l'estructura demogràfica de la regió. S'hi observa una diferència molt clara: mentre que la població exclusivament autòctona presenta una base força estreta i un envelliment concentrat a les franges superiors, l'aportació de la població estrangera transforma directament aquesta morfologia.

L'impacte més notori es localitza a la zona inferior i central de la piràmide, on les cohorts d'edat compreses entre els 20 i els 44 anys experimenten un augment significatiu. Això demostra que la pràctica totalitat dels nous immigrants s'emmarca en aquesta franja d'adults joves, coincidint amb l'edat de màxima activitat laboral i fertilitat. Així doncs, la immigració aconsegueix engreixar mínimament la base, actuant com a mecanisme per pal·liar, almenys parcialment, el dèficit estructural de relleu generacional.

L'anàlisi individualitzada de les comarques de les Terres de l'Ebre mostra que l'estructura de la població total és molt similar a la del conjunt del territori. En tots els casos s'observa un clar envelliment a les franges d'edat superiors i un augment d'habitants a les edats centrals. Cal destacar, però, la particularitat de la Terra Alta, on s'evidencia un percentatge més elevat de població major de 85 anys respecte a la resta de comarques.

Tanmateix, aquesta comparativa no es pot dur a terme exclusivament amb la població autòctona a causa de la manca de dades estadístiques, a data de realització del treball,

quinquennals sobre la població estrangera a escala comarcal (els gràfics corresponents a les piràmides poblacionals de cada comarca es poden consultar a l'Annex 4).

Per tal d'explicar adequadament l'impacte d'aquests saldos migratoris sobre el territori ebrenc i entendre el context amb més precisió, resulta imprescindible aportar una perspectiva comparada amb altres zones de l'àmbit català.

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	1.713	2.603	914	1.524	981	825	8.560
2022	2.279	3.298	1.415	2.270	1.756	1.080	12.098
2021	1.121	1.237	470	376	291	449	3.944
2020	1.154	1.517	537	816	664	385	5.073
2019	1.579	3.025	1.112	1.625	1.048	832	9.221
2018	1.273	2.444	904	1.004	705	725	7.055
2017	797	1.732	634	533	379	393	4.468
2016	100	818	-67	-409	-183	225	484
2015	-16	475	-125	-392	-226	157	-127
2014	-229	-110	-383	-877	-520	85	-2.034
2013	-68	-103	-328	-631	-364	134	-1.360
2012	-214	328	-70	-476	-208	273	-367
2011	344	1.132	0	-20	-126	322	1.652
2010	454	927	-241	-333	-151	387	1.043
2009	856	1.491	100	-103	125	726	3.195
2008	1.864	4.040	1.114	1.431	827	707	9.983
2007	3.152	8.679	2.897	3.497	2.186	1.186	21.597
2006	3.723	8.421	3.077	3.655	2.689	1.545	23.110
2005	3.747	8.107	3.152	3.976	2.516	1.637	23.135
2004	3.204	7.292	2.990	3.401	2.547	1.479	20.913
Total	26.833	57.353	18.102	20.867	14.936	13.552	

Població de 0 a 34 anys	102.288	67,45%
Població de 35 i més	49.355	32,55%

Figura 32. Saldo migratori Camp de Tarragona. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	10.150	40.696	11.967	11.321	3.131	-776	76.489
2022	13.384	47.108	14.721	13.162	5.102	-264	93.213
2021	908	15.027	462	-5.345	-5.936	-6.220	-1.104
2020	1.444	17.458	4.386	758	-2.913	-5.898	15.235
2019	9.661	39.373	9.803	7.751	2.700	-1.487	67.801
2018	7.415	36.631	9.830	7.414	2.211	-2.251	61.250
2017	6.224	29.453	5.983	1.903	-121	-2.750	40.692
2016	6.294	26.994	5.695	2.306	172	-1.464	39.997
2015	3.957	19.930	2.225	-11	11	-1.634	24.478
2014	1.412	13.103	-477	-3.966	-2.974	-1.805	5.293
2013	-290	5.709	-3.253	-6.318	-4.242	-2.153	-10.547
2012	-209	7.998	-2.504	-5.434	-3.551	-1.150	-4.850
2011	2.069	15.631	-288	-2.942	-1.826	-318	12.326
2010	2.747	14.074	-1.161	-3.355	-3.285	-2.560	6.460
2009	3.344	13.375	-2.029	-4.619	-4.409	-3.191	2.471
2008	7.514	36.446	7.026	4.549	-161	-1.953	53.421
2007	7.217	37.314	6.057	5.164	-136	-2.588	53.028
2006	6.083	36.047	6.826	5.398	603	-2.473	52.484
2005	6.539	35.787	8.422	7.242	1.696	-1.187	58.499
2004	5.799	34.704	8.881	8.523	1.572	-1.419	58.060
Total	101.662	522.858	92.572	43.501	-12.356	-43.541	

Població de 0 a 34 anys	717.092	101,76%
Població de 35 i més	-12.396	-1,76%

Figura 33. Saldo migratori Metropolità. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	2.107	4.696	1.547	2.169	1.347	593	12.459
2022	3.868	5.484	2.276	3.289	2.117	1.160	18.194
2021	985	1.990	624	537	562	817	5.515
2020	1.024	2.284	805	1.464	1.203	932	7.712
2019	1.980	4.637	1.480	1.873	1.204	635	11.809
2018	1.534	4.202	1.259	1.454	735	464	9.648
2017	1.072	2.864	767	480	169	179	5.531
2016	774	1.916	332	-88	-151	97	2.880
2015	471	975	-160	-530	-415	-3	338
2014	-160	176	-664	-1.255	-1.254	-785	-3.942
2013	-131	-1	-476	-1.131	-928	-99	-2.766
2012	78	703	-433	-584	-336	49	-523
2011	775	1.345	-114	-487	3	375	1.897
2010	639	1.129	-379	-552	-332	-118	387
2009	1.202	1.709	-296	-233	-179	218	2.421
2008	1.890	5.916	1.581	1.644	861	736	12.628
2007	2.853	8.846	2.575	2.946	1.862	1.299	20.381
2006	3.223	8.835	2.996	3.638	2.628	1.506	22.826
2005	2.935	7.844	2.803	3.322	2.234	1.558	20.696
2004	2.884	8.582	3.065	3.761	2.651	1.690	22.633
Total	30.003	74.132	19.588	21.717	13.981	11.303	

Població de 0 a 34 anys	123.723	72,47%
Població de 35 i més	47.001	27,53%

Figura 34. Saldo migratori Comarques Gironines. Font: Idescat

	De 0 a 14 anys	De 15 a 29 anys	De 30 a 34 anys	De 35 a 44 anys	De 45 a 59 anys	De 60 anys i més	Total
2023	17.743	55.165	17.415	19.370	8.906	3.034	121.633
2022	24.897	64.255	21.745	24.400	12.845	4.539	152.681
2021	5.919	22.317	2.833	-2.224	-3.562	-3.279	22.004
2020	7.407	26.144	7.686	6.749	2.192	-2.625	47.553
2019	18.027	54.752	15.506	15.495	8.236	1.881	113.897
2018	13.722	49.619	14.332	12.962	5.387	502	96.524
2017	10.270	37.978	8.646	4.529	1.224	-1.135	61.512
2016	8.107	32.468	6.537	2.305	169	-464	49.122
2015	4.586	22.834	2.006	-1.074	-1.002	-1.251	26.099
2014	552	13.175	-2.464	-7.947	-6.249	-2.606	-5.539
2013	-1.660	4.700	-5.385	-10.331	-6.841	-1.929	-21.446
2012	-761	8.863	-4.143	-8.073	-5.196	-496	-9.806
2011	3.716	19.164	-878	-3.937	-1.992	1.302	17.375
2010	4.637	17.597	-1.988	-4.645	-3.846	-1.783	9.972
2009	6.616	18.665	-2.576	-5.218	-4.666	-1.823	10.998
2008	14.227	53.332	11.396	9.489	2.608	153	91.205
2007	17.805	66.899	15.425	16.183	6.786	780	123.878
2006	17.402	62.965	16.126	16.747	8.263	1.832	123.335
2005	17.754	61.038	17.627	18.389	8.554	3.168	126.530
2004	16.025	61.785	19.265	20.509	9.433	2.868	129.885
Total	206.991	753.715	159.111	123.678	41.249	2.668	

Població de 0 a 34 anys	1.119.817	86,98%
Població de 35 i més	167.595	13,02%

Figura 35. Saldo migratori Catalunya. Font: Idescat

En consonància amb l'evolució analitzada, la dinàmica observada al Camp de Tarragona, l'àrea Metropolitana de Barcelona, les Comarques Gironines i en el conjunt del territori català resulta anàloga a la de les Terres de l'Ebre, ja que la població més jove concentra el gruix principal del saldo migratori.

L'anàlisi d'aquestes dades evidencia que el Camp de Tarragona presenta uns registres demogràfics molt similars als de les Terres de l'Ebre. No obstant això, l'avaluació de la resta de zones mostra saldos migratoris positius molt més pronunciats i polaritzats cap a la població jove. En aquest sentit, destaquen àmbits com l'Àrea Metropolitana de Barcelona, on la totalitat del creixement migratori net acumulat en els darrers vint anys es concentra exclusivament en les edats més joves. Aquest fenomen s'explica pel fet que els grups de més de 35 anys registren un saldo de signe negatiu, és a dir, per a aquestes franges d'edat, el volum d'emigracions ha estat superior al d'immigracions.

El còmput global de Catalunya revela que el pes relatiu de la població nouvinguda corresponent a les franges més joves s'aproxima al 87%, una xifra altament significativa i que se situa molt per sobre de la registrada a les Terres de l'Ebre. Aquesta divergència posa de manifest que altres àrees del territori català presenten un saldo migratori molt més robust en aquelles cohorts d'edat amb major capacitat per contribuir a la millora i el rejuveniment de l'estructura de la piràmide poblacional.

Com a continuació de l'anàlisi dels saldos migratoris a escala autonòmica, resulta pertinent observar com aquests fluxos han alterat l'estructura per edats del territori. Per aquest motiu, a continuació es presenta una comparativa de les piràmides demogràfiques de Catalunya, diferenciant entre els efectius de la població resident total, els de la població exclusivament autòctona i els de la població estrangera.

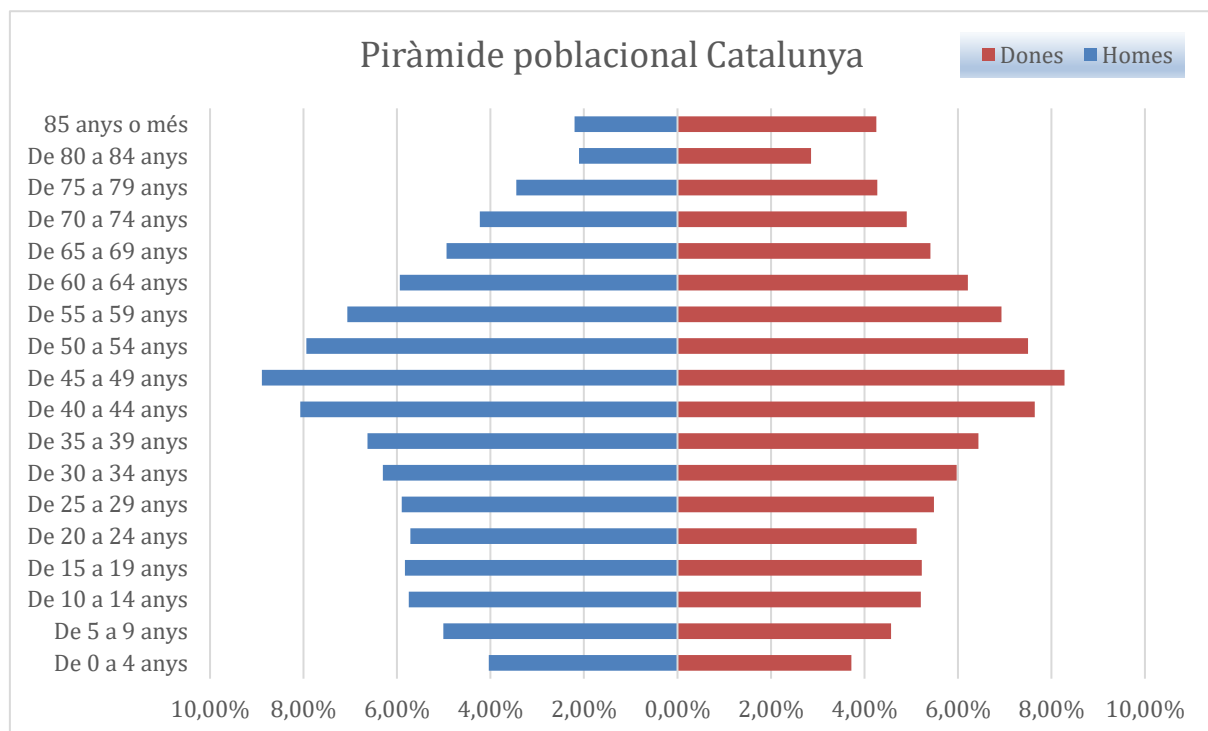

Figura 36. Piràmide poblacional Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

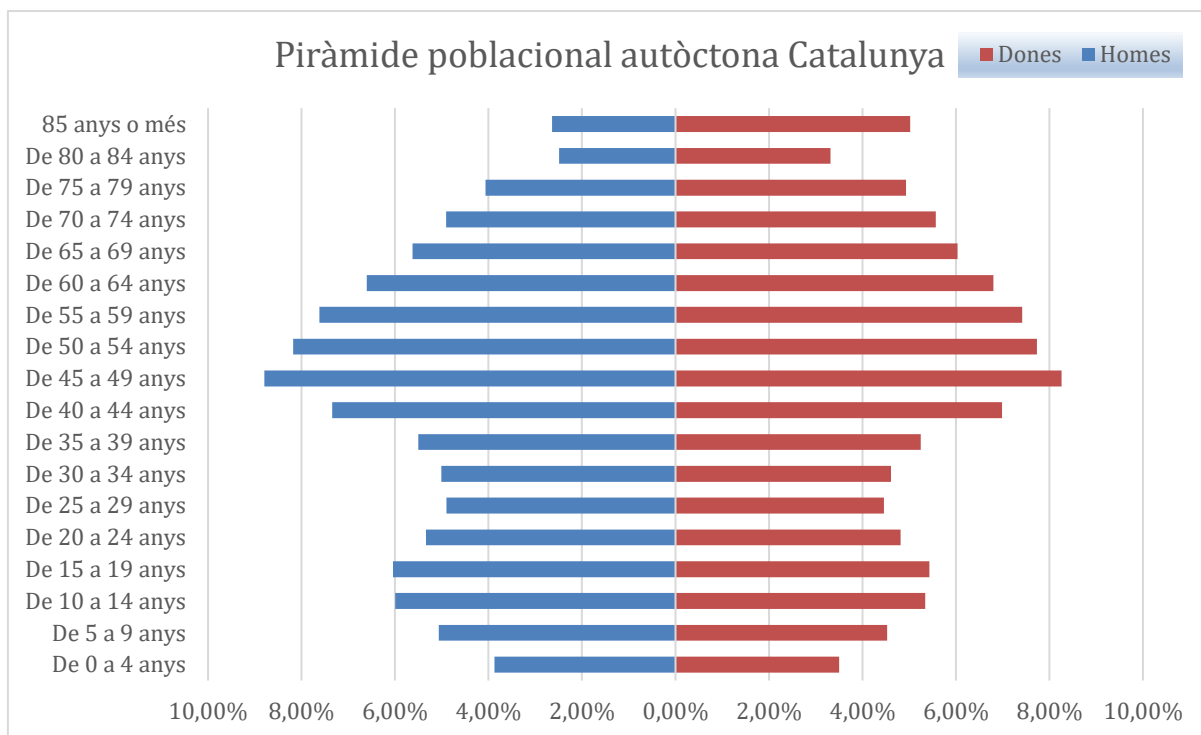

Figura 37. Piràmide poblacional autòctona Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

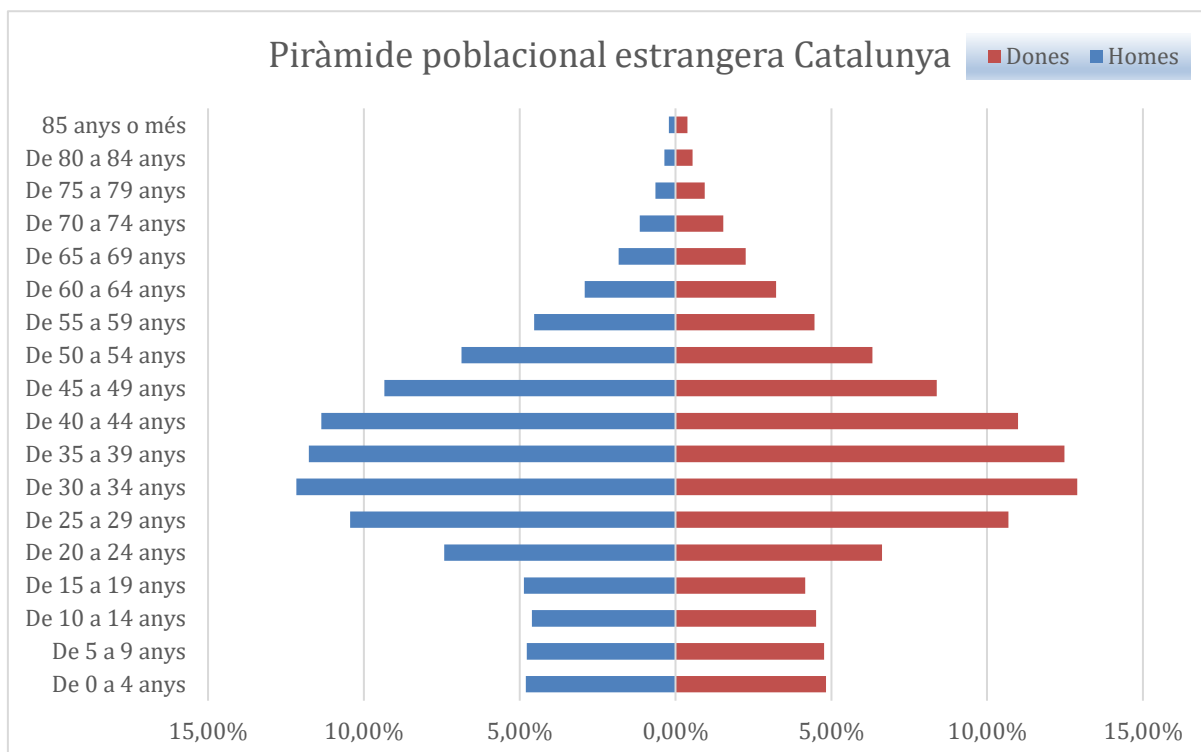

Figura 38. Piràmide poblacional estrangera Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

L'anàlisi de les piràmides poblacionals del conjunt de Catalunya revela una dinàmica molt semblant a l'observada a les Terres de l'Ebre. Sense l'aportació demogràfica de la població estrangera, el territori presentaria una estructura d'edats significativament més envellida que l'actual. Cal assenyalar, no obstant això, una diferència rellevant respecte al context ebrenc:

el grau d'envelliment del conjunt de Catalunya és inferior al que registra aquesta regió del sud.

Pel que fa a les àrees del Camp de Tarragona, l'Àmbit Metropolità i les Comarques Gironines, s'observa que presenten una estructura demogràfica molt més similar a la del conjunt de Catalunya que no pas a la del territori ebrenc. Tot i que totes aquestes regions mostren una clara tendència a l'envelliment poblacional, cap d'elles assoleix els nivells que es registren a les Terres de l'Ebre (els gràfics corresponents a les piràmides poblacionals d'aquestes regions es poden consultar a l'Annex 4).

Com a complement a l'anàlisi de les piràmides poblacionals, s'han calculat els índexs d'envelliment² i de sobreenvelliment³ de les Terres de l'Ebre i de Catalunya per tal d'establir una comparativa entre l'impacte de la població total, l'autòctona i l'estrangera. Al territori ebrenc, l'any 2004 l'índex d'envelliment se situava en el 165,6% i el de sobreenvelliment en l'11,6%. L'any 2023, aquests valors van augmentar fins al 169,1% i el 18,5%, respectivament. Aquest increment planteja la necessitat d'avaluar si aquesta pujada hauria estat més accentuada sense l'arribada de població estrangera. En aquest sentit, l'any 2023 aquest darrer col·lectiu presentava un índex d'envelliment de només el 55,6% i de sobreenvelliment del 4,6%, confirmant, en línia amb les dades prèvies, que es tracta d'una població substancialment més jove. Per contra, si s'exclou l'aportació d'aquest grup, els índexs de la població exclusivament autòctona per a l'any 2023 s'enfilarien fins al 198% i el 19,5%. Aquestes xifres evidencien un procés d'envelliment molt més pronunciat que ha estat directament mitigat pels fluxos migratoris.

En relació amb el conjunt de Catalunya, l'any 2004 els índexs es trobaven en el 120,5% i el 10,8%, mentre que l'any 2023 van ascendir al 136,9% i el 16,8%, respectivament. En el cas específic de la població estrangera resident a Catalunya el 2023, els valors se situaven en el 34,6%, un índex encara més baix que el registrat a les Terres de l'Ebre, i el 6%. Sense aquesta part de la població, Catalunya presentaria uns índexs del 158,2% i del 17,3%. Aquestes dades corroboren que, a escala global de la regió, l'aportació demogràfica de la població estrangera contribueix decisivament a frenar l'envelliment i a rejuvenir el conjunt de la societat (Veure Annex 5).

² Índex d'envelliment = $\frac{\text{Població} \geq 65 \text{ anys}}{\text{Població} < 15 \text{ anys}}$

³ Índex de sobreenvelliment = $\frac{\text{Població} \geq 85 \text{ anys}}{\text{Població} \geq 65 \text{ anys}}$

L'anàlisi exhaustiva de les dades demogràfiques permet validar de manera concloent la tercera hipòtesi plantejada. Queda demostrat que la migració exerceix un impacte directe i transformador sobre l'estructura de la piràmide poblacional de les Terres de l'Ebre. Partint de la base que aquesta regió pateix un procés d'envelliment avançat, caracteritzat per una piràmide de tendència clarament regressiva, la incidència demogràfica d'aquests nous residents esdevé un factor estructuralment determinant.

Per tal de corregir l'acusat desequilibri existent entre les diferents cohorts d'edat, resulta imprescindible una aportació substancial i continuada d'individus pertanyents a les franges més primerenques. En aquest sentit, les dades confirmen que la forta concentració del saldo migratori en les etapes compreses entre els 0 i els 34 anys actua com un mecanisme compensatori fonamental. Aquesta injecció estratègica de capital humà jove no només incrementa el gruix de la població en edat formativa i laboralment activa, sinó que intenta frenar l'accelerat procés d'inversió de la piràmide, eixamplant-ne la base i aportant un necessari relleu generacional per oxigenar un territori altament vulnerable.

6. Conclusions

La investigació ha complert l'objectiu de dimensionar l'impacte migratori a les Terres de l'Ebre, demostrant que la immigració ha passat de ser un fenomen passatger a esdevenir un dels pilars fonamentals de la sostenibilitat demogràfica de la regió ebreca. S'ha comprovat que, sense aquesta aportació, el territori hauria entrat en una fase de despoblació irreversible.

Tot i això, la present investigació revela que la capacitat transformadora d'aquests fluxos migratoris presenta limitacions evidents i una eficàcia territorialment asimètrica. L'anàlisi comparativa permet concloure que, mentre que a les àrees més dinàmiques de Catalunya i a les comarques litorals ebreques la immigració actua com un element dinamitzador del creixement demogràfic, a les zones d'interior, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta, només assoleix una funció pal·liativa que atenua la regressió poblacional, sense assolir-ne la reversió.

En relació amb el relleu generacional, l'estudi demostra que, malgrat el pes creixent i substancial de la natalitat associada a la població estrangera, aquesta resulta insuficient per compensar l'elevada mortalitat. El saldo vegetatiu de caràcter negatiu certifica que l'aportació demogràfica estrangera esdevé una condició indispensable per a la sostenibilitat estructural de les Terres de l'Ebre, però en cap cas suficient si no s'aborden paral·lelament les causes estructurals del despoblament intern.

En aquest sentit, s'evidencia que aquesta injecció de capital humà, altament concentrada en les franges d'edat més joves i actives, ha esdevingut un mecanisme compensatori vital per mitigar l'envelliment de la regió, eixamplant la base de la piràmide poblacional i millorant la proporció entre la població activa i el col·lectiu en edat de jubilació.

La configuració social de les Terres de l'Ebre es troba immersa en un procés de transició que evidencia una vulnerabilitat estructural de la població autòctona. Aquest col·lectiu experimenta un envelliment progressiu i crònic, acompanyat d'una taxa de natalitat en descens. En contrast, la dinàmica de la població d'origen estranger descriu una realitat oposada. Es tracta d'un grup poblacional majoritàriament jove amb un índex de fecunditat notablement superior, fins al punt de representar actualment prop del 40% dels naixements totals de la regió.

Per tant, la projecció sostinguda d'aquestes dues tendències suggereix una transformació de l'estructura social ebreca. De mantenir-se aquesta trajectòria, a llarg termini es podria

consolidar un relleu demogràfic on el pes relatiu de la població d'origen estranger, i de les seves generacions posteriors, superi el de la població històricament resident.

No obstant això, cal reconèixer algunes limitacions de l'estudi. D'una banda, l'anàlisi s'ha basat exclusivament en dades quantitatives oficials de l'Idescat, fet que exclou el registre de la població estrangera en situació irregular, la qual cosa suggereix que l'impacte demogràfic real d'aquest col·lectiu podria ser encara més elevat. De l'altra, l'absència d'una aproximació qualitativa ha impedit aprofundir en les motivacions personals i en els processos d'integració social d'aquests fluxos migratoris al territori.

A partir de les reflexions derivades d'aquest estudi, es desprenen noves necessitats analítiques que obren la porta a futures línies d'investigació. Concretament, es proposen quatre eixos principals de continuïtat:

- L'anàlisi dels determinants de la fecunditat autòctona: Investigar els factors socioeconòmics i estructurals que limiten la natalitat local, així com avaluar l'eficàcia de possibles polítiques públiques i incentius orientats a revertir aquesta tendència regressiva.
- L'impacte sociològic del canvi de paradigma demogràfic: Estudiar les implicacions socials i culturals derivades d'un escenari futur en què el pes demogràfic de la població d'origen estranger assoleixi o superi el de l'autòctona, posant especial atenció als processos d'integració, identitat i cohesió social al territori.
- L'adaptació estratègica dels serveis públics: Examinar quines mesures governamentals i recursos institucionals resulten indispensables per gestionar eficientment aquesta transformació poblacional, amb l'objectiu de garantir la sostenibilitat de l'estat del benestar i prevenir la saturació o el col·lapse de les infraestructures i serveis essencials.
- L'estudi de l'atracció i retenció de diferents tipologies de perfils: Analitzar les característiques sociodemogràfiques, formatives i laborals dels nous fluxos migratoris per entendre quin tipus de capital humà atrau actualment el territori, així com explorar estratègies orientades a captar talent qualificat que contribueixi a la dinamització i modernització del teixit productiu.

En definitiva, les Terres de l'Ebre es troben en un moment clau. La manera com es gestioni aquest canvi cap a una societat més diversa i envellida determinarà si la regió podrà mantenir la seva economia i seguir sent un territori actiu i amb futur.

7. Bibliografia

· Armijos-Orellana, A. C., Maldonado-Matute, J. M., González-Calle, M. J., & Guerrero-Maxi, P. F. (2022). *Los motivos de la migración. Una breve revisión bibliográfica. Universitas-XXI, Revista de Ciencias Sociales y Humanas.*

http://scielo.senescyt.gob.ec/scielo.php?script=sci_arttext&pid=S1390-86342022000200223

· GRAU ADE. CTE. (2024). *Tema 4: Comerç i recursos: el model de Heckscher i Ohlin.* Assignatura d'Economia Mundial.

· Gutiérrez, J. M., Borré, J. R., Montero, R. A., & Mendoza, X. F. B. (2020). *Migración: Contexto, impacto y desafío. Una reflexión teórica. Revista de Ciencias Sociales.*

<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=7500760>

· Idescat (2023). *Migracions. Sexe i grups d'edat.* [Recuperat el 6 d'abril de 2026].

<https://www.idescat.cat/pub/?id=mm&n=6382&geo=com%3A09&col=9>

· Idescat (2023). *Població a 1 de gener. Per sexe i grups d'edat Catalunya.* [Recuperat el 5 de maig de 2026].

<https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15231&t=202300>

· Idescat (2023). *Població estrangera a 1 de gener. Estructura per edats, envelliment i dependència.* [Recuperat el 5 de maig de 2026]. <https://www.idescat.cat/pub/?id=inddt&n=915&geo=cat>

· Idescat (2023). *Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i edat quinquennal Catalunya.* [Recuperat el 5 de maig de 2026]. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=1&t=2023>

· Idescat (2023). *Població estrangera a 1 de gener. Per sexe i edat quinquennal Terres de l'ebre.* [Recuperat el 5 de maig de 2026]. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?geo=at%3AAT04&b=1&t=2023>

· Idescat (2023). *Població estrangera. Per sexe i grups d'edat. Comarques i Aran, àmbits i províncies.* [Recuperat el 5 de maig de 2026]. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=16012&t=202300>

· Idescat (2023). *Població. Per sexe i edat quinquennal àmbit territorial de planificació.* [Recuperat el 5 de maig de 2026].

<https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=539&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F539%2F5976%2Fat%2Fdata%5Ec%3D3%2C2%2Fr%3D1%2Ft%3D-1c%3B0d%2C3%3B-2c%3B-3c>

· Idescat (2023). *Població. Per sexe i edat quinquennal Terres de l'ebre.* [Recuperat el 5 de maig de 2026].

<https://www.idescat.cat/pub/?id=censph&n=539&hist=taules%2Fv2%2Fcensph%2F539%2F5976%2Fcom%2Fdata%5Ec%3D3%2C2%2Fr%3D1%2Ft%3D1%2C9%2C24%2C32%2C39%3B0d%2C3%3B-2c%3B-3c>

- Idescat (2024). *Defuncions. Per sexe. Comarques i Aran, àmbits i províncies*. [Recuperat el 27 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15239>

- Idescat (2024). *Densitat de població. Comarques i Aran, àmbits i províncies*. [Recuperat el 10 de desembre de 2025]. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15227&t=202400>

- Idescat (2024). *Nascuts vius segons sexe i nacionalitat de la mare*. [Recuperat el 27 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/pub/?id=naix&n=6393&geo=com&t=202400>

- Idescat (2024). *Població estrangera a 1 de gener. Per comarques i Aran*. [Recuperat el 14 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=4>

- Idescat (2024). *Població estrangera a 1 de gener. Per municipis. Terres de l'Ebre*. [Recuperat el 14 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?b=8&geo=at:AT04>

- Idescat (2024). *Població estrangera a 1 de gener. Per països. Terres de l'Ebre*. [Recuperat el 14 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/poblacioestrangera/?geo=at:AT04&nac=a&b=12>

- Idescat (2024). *Població. Per nacionalitat. Comarques i Aran, àmbits i províncies*. [Recuperat el 14 de febrer de 2026]. <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=aec&n=15236&t=202400>

- Oyarzun, J. (2008). *Causas y efectos económicos de la inmigración. Un análisis teórico-empírico. Papeles del este*. <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2746992>

- Rúbies, I. P., i Coll, A. G., Villanueva, C. L., & Gilabert, M. N. (2003). *La immigració estrangera a les terres de l'Ebre: canvis recents i reptes de futur. Perspectives Territorials*. <https://www.raco.cat/index.php/PerspectTerrit/article/view/90974>

- Universitat Rovira i Virgili. *Catedra d'Economia Local i Regional. Activitats. Informe d'economia local i regional*. <https://www.urv.cat/ca/societat-empresa/catedres/economia-local-regional/activitats-celir/>

- Vila-Belda, J. A. (2004). *Inmigración, cambio demográfico y cambio social. ICE, Revista de Economía*. <https://revistasice.com/index.php/ICE/article/view/656/656>

8. Annexos

8.1 Annex 1

El present annex recull la representació gràfica de l'evolució demogràfica corresponent als diferents àmbits territorials analitzats al llarg d'aquest treball, desglossada en tres categories: la població autòctona, la població estrangera i la població total.

· Població autòctona:

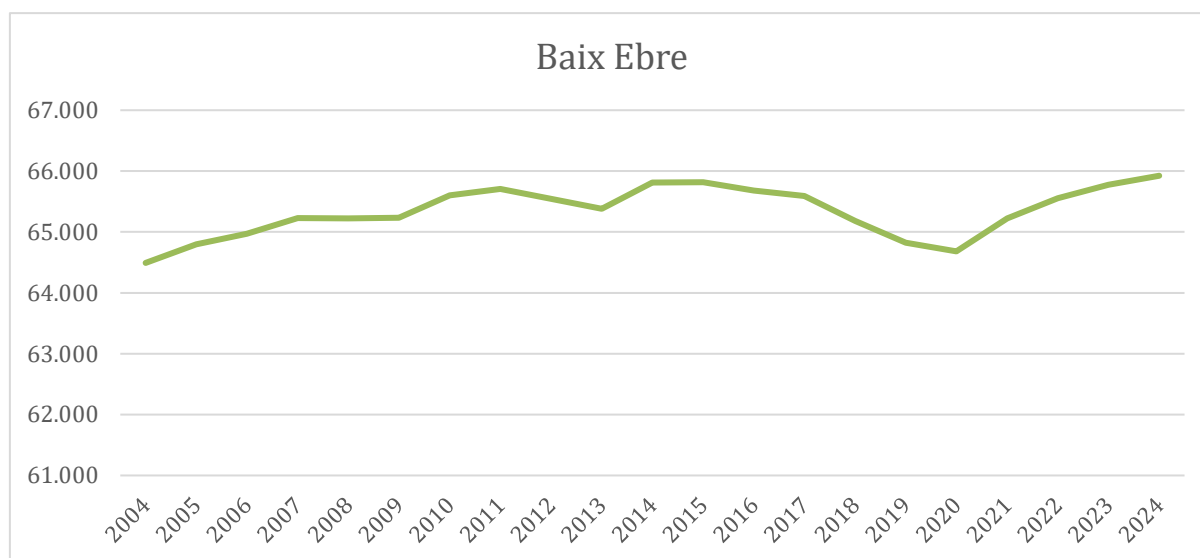

Figura 39. Evolució gràfica població autòctona Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

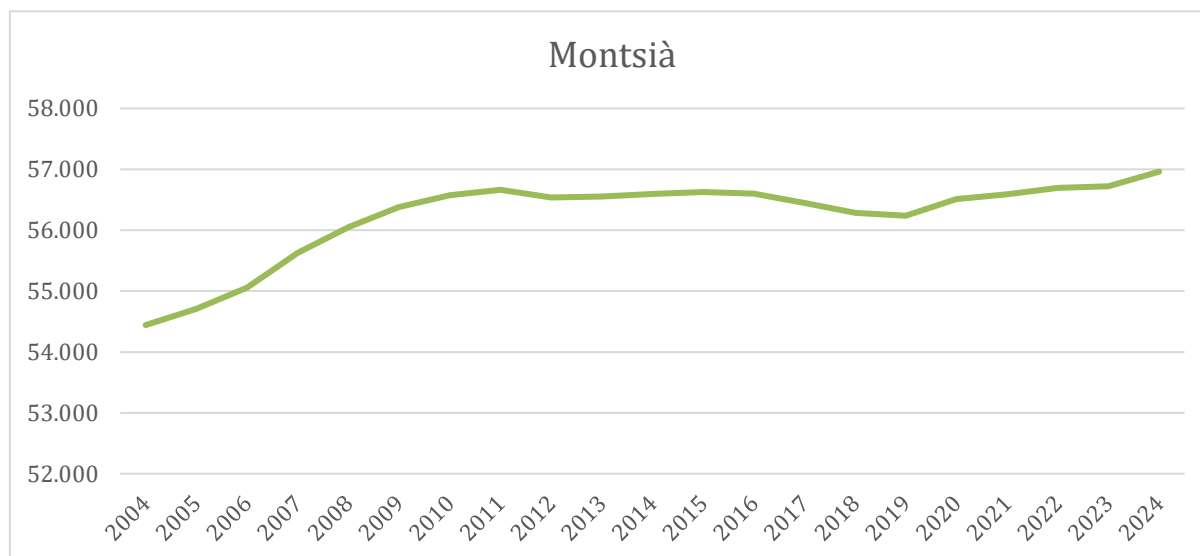

Figura 40. Evolució gràfica població autòctona Monstia. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

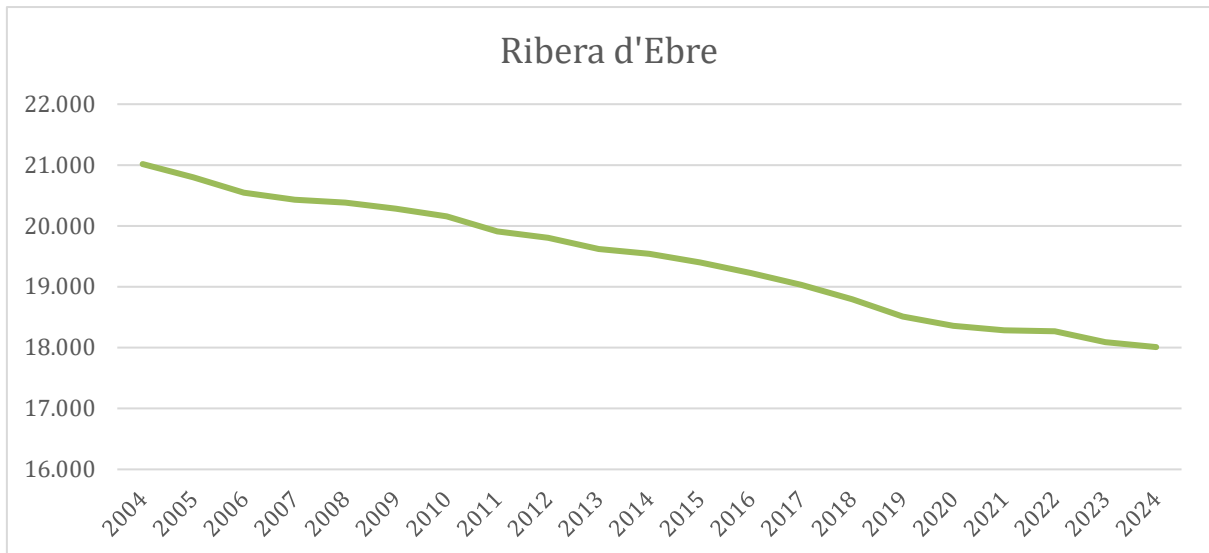

Figura 41. Evolució gràfica població autòctona Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

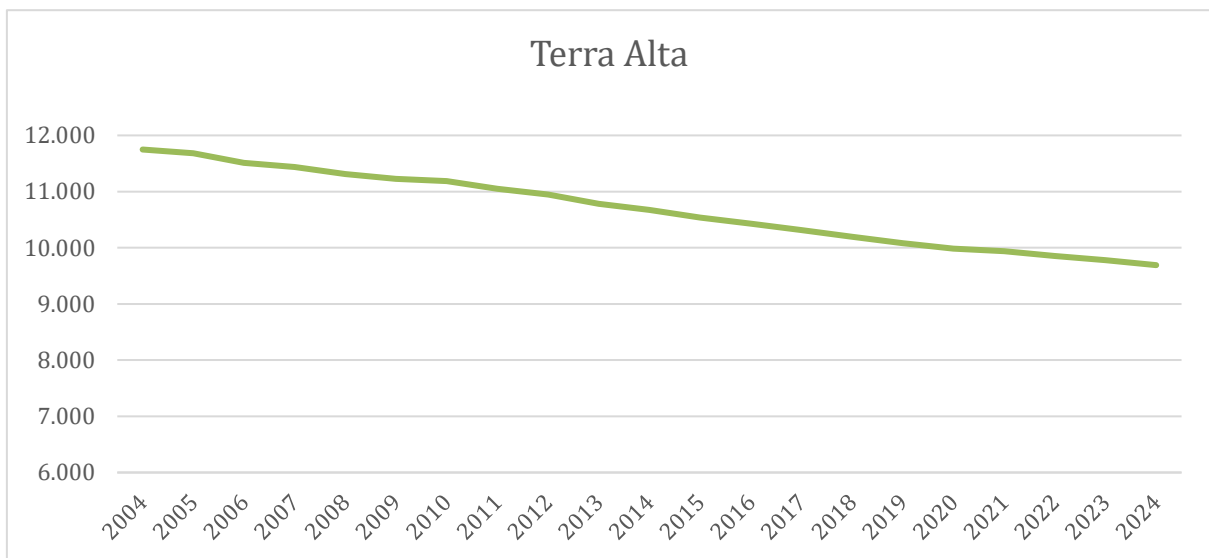

Figura 42. Evolució gràfica població autòctona Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

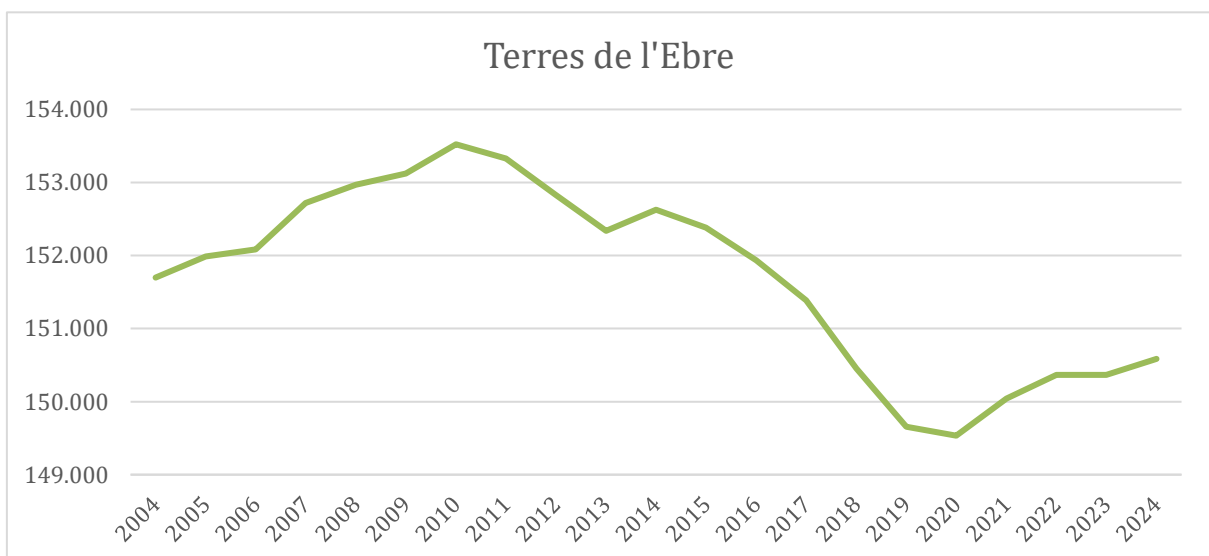

Figura 43. Evolució gràfica població autòctona Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

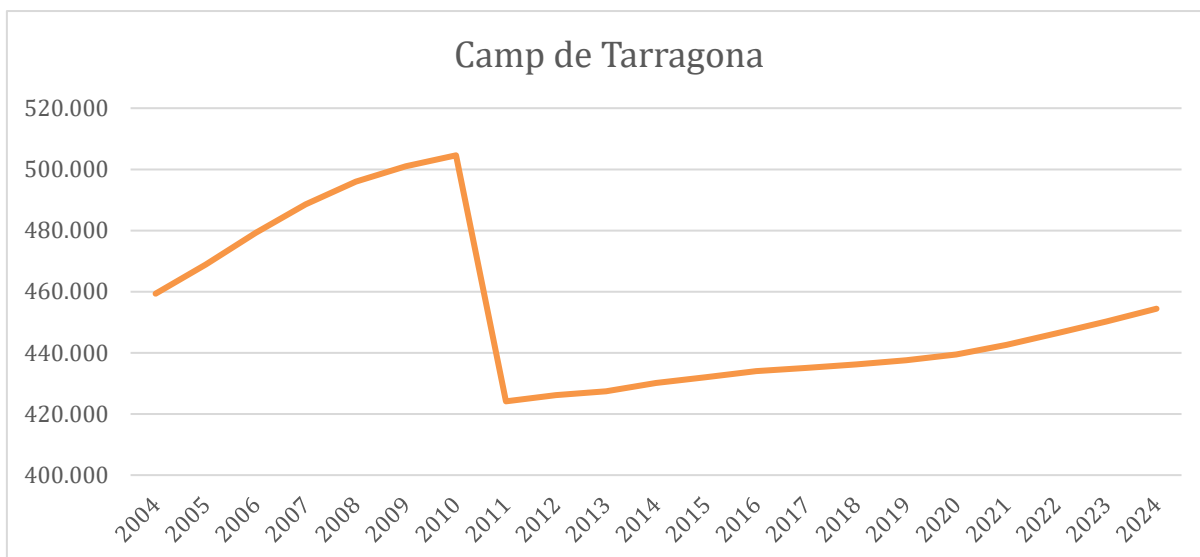

Figura 44. Evolució gràfica població autòctona Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

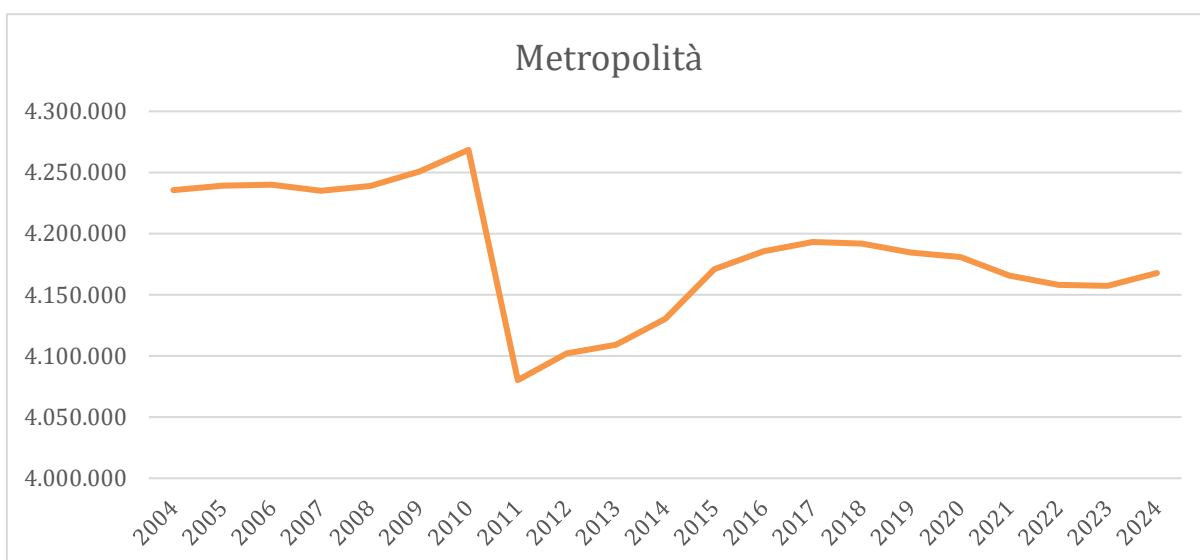

Figura 45. Evolució gràfica població autòctona Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

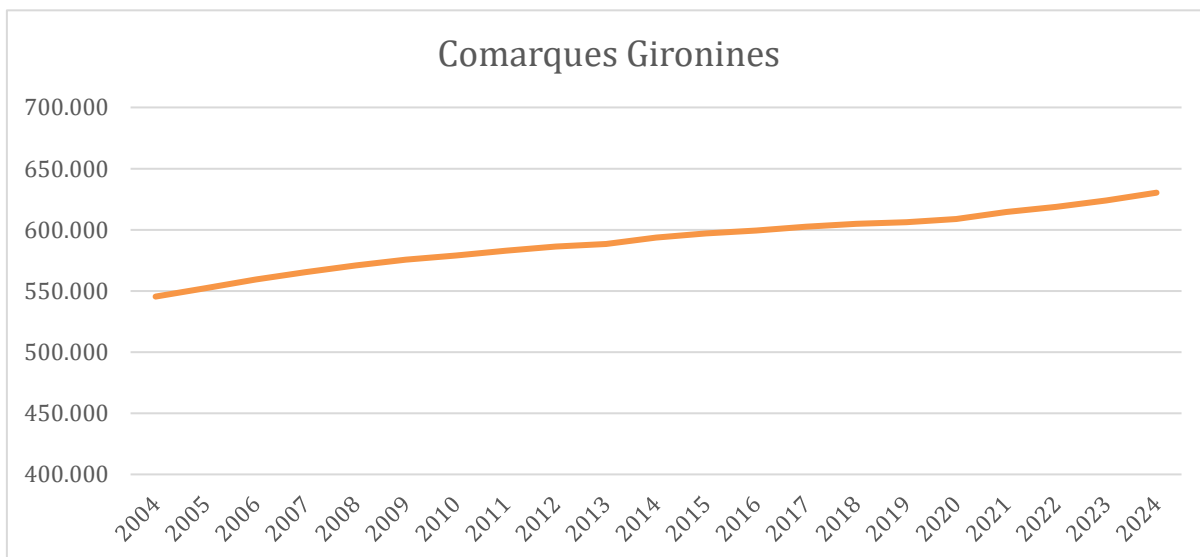

Figura 46. Evolució gràfica població autòctona Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

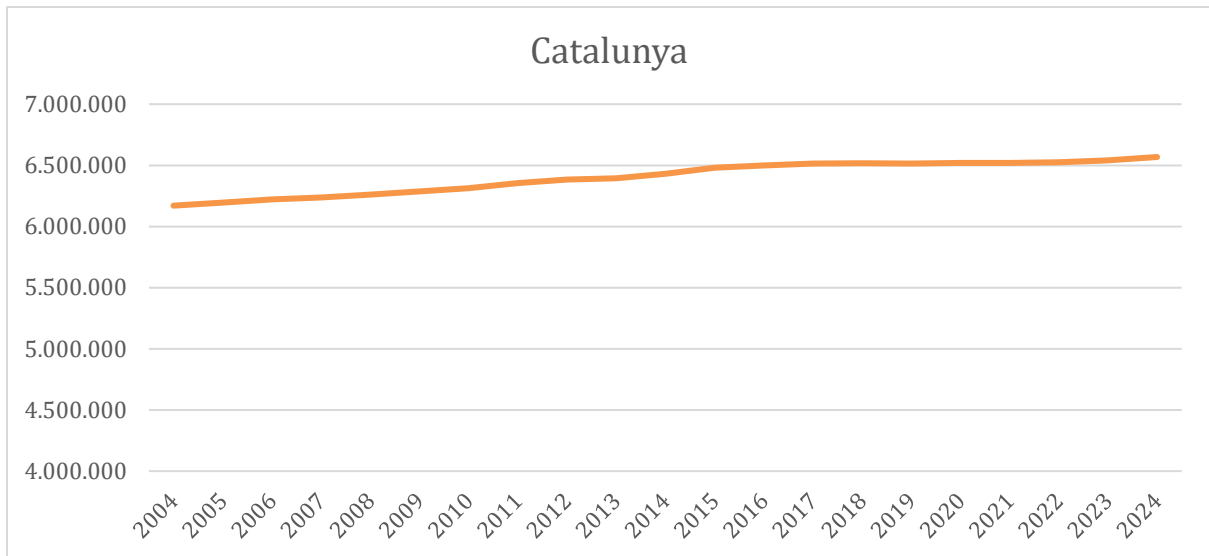

Figura 47. Evolució gràfica població autòctona Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

· Població estrangera:

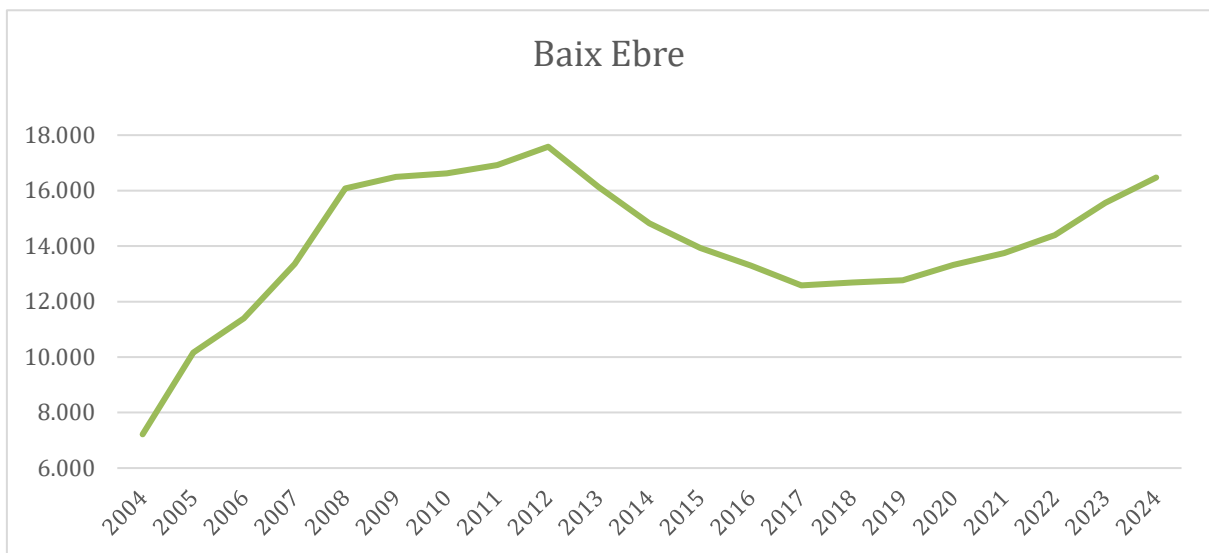

Figura 48. Evolució gràfica població estrangera Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

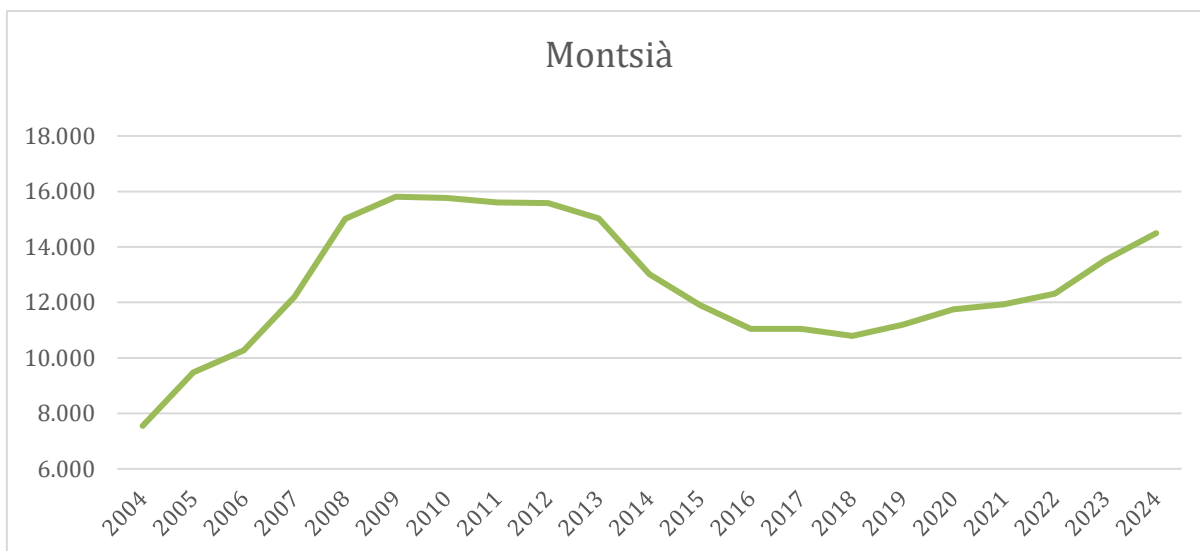

Figura 49. Evolució gràfica població estrangera Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

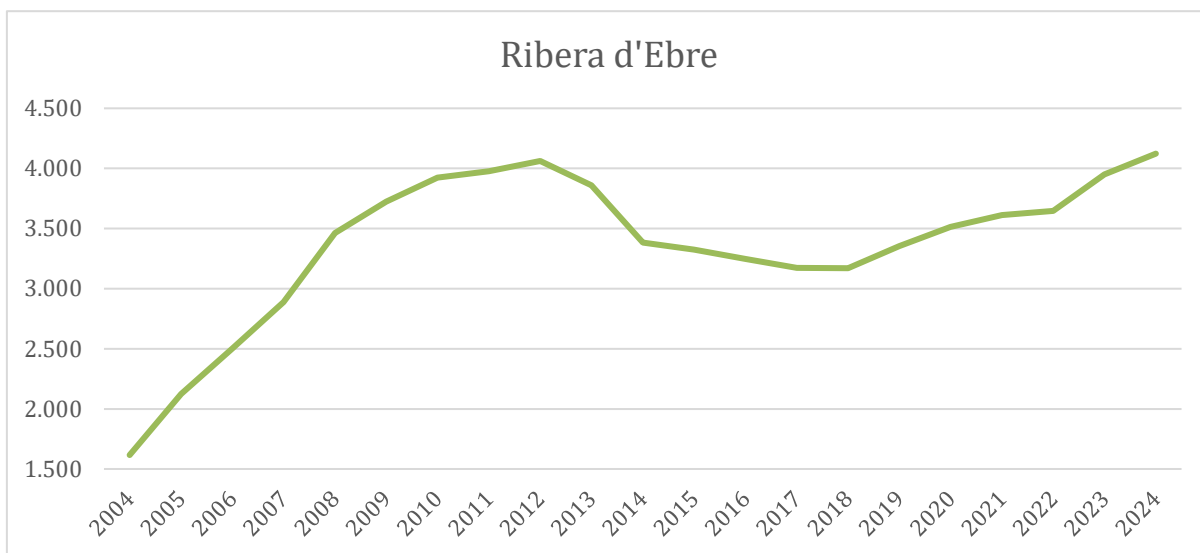

Figura 50. Evolució gràfica població estrangera Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

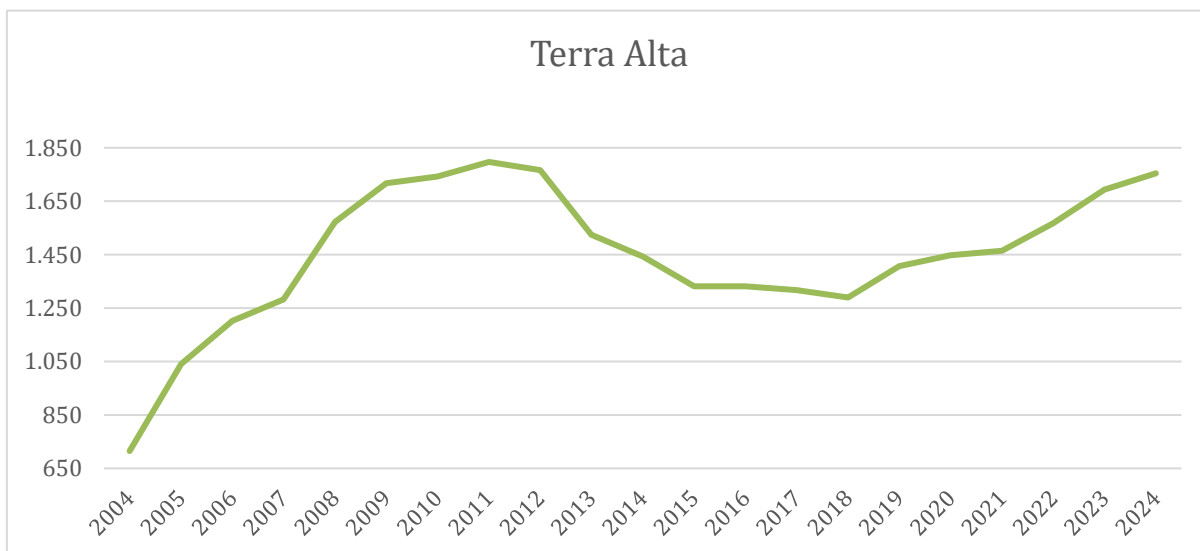

Figura 51. Evolució gràfica població estrangera Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

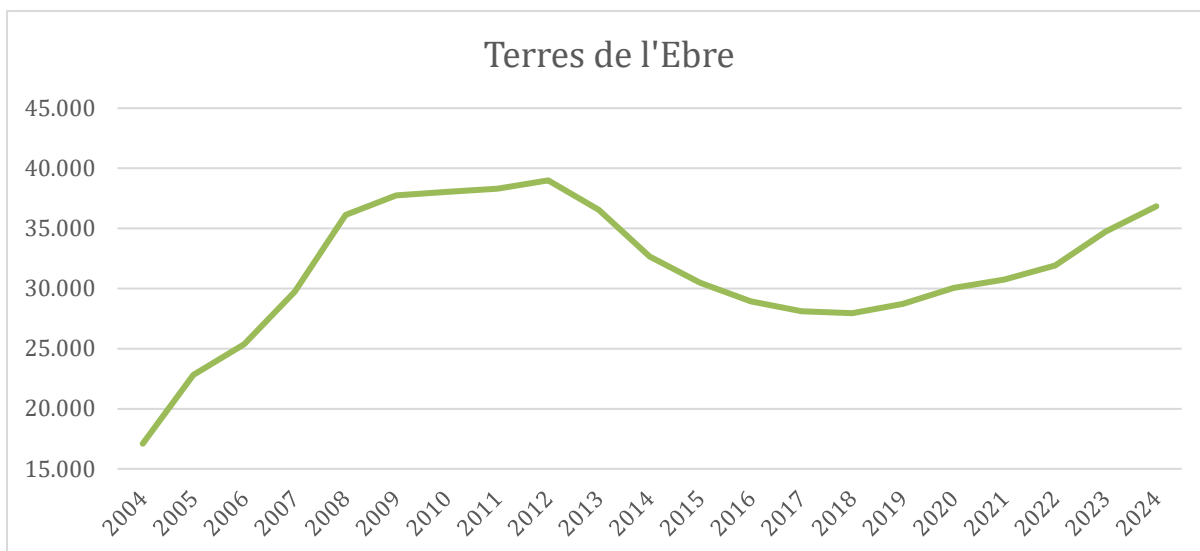

Figura 52. Evolució gràfica població estrangera Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

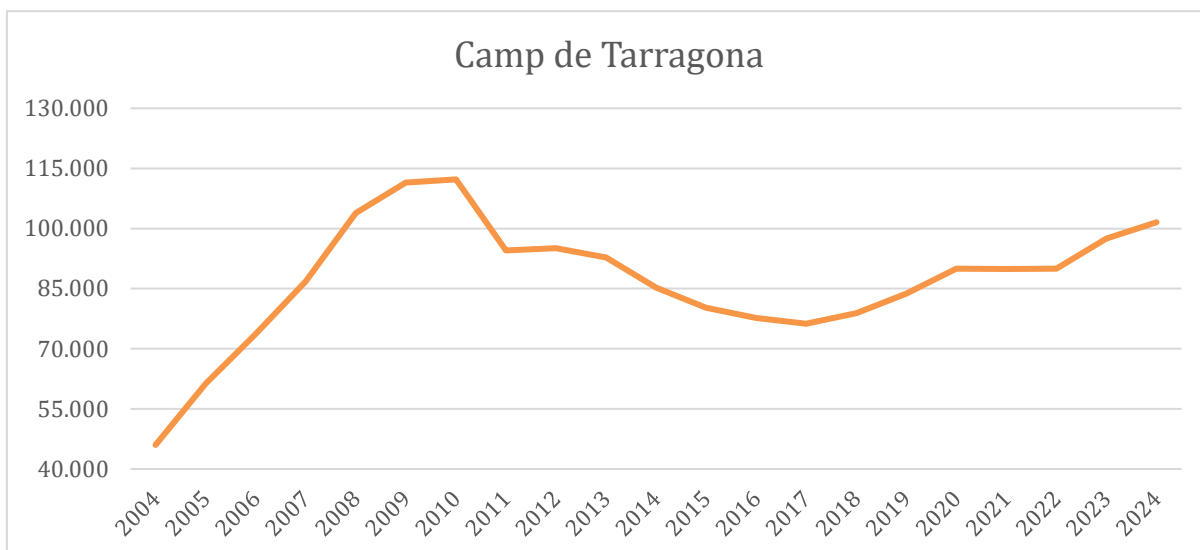

Figura 53. Evolució gràfica població estrangera Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

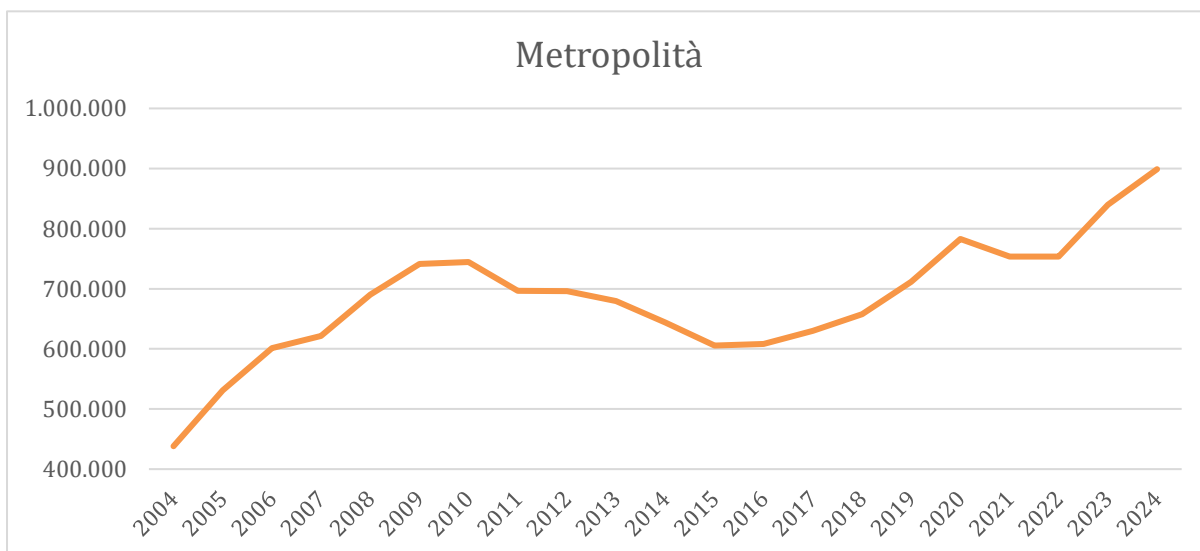

Figura 54. Evolució gràfica població estrangera Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

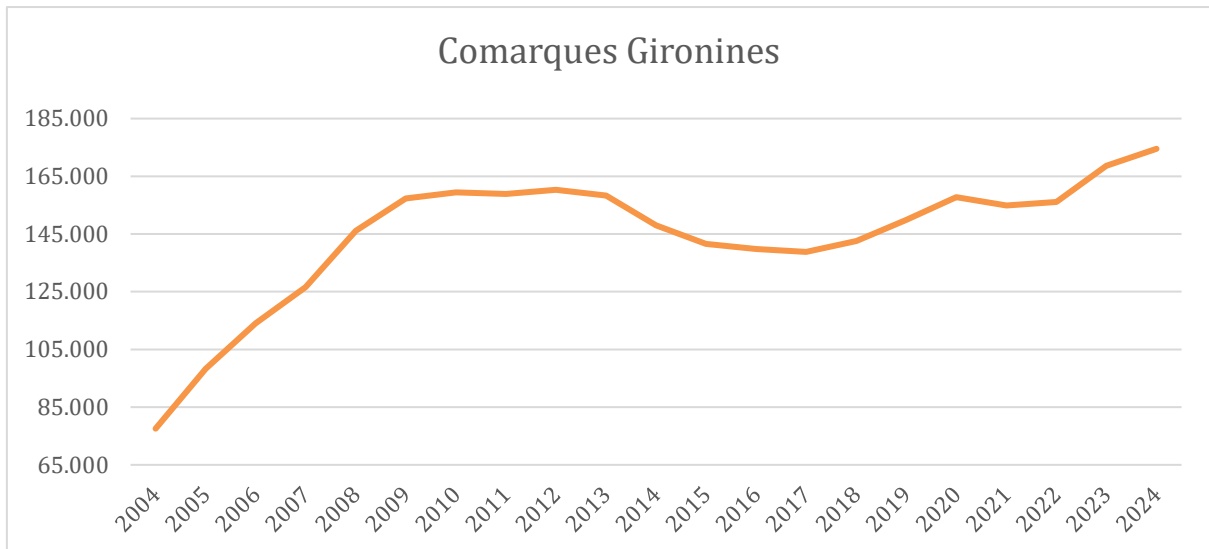

Figura 55. Evolució gràfica població estrangera Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

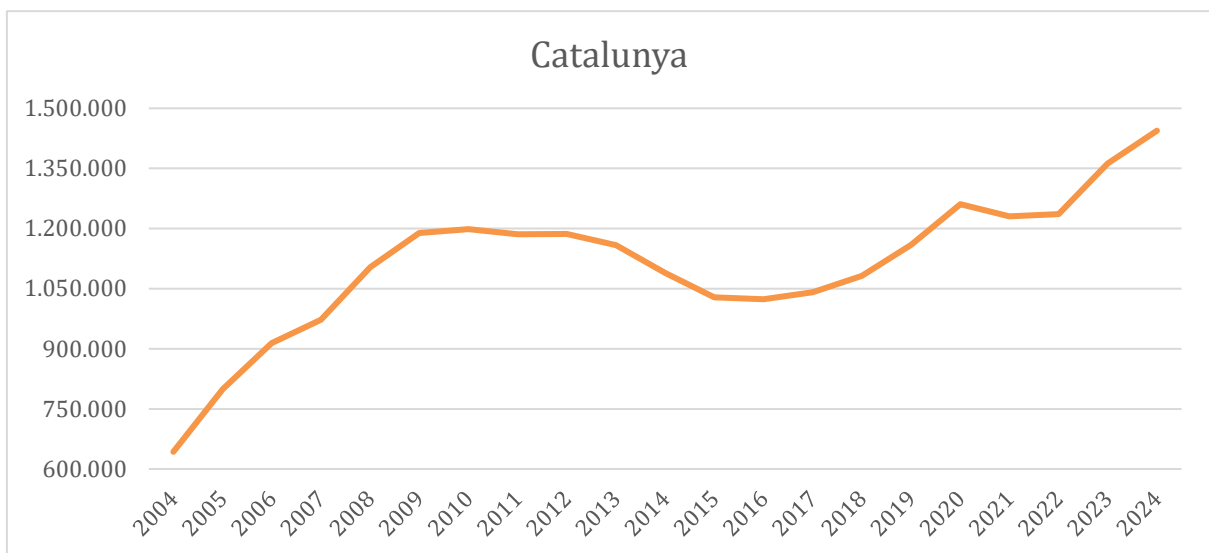

Figura 56. Evolució gràfica població estrangera Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

· **Població total:**

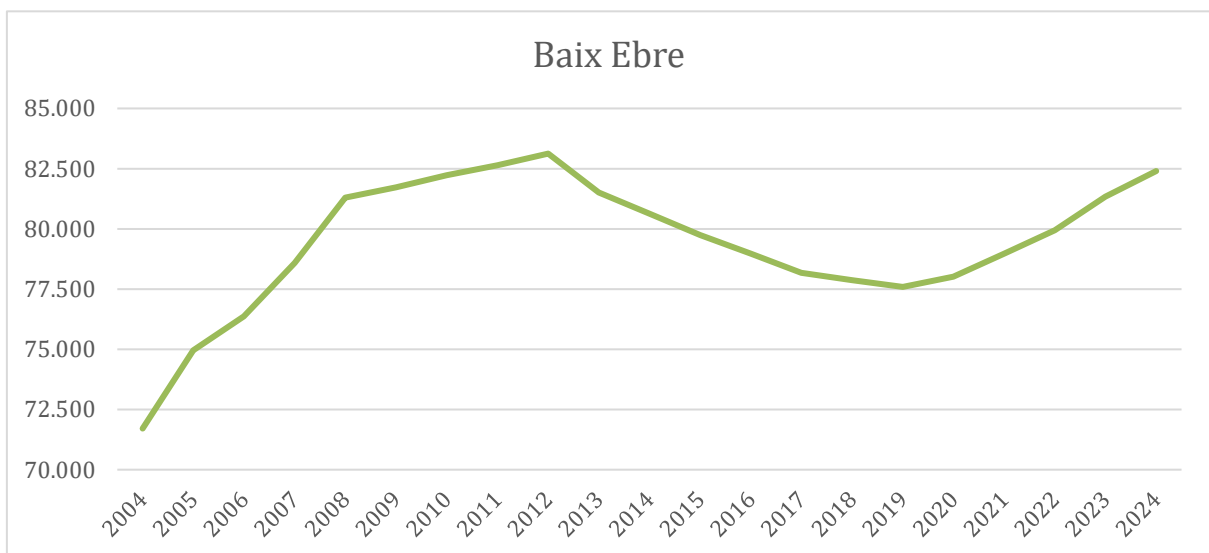

Figura 57. Evolució gràfica població total Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

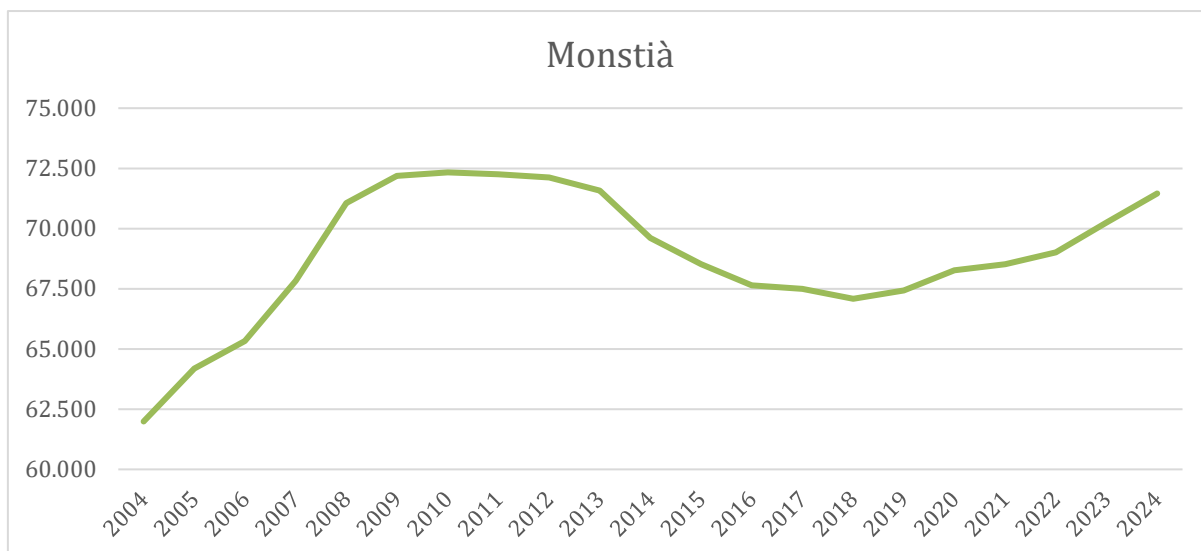

Figura 58. Evolució gràfica població total Monstià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

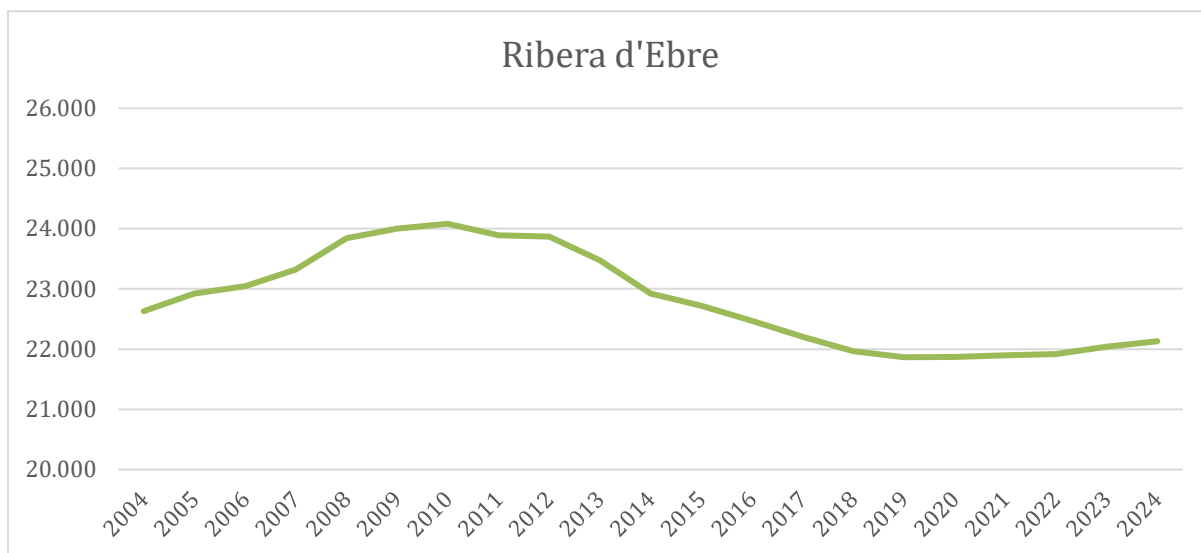

Figura 59. Evolució gràfica població total Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

Figura 60. Evolució gràfica població total Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

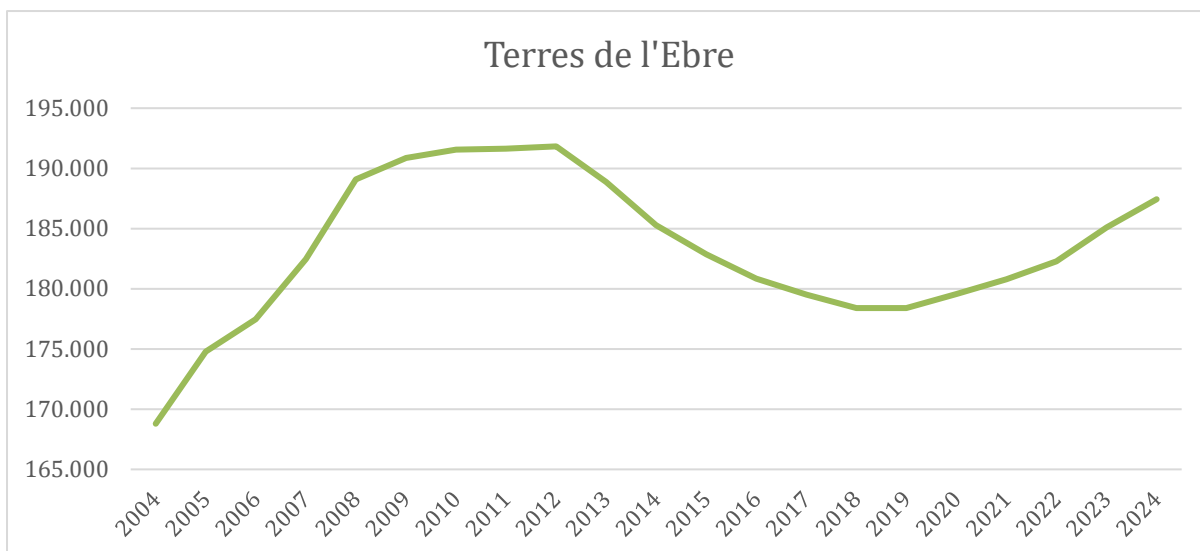

Figura 61. Evolució gràfica població total Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

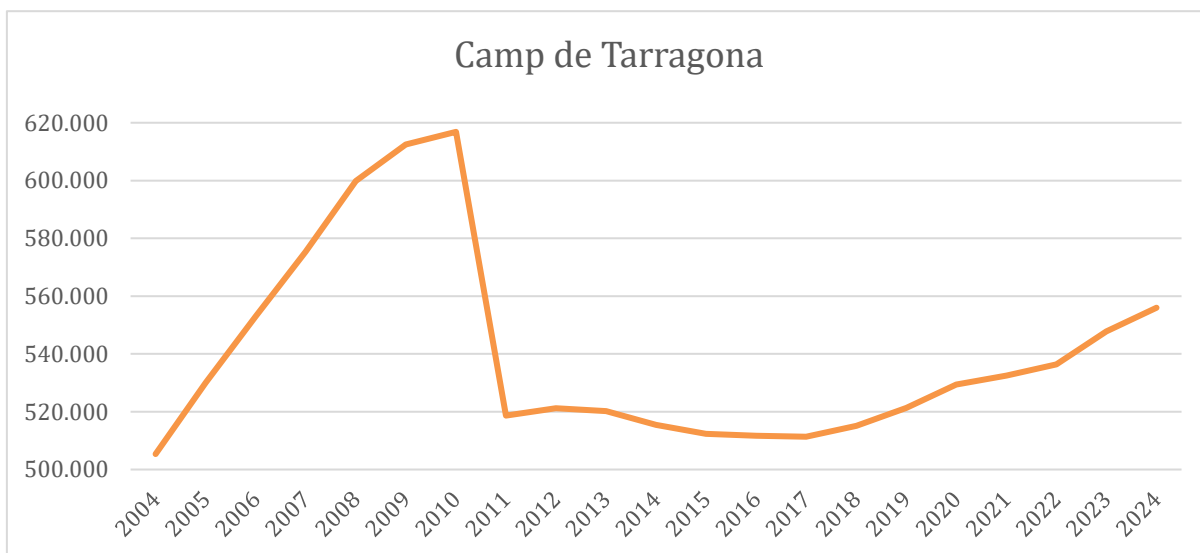

Figura 62. Evolució gràfica població total Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

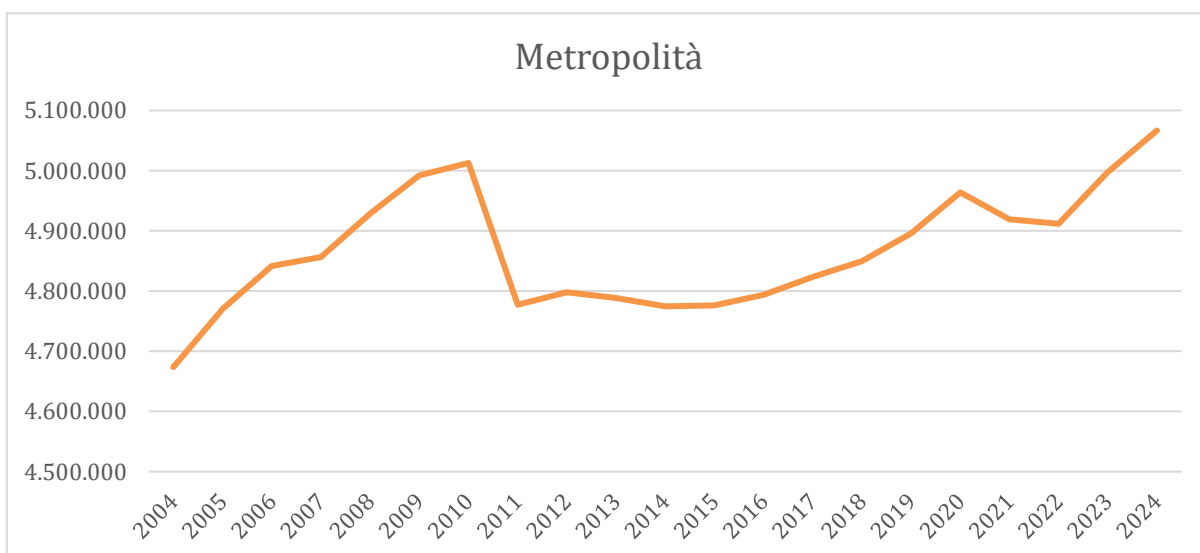

Figura 63. Evolució gràfica població total Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

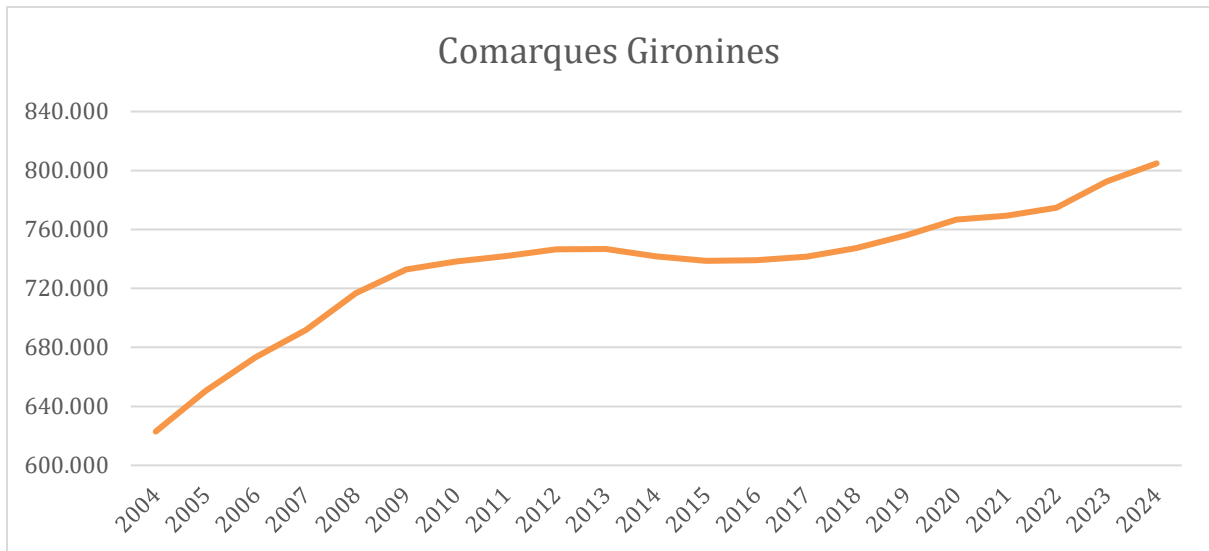

Figura 64. Evolució gràfica població total Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

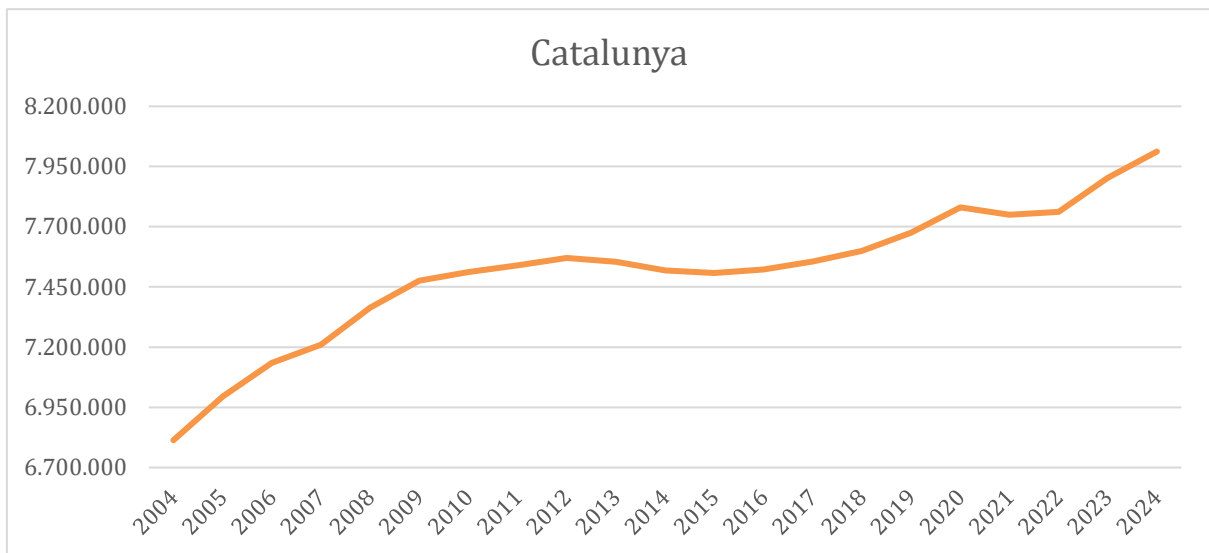

Figura 65. Evolució gràfica població total Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

8.2 Annex 2

En el següent annex s'exposa la representació gràfica de l'evolució dels naixements, diferenciant entre la població autòctona i la població estrangera.

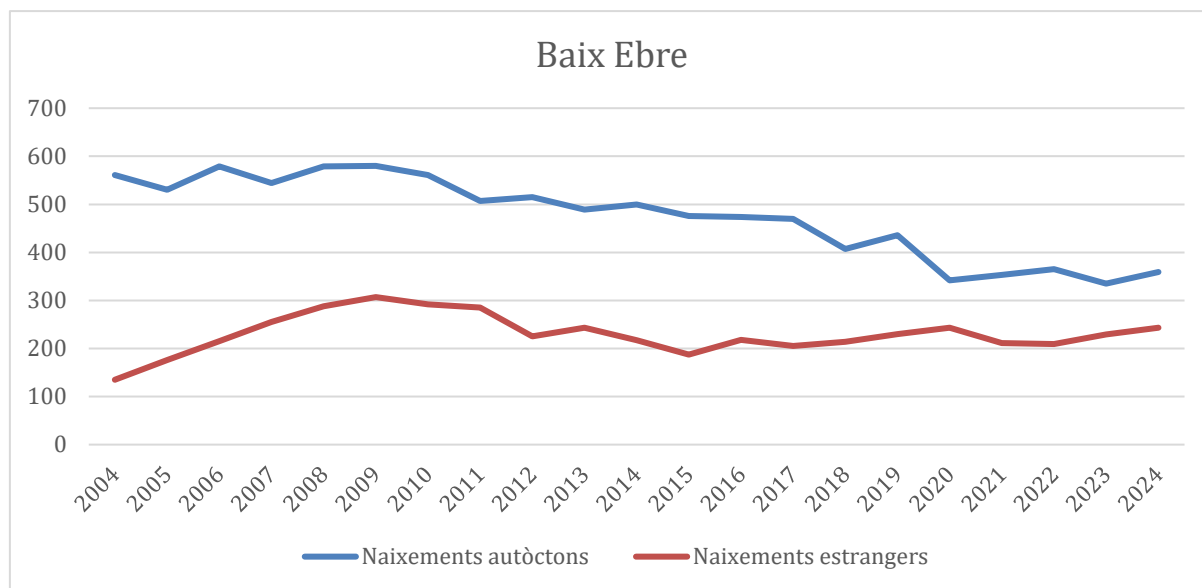

Figura 66. Evolució dels naixements per nacionalitat Baix Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

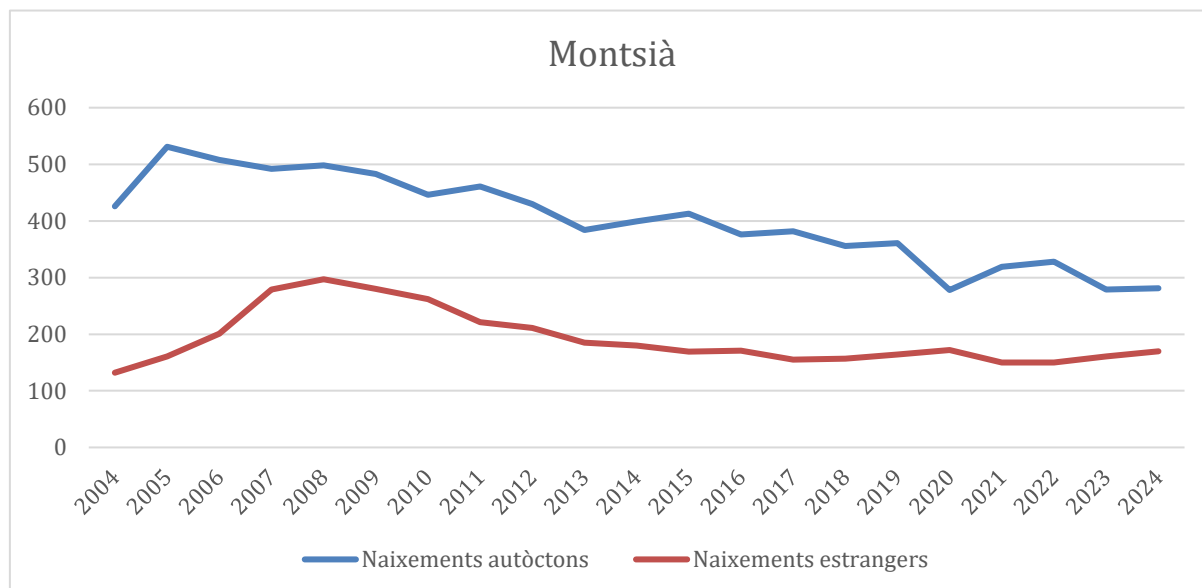

Figura 67. Evolució dels naixements per nacionalitat Montsià. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

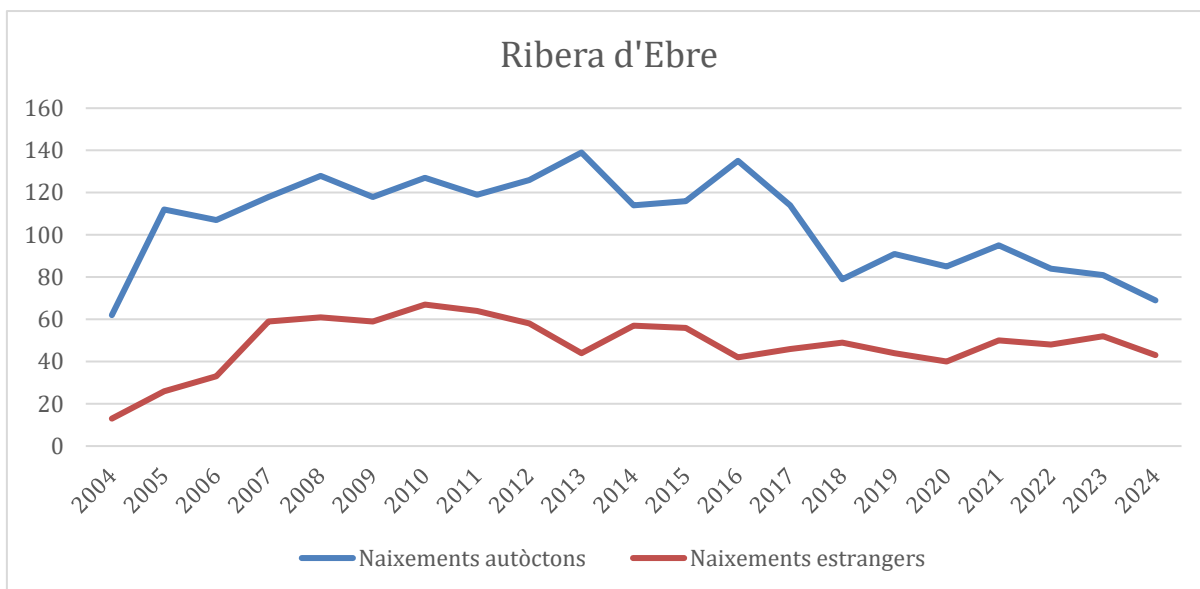

Figura 68. Evolució dels naixements per nacionalitat Ribera d'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

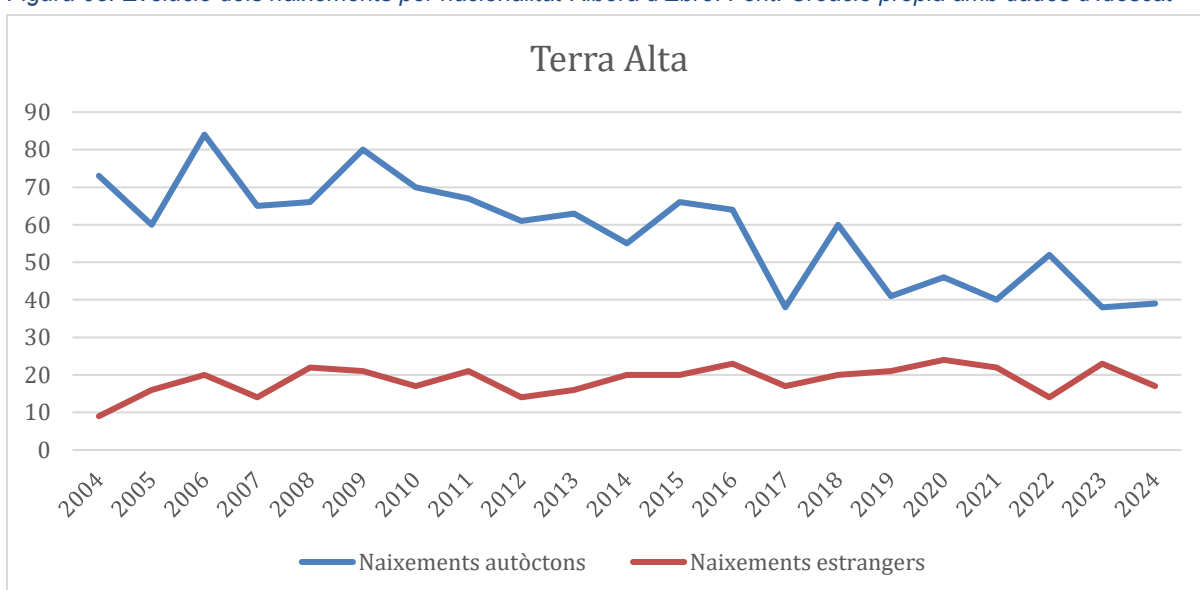

Figura 69. Evolució dels naixements per nacionalitat Terra Alta. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

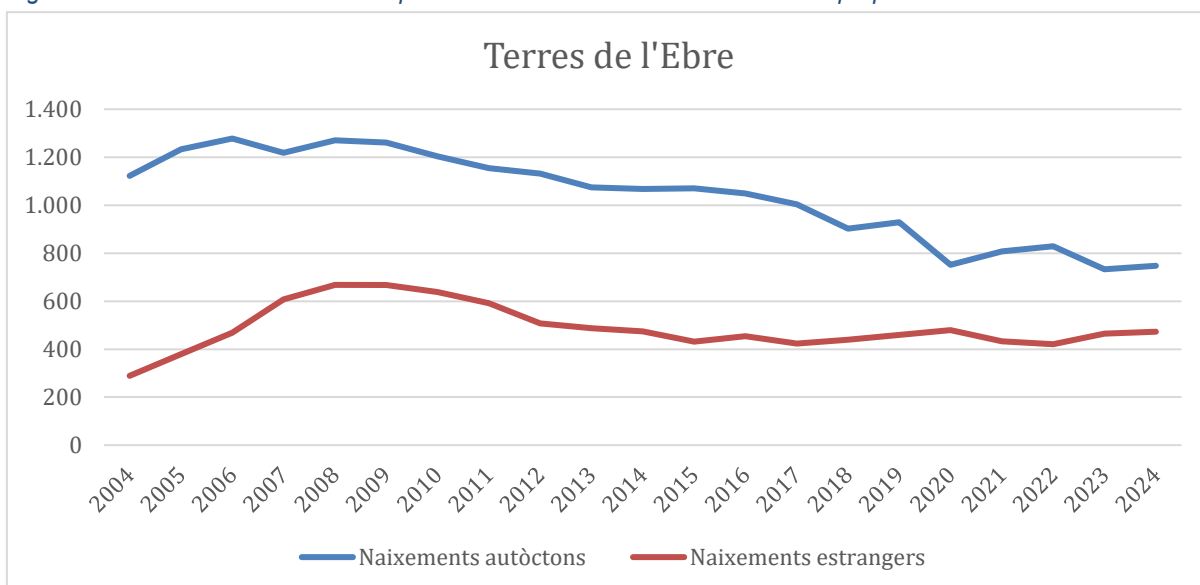

Figura 70. Evolució dels naixements per nacionalitat Terres de l'Ebre. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

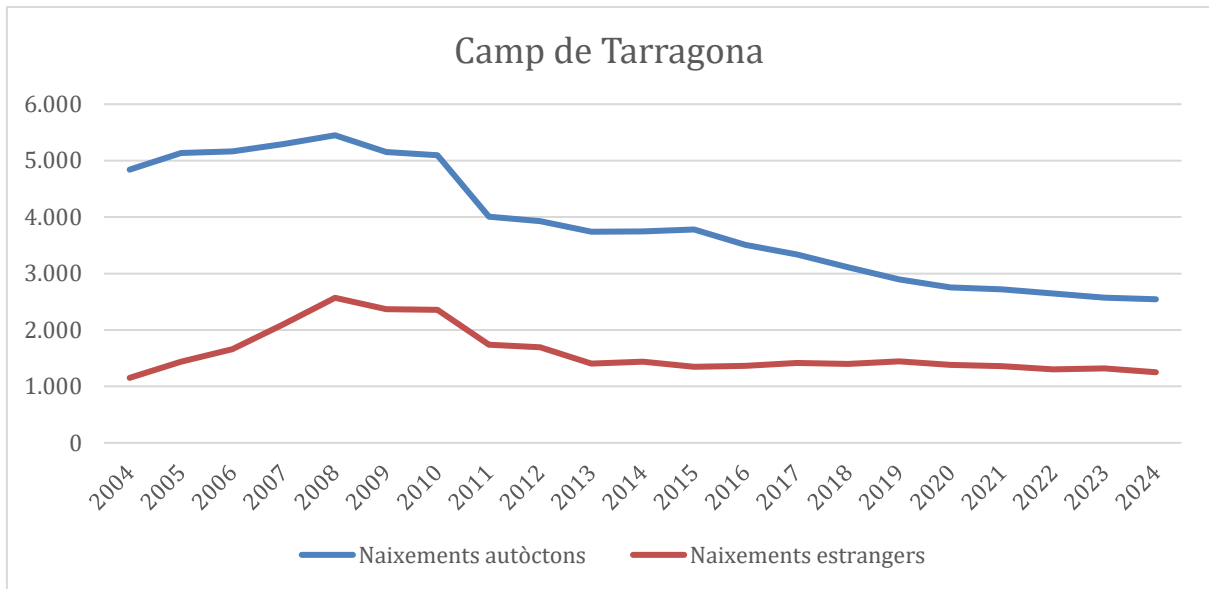

Figura 71. Evolució dels naixements per nacionalitat Camp de Tarragona. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

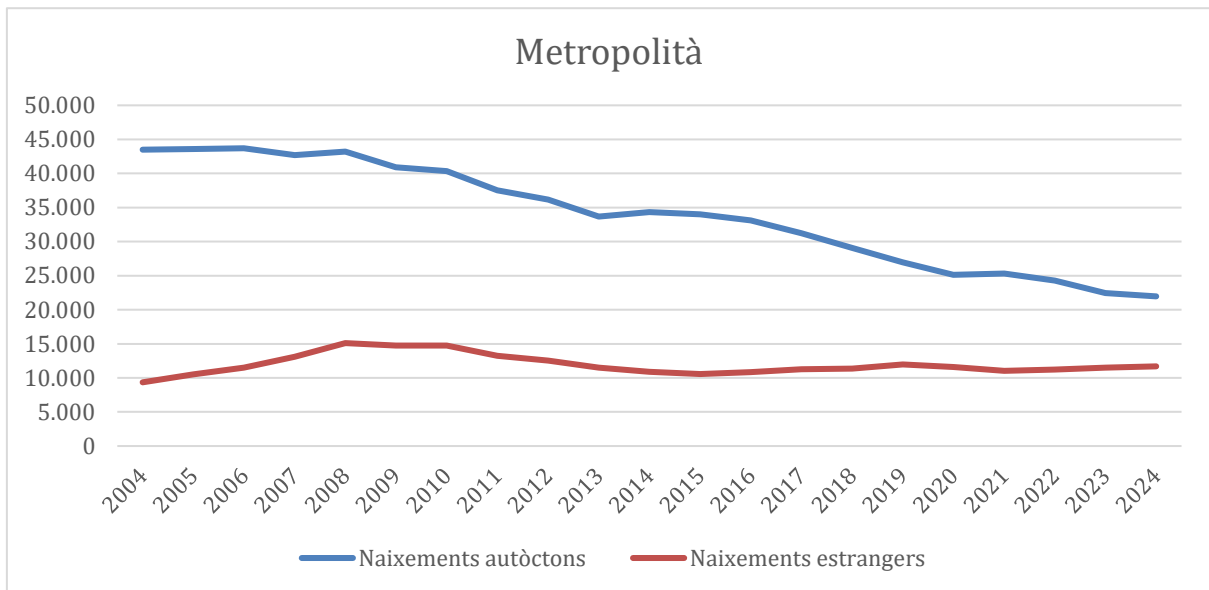

Figura 72. Evolució dels naixements per nacionalitat Metropolità. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

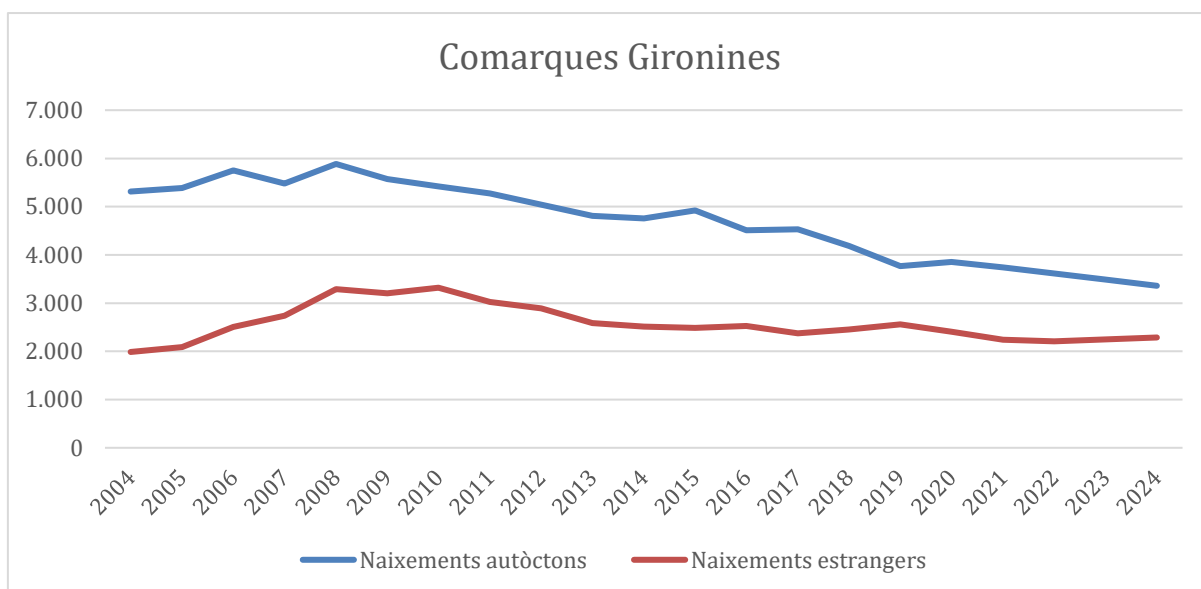

Figura 73. Evolució dels naixements per nacionalitat Comarques Gironines. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

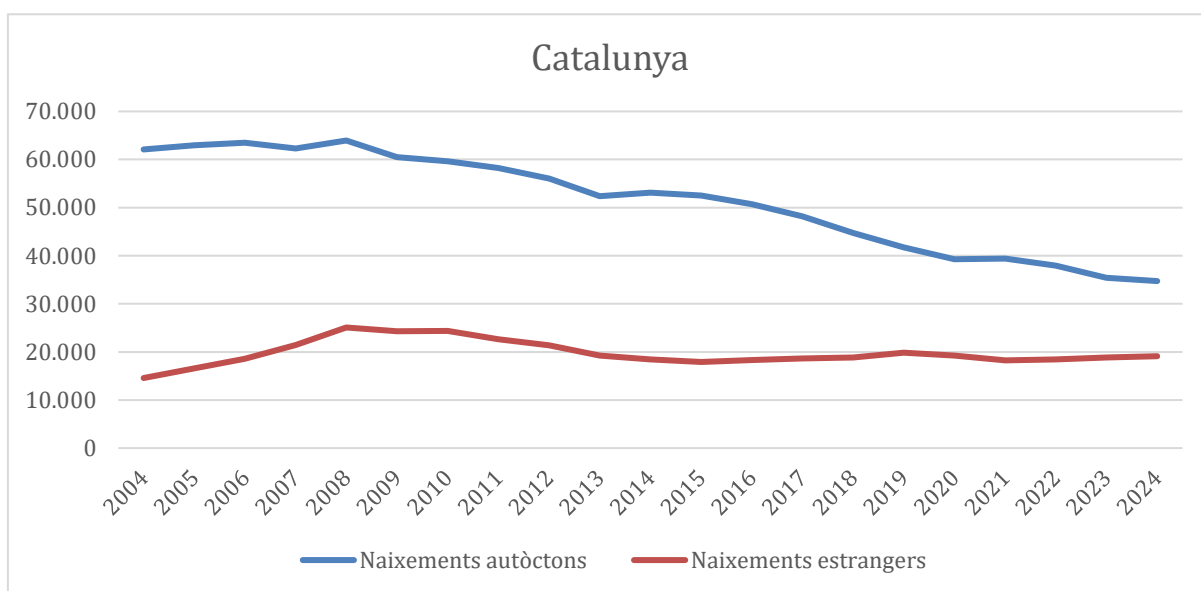

Figura 74. Evolució dels naixements per nacionalitat Catalunya. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

8.3 Annex 3

	Pes dels naixements sobre el total de la seva població	
	Espanyola	Estrangera
2024	0,50%	1,28%
2023	0,49%	1,34%
2022	0,55%	1,32%
2021	0,54%	1,41%
2020	0,50%	1,59%
2019	0,62%	1,60%
2018	0,60%	1,57%
2017	0,66%	1,50%
2016	0,69%	1,57%
2015	0,70%	1,42%
2014	0,70%	1,45%
2013	0,71%	1,34%
2012	0,74%	1,30%
2011	0,75%	1,54%
2010	0,78%	1,68%
2009	0,82%	1,77%
2008	0,83%	1,85%
2007	0,80%	2,04%
2006	0,84%	1,85%
2005	0,81%	1,66%
2004	0,74%	1,69%

Figura 75. Proporció dels naixements segons la seva població total. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

8.4 Annex 4

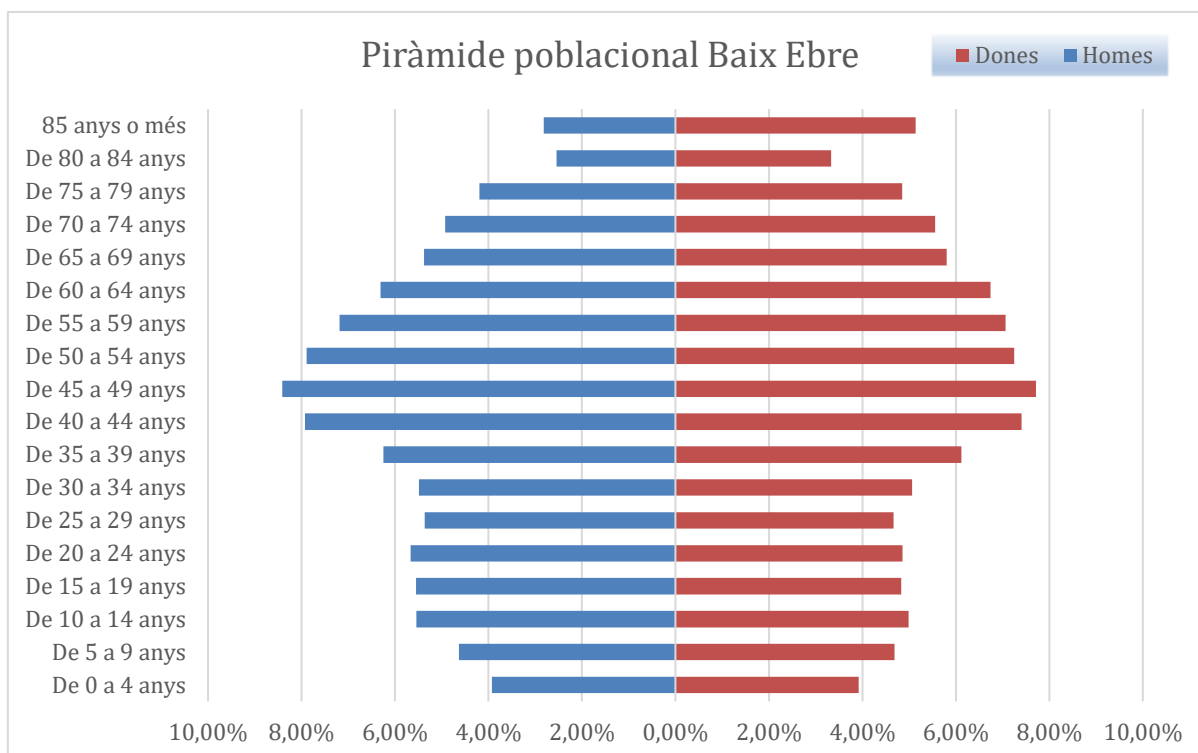

Figura 76. Piràmide poblacional Baix Ebre 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

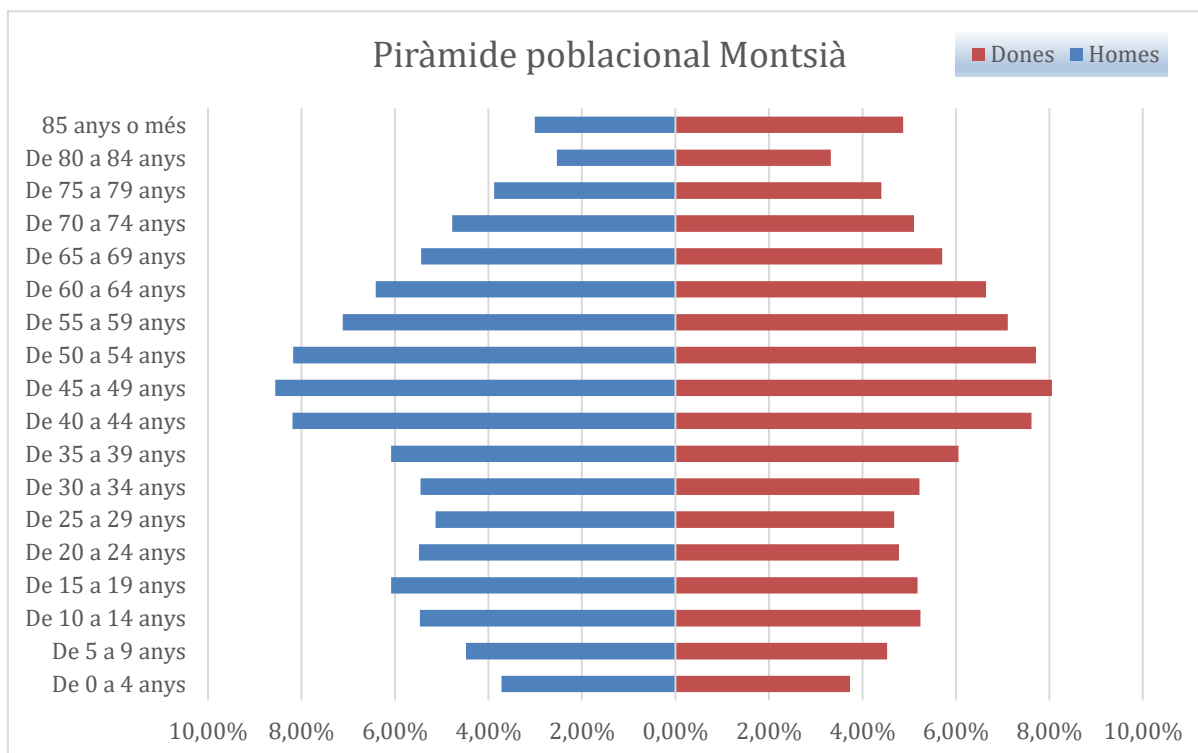

Figura 77. Piràmide poblacional Montsià 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

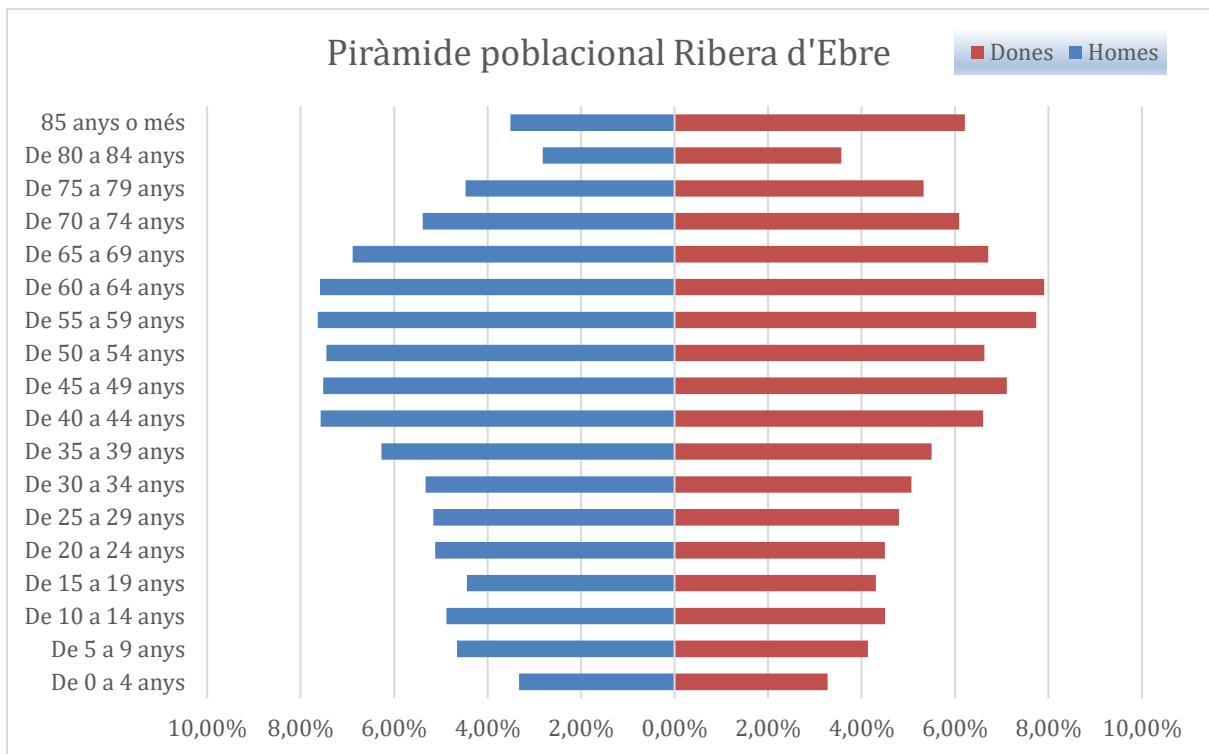

Figura 78. Piràmide poblacional Ribera d'Ebre 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

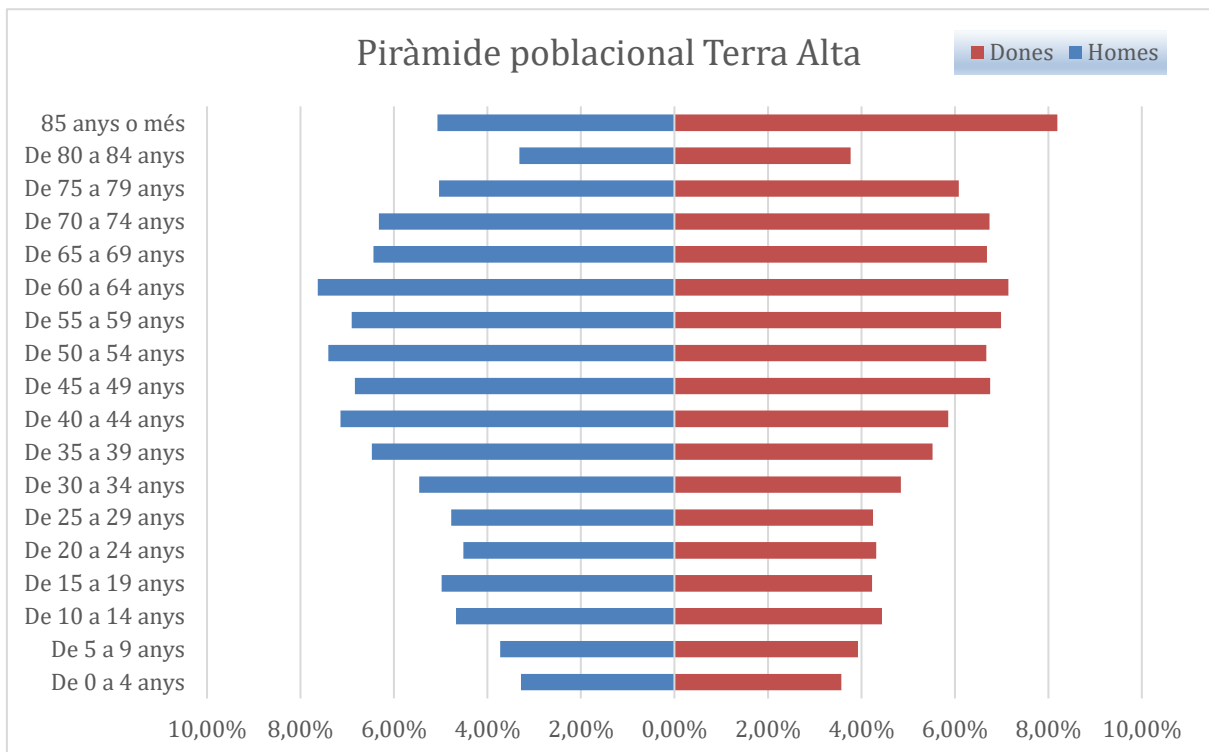

Figura 79. Piràmide poblacional Terra Alta 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

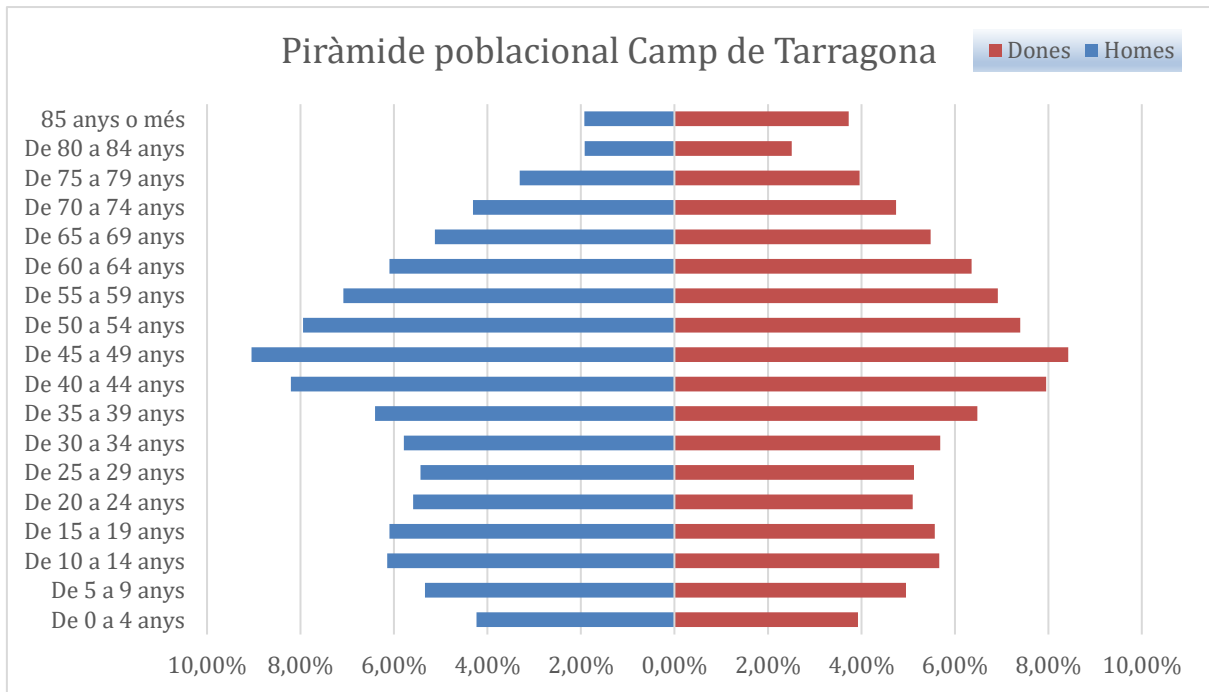

Figura 80. Piràmide poblacional Camp de Tarragona 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

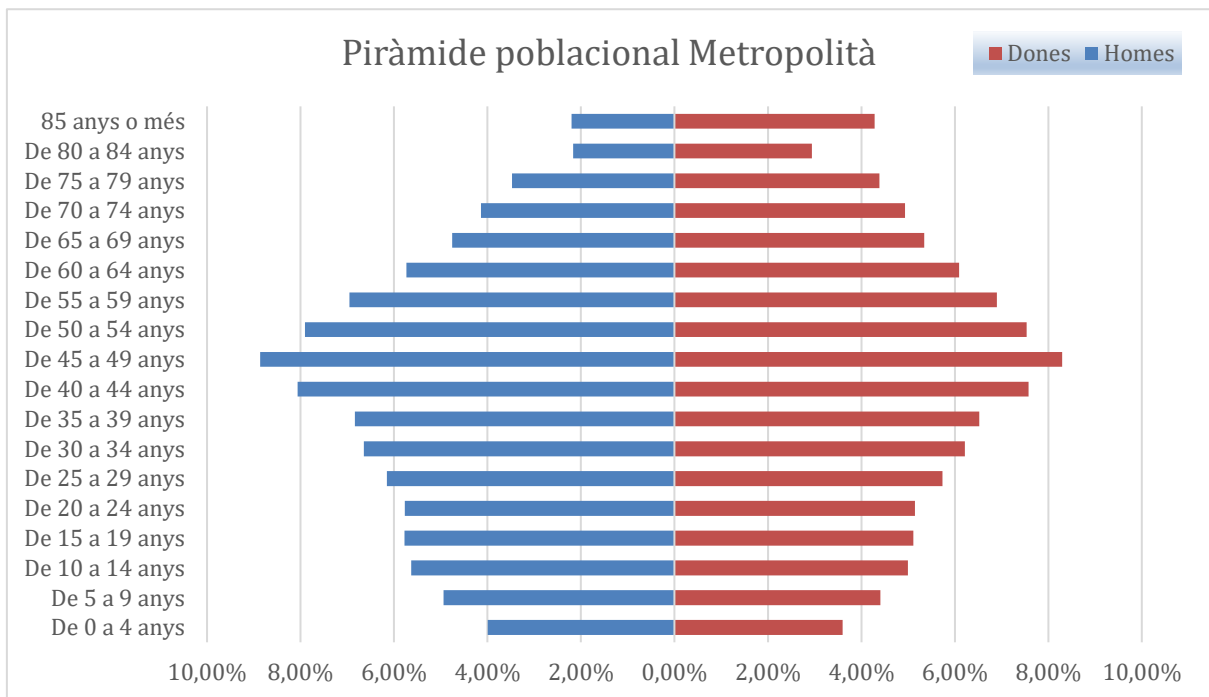

Figura 81. Piràmide poblacional Metropolità 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

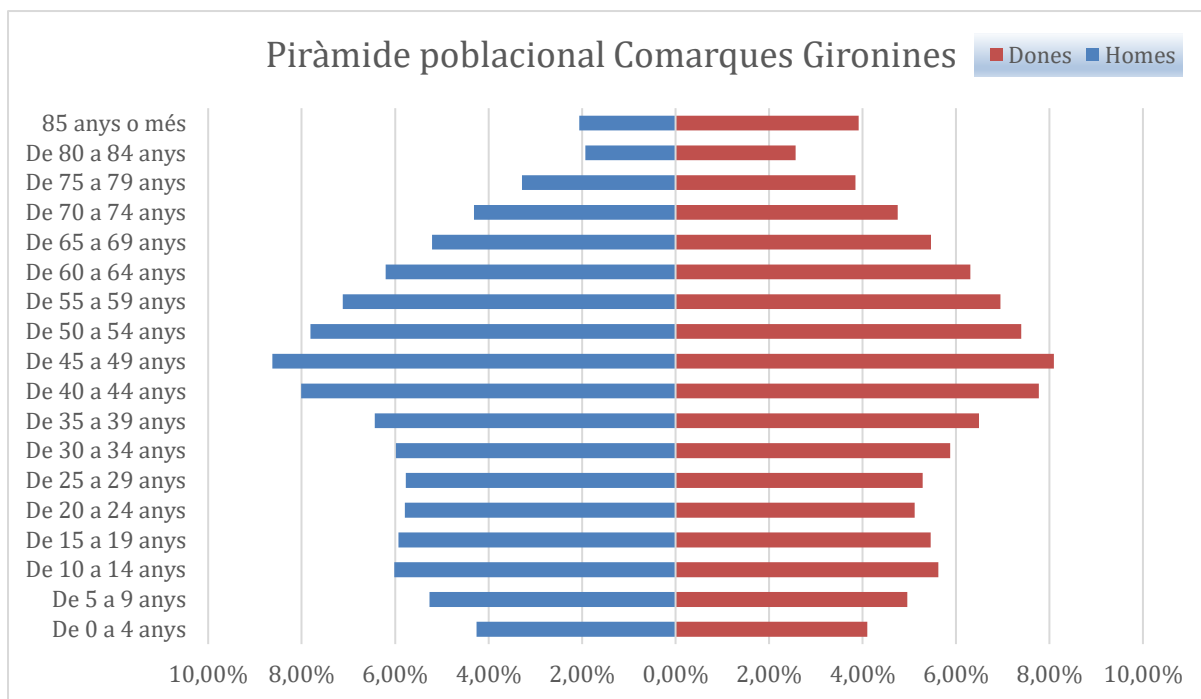

Figura 82. Piràmide poblacional Comarques Gironines 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

8.5 Annex 5

	Població de 0 a 14 anys	Població de 65 anys o més	Índex d'envelliment
Població total	24.900	42.109	169,1%
Població estrangera	5.053	2.807	55,6%
Població autòctona	19.847	39.302	198,0%

	Població de 65 anys o més	Població de 85 anys o més	Índex de sobreenvelliment
Població total	42.109	7.809	18,5%
Població estrangera	2.807	129	4,6%
Població autòctona	39.302	7.680	19,5%

Figura 83. Càlcul índex envelliment i sobreenvelliment TTEE 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat

	Població de 0 a 14 anys	Població de 65 anys o més	Índex d'envelliment
Població total	1.116.910	1.529.164	136,9%
Població estrangera	192.663	66.614	34,6%
Població autòctona	924.247	1.462.550	158,2%

	Població de 65 anys o més	Població de 85 anys o més	Índex de sobreenvelliment
Població total	1.529.164	256.461	16,8%
Població estrangera	66.614	3.998	6,0%
Població autòctona	1.462.550	252.463	17,3%

Figura 84. Càlcul índex envelliment i sobreenvelliment Catalunya 2023. Font: Creació pròpia amb dades d'Idescat